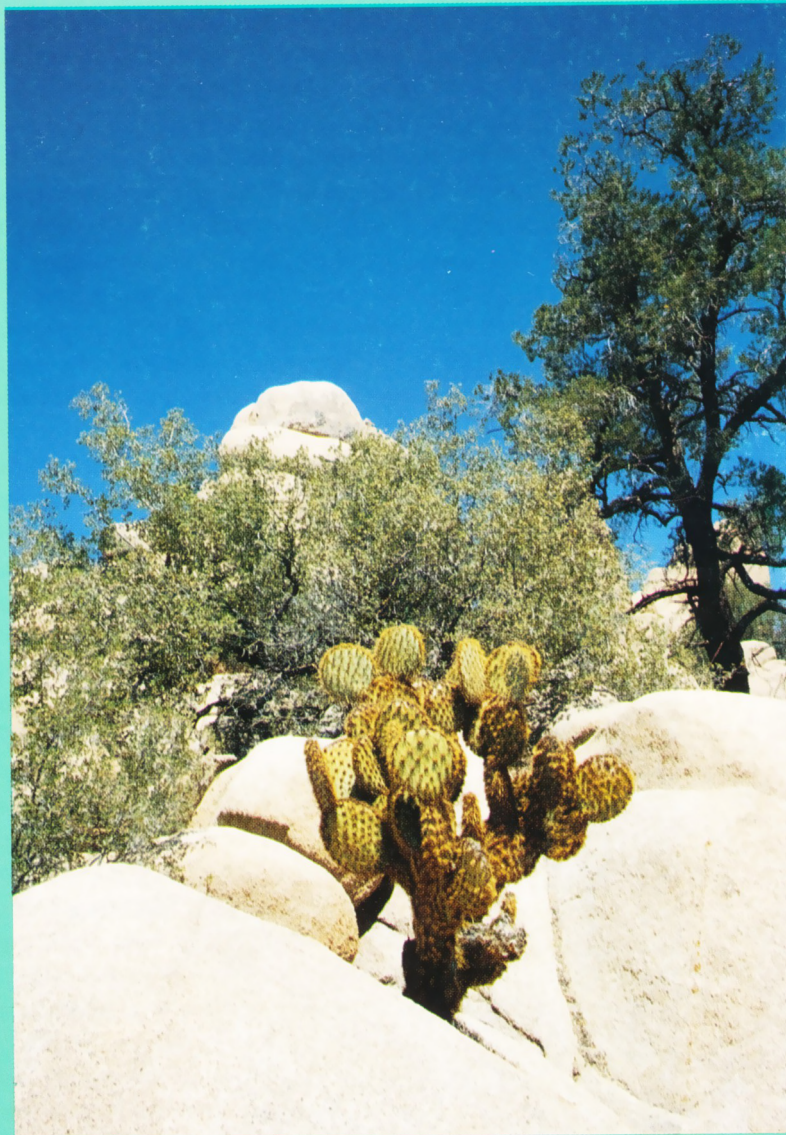

Succulenta

73^e

Jaargang

Nr. 2
April 1994

Tijdschrift van de Nederlands-Belgische vereniging
van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Colofon **UW MENING**

Succulenta
is het tijdschrift van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Auteursrecht:
gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van auteur/illustrator, alsmede onder duidelijke bronvermelding.

Redactieadres:
Pr. Willem AlexanderIn 104
6721 AE Bennekom

Redactie:
L. Bercht
B. Groen
J.J. de Morree
A.B. Pullen
A. van Uijen
B. Zonneveld

Lay-out:
J. van Alten (waarnemend)

Druk:
Drukkerij van Spijk, Venlo

Een vereniging als Succulenta ontleent zijn bestaansrecht aan een gemeenschappelijke doel van haar leden. In dit geval is het gemeenschappelijke doel de optimalisering van de succulentenhobby. De vereniging biedt daartoe voor haar leden faciliteiten als een tijdschrift, instellingen als bibliotheek en Clichéfonds etc. Dit soort zaken kunnen misschien ook wel plaatselijk geregeld worden maar nooit op zo'n basis, niveau en schaal als landelijk. Deze activiteiten vormen de belangrijkste bestaansrechten van onze vereniging. Een andere hoofdtaak van de vereniging is de functie als bindmiddel, coördinator en stimulator van lokale activiteiten. Deze activiteiten vinden dan plaats in de afdelingen. Deze afdelingen zijn vrij zelfstandig in hun beleid, de binding met de vereniging loopt veelal via ons blad en de jaarvergaderingen. Op deze jaarvergaderingen verschijnen gewoonlijk de afdelingsvertegenwoordigers, aangevuld met een kleine selectie van de gewone leden.

Leden die zelden of nooit aan landelijke activiteiten meedoen, kunnen weinig binding met de vereniging voelen. De afdeling is hun vereniging en zij achten de landelijke vereniging van weinig belang.

Slechts zelden wendt het hoofdbestuur zich direct tot de leden. Alleen al de minimale bestaafing van uw hoofdbestuur maakt het onmogelijk. Maar soms is het nodig, zoals bij het uitstippen van de toekomstig beleid. Het jubileumjaar van onze vereniging is een prima gelegenheid voor een persoonlijke benadering van **alle** leden. Het hoofdbestuur heeft gemeend dat een enquête de beste manier is om uw mening te vernemen. De uitgebreide vragenlijst geeft uw bestuur bij voldoende respons een inzicht van wat er binnen Succulenta leeft. De vragen spreken voor zich maar toch wil ik twee vragen wat nader toelichten. De eerste vraag betreft het probleem van die leden die alleen afdelingslid zijn en geen contributie aan de landelijke vereniging bijdragen. We weten allen dat deze 'illegale' leden er zijn, mogelijk kent u er een of meerdere. Speciaal aan die leden vraagt het bestuur of dit eigenlijk wel kan. Men maakt toch ook gebruik van de diensten van de vereniging.

Aansluitend op deze vraag blijft het probleem van de verspreid wonende leden. In tegenstelling met de 'illegale leden' maken zij geen optimaal gebruik van de faciliteiten van de vereniging. Uw bestuur zal uiteraard zich richten naar de uitslag van deze enquête. En op een variant van de slogan in dit verkiezingsjaar geldt hier: Niet invullen is ook invullen.

Ben Groen

EEN PARK IN DE VERENIGDE STATEN:

JOSHUA TREE NATIONAL MONUMENT

Wim Alsemgeest

In de staat Californië, daar waar twee natuurgebieden elkaar ontmoeten, twee verschillende grote ecosystemen, bepaalt door de natuurlijke vegetatie ligt het Joshua Tree National Monument, genoemd naar *Yucca brevifolia*.

Het Noordelijke gedeelte ligt in de Mojave Desert (woestijn), dat hoger namelijk tot 1600 meter en daardoor koeler en natter is dan het zuidelijke gedeelte, dat in de Colorado Desert ligt. Deze Colorado woestijn is een uitloper van de zeer grote Sonoran Desert, die doorloopt tot diep in Mexico en Baja California.

De Sonoran Desert wordt beheerst door de Creosote Bush, *Larrea divaricata*, een niet succulente struik. De Noordelijke Mojave desert wordt door de Joshua tree, *Yucca brevifolia* beheerst.

Ook groeien in het park, dat 335.000 hectare groot is, nog enkele andere *Yucca*'s, waarbij de Mojave *Yucca*, *Yucca schidigera* opvalt door de krullende draden aan de bladeren, waar de Indianen touw en kleding van maakten. Ook aten zij de groene vruchten.

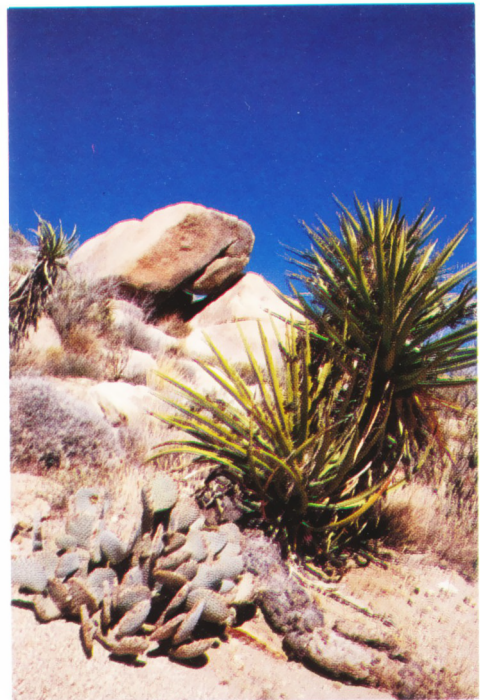
Natuurlijk leven er ook veel dieren in het park, de meesten houden zich echter steeds verborgen, behalve de hagedissen, deze beestjes zie je voortdurend tussen de vegetatie wegschieten.

Ook komt er nog een derde ecosysteem in het park voor, bestaande uit vijf kleine palmoases te midden van de woeste en droge omgeving. Deze palmoases hebben hun bestaan te danken aan soms zelfs geheel onder het oppervlak verdwenen riviertjes.

In het nu drooggevalen Pinto Basin, dat in het midden van het park, ligt stroomde

vroeger een rivier. Indianen trokken door het gebied, later aan het eind van de 18e eeuw is er gezocht naar goud. Nu zoeken mensen uit wereldsteden als Los Angeles na 4 uur autorijden rust en schone lucht. Wij hebben het park in het najaar van 1982 bezocht. Het was toen vrij koel weer. In het voorjaar van 1988 was het zelfs koud en regenachtig. En in het voorjaar van 1989 heerste er een hittegolf met een wind blazend als een föhn. Het is de moeite waard werkelijk ieder weggetje in het park af te rijden en niets over te slaan. Een dag is dan ook te kort om alles te zien. In het park kan echter gekampeerd worden en in de steden om het park zijn volop overnachting mogelijkheden. Palm Springs is een

De Mojave yucca, *Yucca schidigera* met *Opuntia basilaris* in een bijzondere omgeving. Foto's van de schrijver

zeer prettige maar wel toeristische plaats om van hieruit dit park en b.v. ook het Anza Borego park te bezoeken. Indrukwekkend zijn de gebieden met de reuze zwerfkeien, waarvan sommige het uiterlijk van grote beesten hebben, andere lijken dermate op een hoop gegooid alsof er een reus aan het knikkeren is geweest. Er is zelfs één reuze zwerfkei gespleten. Tussen al dit fraais groeien onze cactussen. We zagen, alsof het een tentoonstelling betrof, een prachtige vuurrood bedoornde schijfopuntia, *Opuntia polyacantha* v. *rufispina* vanuit een barst in een rots in een omgeving vol met rond uitgesleten stenen staan pronken. In de onmiddellijke omgeving stonden ook vele groepen van *Opuntia basilaris* met hun bijna blauw gekleurde schrijven waarvan sommige de vorm van een hart hebben. In het voorjaar staan al deze planten in volle bloei. In het noordelijke gedeelte van het park vonden wij grote groepen van *Echinocereus triglochidiatus*. De planten in het park zouden tot de var. *mojavensis* behoren. Zij gingen in het voorjaar van 1989 geheel schuil onder een schitterend rood bloementapijt. Deze soort heeft een enorm verspreidingsgebied van Californië tot Texas en naar het zuiden toe tot diep in Mexico. Hierdoor is deze plant sterk variabel. Door de typische rode

bloemen is de soort echter steeds goed te herkennen. Verbazingwekkend is de “Cholla Cactus-garden”. In een betrekkelijk klein gebied in het lagere gedeelte van het park, precies daar, waar de twee deserts elkaar ontmoeten, groeit *Opuntia bigelovii* zeer sterk geconcentreerd. In deze “teddybeercactus” vind men vaak vogelnestjes tussen het uiterst gevaarlijke doornenkleed. Wanneer men aan de voet van de plant een berg halfvergane plantedelen ziet liggen, betekent dit dat zich hier het nest van een woestijnrat bevindt. Dit is zo zéér beschermd tegen vraat van de steenarend en de coyote, een wolfachtige, die wij verschillende malen zelfs de snelweg zagen oversteken.

De woestijnrat komt uit veiligheidsoverwegingen overigens pas 's avonds te voorschijn en klimt dan met ongelooflijk veel gemak over het doornenkleed. Zoals bekend bezitten de doorns met het blote oog niet zichtbare weerhaken verborgen onder een flinterdun hulsje. Bij aanraking kan soms alleen de chirurg nog uitkomst bieden.

Een soort die veel op *Opuntia bigelovii* lijkt maar afwijkt door de zilverwitte bedoorning is de “silvercholla”, *Opuntia echinocarpa* die zich in mei met de geel-

Echinocereus triglochidiatus var. *mojavensis* in volle bloei

groene bloemen tooide. Wij vonden van deze soort tussen het struikgewas een zeer jong exemplaar, de dia die wij gemaakt hebben is rijp voor een kerstkaart zo sterk schitterende de bedoorning.

Ook groeien in het park verschillende vormen van *Echinocereus engelmannii*. Deze planten stonden allen in mei met grote paarse bloemen te bloeien. Opvallend van deze soort is de sterk variabele kleur van de bedoorning. Sommige met zeer fraaie zwarte middendoorns.

Van de "Pencil Cholla", *Opuntia ramosissima*, vindt men vooral in het vlakke gedeelte van het park grote solitaire planten tot wel 1,2 meter hoog. De plant die uit honderden fijne takjes van 5 tot 10 cm lang en niet dikker dan 7 mm bestaat, is vooral bij op- en ondergaande zon een opvallende vlamme verschijning.

Van *Coryphantha vivipara* var. *alversonii* vonden wij standplaatsen in beide deserts. In april stonden de planten in knop. Omdat wij na vier weken weer in de buurt van het park zouden komen, waren wij nieuwsgierig of de planten dan zouden bloeien. De bloemen waren echter nog maar nauwelijks open. In cultuur is deze soort uiterst zeldzaam.

Coryphantha vivipara var. *alversonii*

In het zuiden van het park groeit ook *Ferocactus acanthodes* op de berghellingen. Zo schitterend roodbedoorned als hier hebben wij ze nergens anders meer gezien.

Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort.

Cholla cactus, *Opuntia bigelovii*

NIET GENOEG...

Gerard de Lange

Een hobby doe je nooit voor jezelf alleen.

Een vakantietrip, zoals ik onlangs door Canada en de Verenigde Staten heb gemaakt, is natuurlijk in toeristisch opzicht een enorme topper. Enorme hoge bergen in de Rocky Mountains, sneeuw- en ijsvelden, bossen, het is allemaal even groots en overweldigend. Ook de schitterende parken met watervallen, hangbruggen en rivierdammen maken een diepe indruk op zo'n eenvoudige huis-tuin-en-keuken-toerist als ondergetekende.

Tijdens ons verblijf in Duncan, een stad op het Vancouvereiland, ben ik met mijn broer die daar woont, op bezoek geweest bij een cactusvriend, die daar in de buurt een verzameling heeft. Het was echter bijzonder moeilijk met deze zeer bejaarde heer van gedachten te wisselen om de simpele reden dat hij totaal niets hoorde, bijna geen woord sprak en ook zijn gezichtsvermogen was nou niet bepaald je-dát.

Zijn verzameling was er een van het doorsnee-type, echter wel met veel zeer oude planten, die in leeftijd wedijverden met hun eigenaar.

De kas en de planten zagen er vrij verzorgd uit, waaruit bleek dat hun verzorging, ondanks de handicaps van hun baasje, niets te wensen overliet.

Niets aan de hand dus. Of toch..... ?

Nou en of. Moeizaam, zeer moeizaam, door middel van gebaren, briefjes en met behulp van mijn broer werd mij duidelijk, dat de oude heer in zeven jaar geen cactusliefhebber op bezoek had gehad, dat er

geen afdeling in de buurt was, dus ook geen ruilbeurzen, tentoonstellingen en dergelijke. Laat staan maandelijkse bijeenkomsten. Totaal niets van dat alles. Wel was hij geabonneerd op een tijdschrift, maar hoofdschuddend bracht hij tenslotte uit: 'That's NOT enough' En gelijk had hij. Het is niet genoeg. De vreugde die de oude man van zijn hobby ondervond werd namelijk bijna teniet gedaan door het feit dat hij dat plezier met niemand, maar dan ook met niemand kon delen. Familie had hij niet, maar ook verder was er in de wijde omgeving voor zijn doen en laten geen enkele interesse.

Nou ja, daar sta je dan. Ik kon de man natuurlijk niet beloven binnenkort weer eens aan te wippen om zijn schitterende mammillaria's te bekijken, maar een beetje sentimenteel word je er wel van. En ik dacht dan ook onmiddellijk: Dat ga ik die verwende Succulentaleden toch eens lekker onder de neus wrijven. In ons betrekkelijk kleine land zijn mogelijkheden bij de vleet om contacten te maken en te onderhouden.

Ruilbeurzen, kwekerijen, verenigings- en afdelingsavonden, open dagen, tentoonstellingen en..... afdelingsleden in de buurt. Hier hoeft je niet een halve dag met de veerboot te reizen om een Succulenta-lid te bezoeken. Hier hoeft je óók niet moederziel alleen zeven jaar lang aan te klunzen met je plantenhobby. Want een verzameling verzorgen is en blijft mooi, maar alleen.....! De oude man had volgens mij groot gelijk met zijn uiteindelijke conclusie: '**Het is NIET genoeg**'.

Op de Bouwen 27, 8501 GP Joure.

PEDIOCACTUS BRADYI,

EEN REVISIE 2

Fritz Hochstätter

Pediocactus bradyi var. winkleri

Deze *Pediocactus* werd in het begin van de jaren zestig door Agnes Winkler en haar zoon gevonden tijdens een kampeertocht. Eerst werd aangenomen dat het exemplaren van *Pediocactus bradyi* waren. Bijna twintig jaar later volgde de beschrijving door Heil, die onderkende dat het hier een nieuwe soort betrof. Hij vermeldt dat een nauwe verwantschap met *P. bradyi* en *P. knowltonii* aanwezig is, met als belangrijkste verschillen het aantal doorns, de bloem-

kleur en de zaden. Vanwege de zeldzaamheid, toen al, werd een exacte groeiplaats niet aangegeven.

Dit zeldzame miniatuurplantje heeft een klein groeigebied in het zuidoostelijke deel van Utah. De diep in de zanderig stenige met mosselresten vermengde grond versholen planten vormen met hun witte areolen en korte witte randoorns en de aan de schedel zittende donkere vruchten een indrukwekkend contrast met het eentonige woestijnlandschap. Onder de grond zit

Pediocactus bradyi var. winkleri (Heil)Hochstätter comb. et stat. nov.

Basioniem: *Pediocactus winkleri* Heil, CSJ(US)51:28, 1979

Lichaam enkelvoudig, soms groepenvormend, groen tot grijsgroen, bolvormig tot ovaal, 3,5-7 cm hoog, 2,5-5 cm doorsnee, tijdens de groei 4-5 cm boven de grond uitstekend. Knobbels cilindrisch, 4-6,5 mm lang, 5-7 mm breed. Areolen elliptisch, wit, sterk van wol voorzien, 1,4-2,8 mm lang, 1 mm breed. Middendoorns geen; randoorns 8-16, wit tot grijs, spits toelopend, 1,5-4,5 mm lang, 0,7 mm dik, gespreid staand.

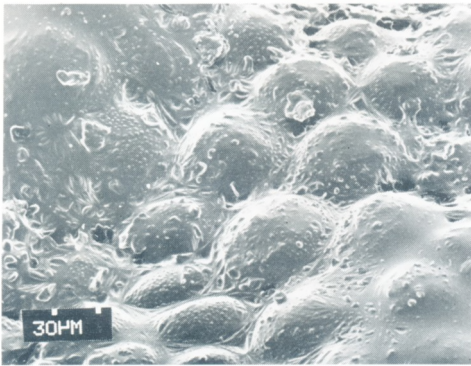
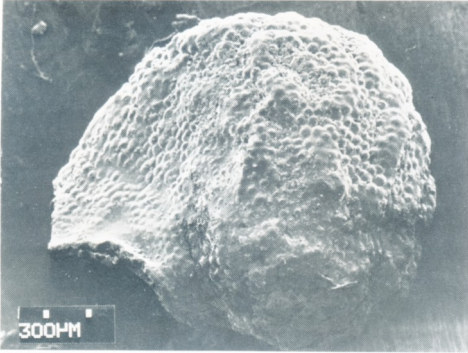
Bloemen onregelmatig rond de schedel verschijnend, 1-8, zalmkleurig, licht- tot donkerroze, crèmekleurig tot groenig, 1,8-2,2 cm lang, 1,6-3 cm breed; buitenste bloembladen zalmkleurig, licht- tot donkerroze, crèmekleurig met roodachtig bruine middenstreep, 1-1,5 cm lang, 4-6 mm breed; binnenste bloembladen zalmkleurig, licht- tot donkerroze, crèmekleurig tot groenachtig, 1-1,4 cm lang, 3-5 mm breed. Stempellobben 4-6, groen, geel. Meeldraden geel. De knoppen zijn kort voor het opengaan bolvormig, net als bij de noordwestelijke populaties van *P. simpsonii*.

Vrucht groen tot donkergroen, bij rijpheid licht tot donkerroodbruin wordend, 0,7-1 cm lang, 0,8-1,2 cm breed, glad, bovenkant licht afgevlakt, aan de basis spits toelopend, deksel gewelfd, zich openend langs een verticale spleet of onregelmatig of indrogend.

Zaden zwart, knobbelig, knobbels onregelmatig met hoekjes, 2,8-3 mm lang, 1,6-2,2 mm breed.

Bloeitijd eind april en mei, rijpingstijd 4-5 weken, ongeveer 6 zaden per vrucht.

Voorkomen: in het zuidoosten van Utah, op vlak terrein of op enigszins afgevlakte heuvels in met mosselresten vermengd substraat op 1400-1650 m hoogte.

S.E.M.-opnamen van het zaad van *Pediocactus bradyi* var. *winkleri*

een meermalen vertakte penwortel. Ook deze planten hebben de eigenschap dat ze zich in bepaalde perioden van het jaar door te verschrompelen in de grond terugtrekken.

De populaties zijn klein. Ze bevatten weinig volwassen exemplaren, die uniform van uiterlijk zijn. Bij uitzondering vindt men planten in een groepje. De planten zijn zeer bedreigd.

De begeleidende begroeiing bestaat uit enkele woestijnstruiken, woestijngras,

Sclerocactus wrightiae, *Echinocereus triglochidiatus* var. *melanacanthus* en *Opuntia polyacantha* var. *polyacantha*. Duidelijke verschillen in habitus, bloem en zaad ten opzichte van *P. bradyi* var. *bradyi* zijn herkenbaar. Verder is een opvallend kenmerk de extreme wolvorming op de areolen, die bij de andere variëteiten niet aanwezig is.

De door mij gevonden populatie draagt mijn veldnummer FH 070.

Pediocactus bradyi var. despainii

Deze cactus werd in 1979 ontdekt door de student Kim Despain, die de flora van het San Rafael Swell gebied bestudeerde. De korte nieuwbeschrijving volgde in 1980 door Welsh en Goodrich. Overeenkomsten met *P. winkleri* werden vastgesteld. Als verschillen gaven ze onder andere aan dat de plant enkelvoudig blijft, in zijn geheel groter wordt en grotere bloemen bezit, maar een kleinere vrucht. Ook de verwantschap met *P. bradyi* werd aangeduid. Vanwege het zeer lokale groeigebied werden hierover geen precieze data gegeven.

Heil et al. (1981) geven enige nadere informatie. De planten groeien meestal op zuid- en westhellingen aan de rand van jeneverbos op ongeveer 1800 m hoogte

in de Navajowoestijn. Vrijwel altijd ziet men onvertakte planten. De planten schijnen gevoelig te zijn voor aanvallen door insektenlarven. *P. despainii* is blijkbaar de grootste en noordelijkste soort uit de riviergroep. De weinige planten worden bedreigd door terreinvoertuigen, veeteelt en insektenlarven.

Het voorkomen van deze soort is beperkt tot het zuidoostelijke deel van Utah. Kleine kolonies van enkelvoudige planten, bij uitzondering ook een kleine groep, kan men ver van elkaar vinden op vlakke of licht hellende kalksteenheuvels of aan de rand ervan en in hooglandwoestijnen gedomineerd door lage struiken, groeiend tussen grammagrass (*Bouteloua gracilis*). Jonge planten kon ik niet ontdekken. Überhaupt is het vinden van deze planten,

Pediocactus bradyi var. despainii (Welsh & Goodrich) Hochstätter comb. et stat. nov.

Basioniem: *Pediocactus despainii* Welsh & Goodrich, Great Basin Naturalist 40(1):78-88 (1980)

Lichaam enkelvoudig of groepenvormend, groen, bolvormig tot ovaal, 3-9 cm hoog, 2-5 cm breed, in de groeiperiode 4-5 cm boven de grond uitstekend. Knobbels cilindrisch, 0,5-1,2 cm lang en breed. Areolen elliptisch, wit tot grijs, 1,6-3 mm lang, 0,7-1,6 mm breed. Middendoorns geen; randoorns 8-14, wit tot grijs, 2-6 mm lang, aan de basis 0,7 mm breed, spits toelopend, gespreid.

Bloemen onregelmatig rond de schedel verschijnend, ongeveer 1-4, geel, abrikooskleurig, licht- tot donkerroze, 1,5-2,6 cm lang, 1,8-3 cm breed; buitenste bloemblaadjes geel, abrikooskleurig, licht- tot donkerroze, lancetvormig, 1-1,6 cm lang, 0,4-0,6 cm breed, met roze tot roodbruine middenstreep; binnenste bloemblaadjes geel, abrikooskleurig, licht- tot donkerroze, 0,8-1,2 cm lang, 0,6 cm breed. Stempellobben 4, geel of groen. Helmdraden en -knoppen geel.

Vrucht groen, bij rijpheid roodachtig tot bruin, 1 cm lang en breed, glad, aan de bovenzijde enigszins afgevlakt, aan de basis spits toelopend, deksel gewelfd, zich openend met een verticale spleet of onregelmatig of indrogend.

Zaad zwart, knobbelig, knobbels onregelmatig, met hoekjes, 3-3,5 mm lang, 2,5 mm breed.

Bloeitijd eind april en mei, rijpingstijd van de zaden 4-5 weken, ongeveer 6 zaden per vrucht.

Voorkomen: in het zuidoosten van Utah, in vlak terrein, op licht glooiende kalksteenheuvels of aan de rand ervan op hoogten van 1600 tot 1800 m.

Groeiplaats van *Pediocactus bradyi* var. *despainii* in Emery Co, Utah.

zelfs al kent men de exacte vindplaats, uiterst moeizaam. Dikwijls moet men rondkruipen om ze te vinden. De bloemkleuren zijn net zo bont als bij *P. bradyi* var. *winkleri*. De knoppen zijn kort voor het opengaan bolvormig in tegenstelling tot die bij *P. bradyi* var. *bradyi*, zoals dit ook het geval is bij *P. bradyi* var. *winkleri* en de populaties in het noordwesten.

Door weersinvloeden kan de bloeitijd verschuiven. Eenmaal is het me gelukt tijdens de bloei op de groeiplaats te zijn. In tegenstelling tot het normale eentonige woestijnlandschap ontrolt zich dan een fantastische, veelkleurige bloemenpracht. Andere cactussen in de omgeving zijn

Sclerocactus parviflorus, *Echinocereus triglochidiatus* var. *melanacanthus* en een opuntiasoort.

In alle door mij gevonden deelpopulaties kon ik groepenvormende exemplaren vinden. Ik heb kunnen vaststellen dat deze groepsvorming niet door diervraat wordt veroorzaakt. De vermelding van Welsh en Goodrich over het solitaire karakter van de planten is dan ook niet juist.

P. bradyi var. *despainii* is gemakkelijk van var. *winkleri* te onderscheiden. De typische wolvorming die bij var. *winkleri* optreedt, is hier afwezig. Bij var. *winkleri* bedekt deze wol vaak de hele plant. In zijn geheel wordt var. *despainii* groter. Verschillen

Pediocactus bradyi var. *despainii* met abrikooskleurige bloem. Emery Co, Utah. Op afgevlakte kalksteenheuvels.

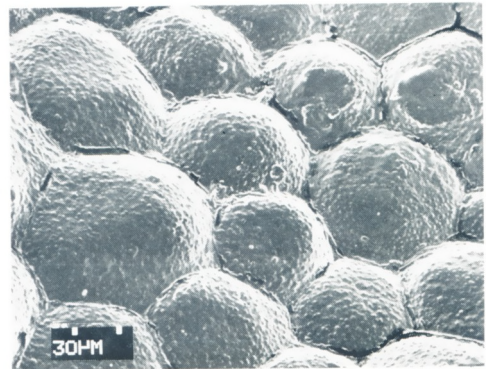
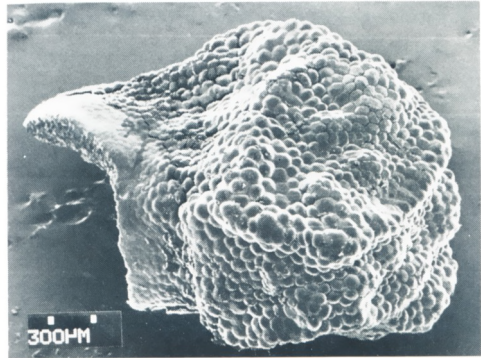
SEM-opnamen van zaad van *Pediocactus bradyi* var. *despainii*, Emery Co, Utah

met de var. *bradyi* zijn de geringere, dunnere en korter randdoorns en de bloemkleur.

Het veldnummer FH 0100 behoort bij deze populatie.

Verzorging en cultuur

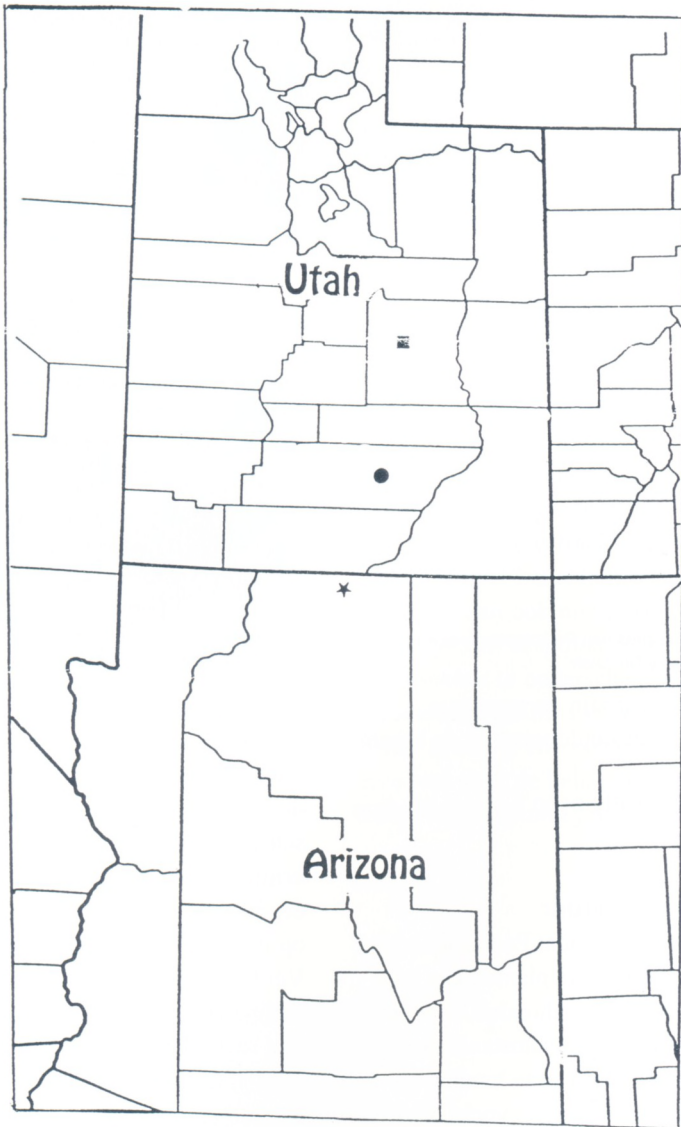
Alle taxa van het geslacht *Pediocactus* zijn winterhard. Wortelechte planten kan men in een kas nauwelijks behouden. Met enige kennis van de groeiplaatsomstandigheden zijn enkele soorten buiten te houden als men wel bescherming tegen vocht biedt. Belangrijk is dat de planten in de droge wintermaanden blootgesteld worden aan vorst. Op warme zomerdagen kan men de planten met water sproeien of gieten. De kweek uit zaad is bij alle soorten van dit geslacht goed mogelijk. Wel is het

kiemingspercentage niet zo hoog als bij *Echinocereus* of andere cactussen. Problemen met het zaaien heb ik verder niet. In de literatuur worden vele methoden beschreven om deze zaden tot kieming te krijgen. Het enige wat ik doe is het met een naald verwijderen van de harde schaal op de neusvormige punt van de micropyle. Verder hanteer ik de normale zaaioverstandigheden.

Om relatief snel bloeibare planten te krijgen kan men op *Pereskopsis* enten. Als de planten na enkele maanden ongeveer 2 cm groot zijn kan men ze overenten. Voor kascultuur is *E. jusbertyi* aan te bevelen, voor buitencultuur zijn winterharde echinocereussen of opuntia's geschikt. Ik heb kunnen constateren dat *P. bradyi* en zijn variëteiten in de eerste groeitijd bolvormig

- ★ *Pediocactus bradyi* var. *bradyi*
- *Pediocactus bradyi* var. *winkleri*
- *Pediocactus bradyi* var. *despainii*

blijven, terwijl *P. simpsonii* en *Sclerocactus parviflorus* lang en dun zijn.

De in de kas gehouden planten zijn in het algemeen eerder bloeibaar, maar verliezen wel hun natuurlijk uiterlijk. Buiten gehouden geënte planten zijn nauwelijks van standplaatsplanten te onderscheiden. Na enkele jaren is de entstam opgebruikt en vervolgt de plant zijn leven op eigen wortel.

Literatuur

- Arp, G.K. (1972) - The ecology of *Pediocactus simpsonii* - CSJ(USA) 44(3):108-109
- Backeberg, C. (1958) - Die Cactaceae - Gustav Fischer Verlag, Stuttgart
- Benson, L. (1961/2) - A revision and amplification of *Pediocactus* - CSJ(USA) 33:49-54; 34:17-19, 57-61, 163-168
- (1974) The cacti of Arizona - The University of Arizona Press, Tucson
- (1982) The cacti of the United States and Canada - Stanford University Press, Stanford, Californië
- Böcker, A. (1987) - *Pediocactus winkleri* - Eine Kakteenminiatur aus Utah - KuaS 38(8):200-202
- Britton, N.L. & J.N. Rose (1923) - The Cactaceae vol. 3 -
- Busek, J. (1987) - *Pediocactus peeblesianus* und seine Varietäten - Kleine Juwelen aus dem Südwesten der USA - KuaS 38(7):158-161
- Coulter, J. & A. Nelson (1909) - New manual of Botany of the Central Rocky Mountains - American Book Co., New York, Cincinnati, Chicago
- Cowper, D. (1955) - Rediscovery of *Toumeyia* - Saguaroland Bull. 9, 105-107
- Earle, H. (1966) - Cacti of the Southwest Arizona Cactus and Native Flora Society - Inc. Phoenix, Arizona
- Eggl, U. & N. Taylor (1990) - List of Cactaceae names from repertorium Plantarum Succulentarum (1950-1990)
- Engelmann, G. (1863) - Additions to the cactus-flora of the territory of the United States - Transact. Acad. Sc., St. Louis 2(1):197-204
- Frank, G. (1963) - Das Genus *Pediocactus* Britton & Rose - Sukkulentenkunde VII/VIII
- Fritz, G. (1993) - *Pediocactus despainii* - KuaS 44(3):49-53
- Voor informatie kunt u mij altijd benaderen. Tips zijn ook zeer welkom.
- Voor de omvangrijke informatieve hulp en kritische discussies dank ik zeer hartelijk de experts Beaton, Busek, Haidfeldt, Hetzschel, Haslinger, Künzler, Menzel en Mühl. De heer Frank bedank ik voor de REM-opnamen en de heer Bercht voor de vertaling.
- Postfach 510, 6800 Mannheim, Duitsland
- Haslinger, G. (1987/8) - *Pediocactus* und *Sclerocactus* - Kakteen/Sukkulenten DDR 22(4):137-140; 23(1):3-10
- Heil, K. (1979) - Three new species of cactaceae from southeastern Utah - CSJ(USA) 51:25-30
- Heil, K., B. Armstrong, & D. Schleser. (1981) - A review of the Genus *Pediocactus* - CSJ(USA) 53(1):17-39
- Hetzschel (1989) - in: Hochstätter, An den Standorten von *Pediocactus* und *Sclerocactus*
- Hochstätter, F. (1987) - Über die Vermehrung von *Pedio-* und *Sclerocacteen* durch Samen - KuaS 38(4):100-101
- (1989) An den Standorten von *Pedio-* und *Sclerocactus* - Druckerei Steinhart, Titisee-Neustadt
- (1990) To the habitats of *Pediocactus* and *Sclerocactus* - Druckerei Steinhart, Titisee-Neustadt
- (1990) Revisie van *Pediocactus simpsonii* - Succulenta 69:169-176, 178-183, 269-270
- (1992) *Pediocactus* in het noordwesten van de VS - Succulenta 71:99-106
- Hollis, H. & W. Marshall. (1956) - A revision of the genus *Toumeyia* - Saguaroland Bull. 10:12-119
- Hunt, D. (1992) - Cites Cactaceae checklist - Royal Botanic Gardens Kew
- Hunt, D. & N. Taylor (1986) - The genera of the Cactaceae: towards a new consensus - Bradleya 4:65-78
- (1990) The genera of the Cactaceae: progress towards consensus - Bradleya 8:85-107
- Kearney, T. & R. Peebles (1964) - Arizona Flora - University of California Press - Berkeley
- Marshall, W. (1954) - *Pediocactus hermannii* sp. nov. - Saguaroland Bull. 8(7):78-80
- Marshall, W. & T. Bock. (1941) - Cactaceae - Abbey Garden Press, Pasadena, Californië

Menzel, J.(1986) - *Pediocactus bradyi* - KuaS 37(2), Kartei
(1987) *Pediocactus knowltonii* - KuaS 38(2), Kartei
Menzel, J. & G. Frank.(1980) - Zu den Standorten winterharter Kakteen in den südwestlichen Vereinigten Staaten - KuaS 140-144, 178-181, 196-199

Schumann, K.(1898) - Gesamtbeschreibung der Kakteen - Neudamm
Taylor, N.(1989) - in Walters et al., The European Garden Flora, Cactaceae
Welsh, S. & S. Goodrich.(1980) - Miscellaneous Plant novelties from Alaska, Nevada and Utah - Great Basin Naturalist 40(1):78-88
Weniger, D.(1970) - Cacti of the Southwest - University of Texas Press, Austin

Lezers vragen...

Ton Pullen.

Van Carla Wolters ontving ik een *Gymnocalycium*, met in de schedel een bruin-grijze aantasting, zoals op de foto, die ik van deze plant maakte en die bij dit stukje staat afgebeeld, duidelijk te zien is.

De toegezonden plant werd vergezeld van een overdrukje van een artikel uit een engels tijdschrift, geschreven door Roy Mottram, waaruit zou blijken, dat een dergelijke aantasting het gevolg zou kunnen zijn van een gebrek aan het sporenelement borium.

Dergelijke aantastingen had ik vaker gezien, vooral bij *Gymnocalyciums*, *Acanthocalyciums* en *Chilenen*, zonder de oorzaak te kunnen achterhalen.

Omdat dit een rubriek voor en door lezers is leg ik dit probleem maar eens voor aan de lezers van *Succulenta*. Wie kan met zekerheid de oorzaak van een dergelijke aantasting geven en wat kan men doen om zo'n aantasting te voorkomen?

Kan het zijn, dat borium-gebrek (of gebrek aan een ander spore-element) de oorzaak is? Hoe komt het, dat vooral de genoemde soorten aangetast worden?

En veel algemener, wie schrijft eens een voor leken en liefhebbers begrijpelijk verhaal over sporenelementen?

Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen

Gymnocalycium met droogrot

Sempervivum tectorum L.

Dit fraaie, winterharde, uit de Alpen afkomstige vetplantje, is onder den naam „huislook” of „dakenloof” algemeen bekend. Deze naam zegt ons al reeds direct, waar men hier te lande dit plantje kan aantreffen, n.l. op de daken der woningen, waar de landlieden het met voorliefde kweeken. Reeds de oude Germanen kenden het huislook en noemden het „Donnerbart”, omdat de rozeroode bloempjes hen herinnerden aan den baard van den Dondergod Donar. Toen de heidensche godsdienst reeds lang vaarwel was gezegd, bleef nog altijd den naam „Donderbaard” bestaan, doch meende men dat bloeiende huislookplanten het huis waarop zij groeiden, tegen het inslaan van den bliksem beveiligden. Karel de Grootte vaardigde daarom een bevel uit, dat iedere boer huislook op het dak van zijn woning moest hebben. En nog heden tendage gaat er bij den plattelandsbewoner een eigenaardige beking uit van den „donderbaard” of het „donderblad”. zooals het huislook ook wel genoemd wordt.

Meer wordt echter thans het huislook op daken geplant teneinde het blad als een zuiverend middel te gebruiken, vooral tegen scheurbuik of ziekte van het tandvleesch. Ook worden de gekneusde bladeren op wonden van mensch en dier gelegd, daar de sappen verkoelend en tevens zuiverend werken op de gekwetste lichaamsdeelen. [Vandaar ook het Hoogduitsche „Beestlanch”].

Niet alleen echter de gewone buitenman, ook de Vetplantenverzamelaar ziet het huislook gaarne en rekt het bij zijn lievelingsplanten. Zoowel in een bloempot als langs een randje of op een rotspartijtje staat het lief tusschen winterharde vetplanten in. Wanneer men slechts een klein rosetje van de bruingepunte bladeren plant, krijgt men spoedig een flinke klomp rosetjes, daar zich tusschen de bladeren okselknoppen ontwikkelen, die tot een stengeltje uitgroeien, aan welks einde dan weer een nieuw rosetje ontstaat.

Wanneer zich in de dikke schubvormige bladeren genoeg reservevoedsel heeft opgehoopt, ontstaat uit het hart der plant een dikke bloemstengel, waaraan zich de vrij groote bleekrose bloemen bevinden. De moederplant zelf moet deze bloei, evenals de Agaves echter met den dood bekoopen.

G. D. D.

Succulenta nummer 2, 16 juli 1919

EEN TERUGBLIK

Ben Groen

In een jubileumjaar past een terugblik over onze succulentenhobby in vroegere tijden.

De vraag doemt dan op, tot hoever moet worden teruggegaan.

Vóór 1560 werden in Europese tuinen weinig niet-Europese planten gekweekt. De eerste uitheemse flora-elementen kwamen uit het nabije oosten; 1560 tot 1620 is vooral de oriëntaalse periode. Vanaf de vroege zeventiende eeuw en later gaat de introductie van nieuwe planten gelijk op met de overzeese expansie van de Britten, Hollanders en Fransen.

De periode 1620 tot 1680 was gekenmerkt door de introductie van kruidachtige planten uit oostelijk Noord-Amerika, gevolgd door ongeveer 1680 tot 1772, waarbij Kaapse en houtige Noord-Amerikaanse introducties op de voorgrond kwamen. De terugkeer van Cook en Sir Joseph Banks uit Australië introduceerde een Australische periode van ongeveer 1772 tot 1820.

Maar in de loop van de 20ste eeuw werd de kasconstructie verbeterd en subtropische gewassen uit Midden- en Zuidamerika en

Oost-Indië kwamen beschikbaar. De interesse in Zuidafrikaanse en Australische planten taande in deze periode. De botanici trokken steeds verder het binnenland in en ontdekten op allerlei plekken nieuwe soorten en zelfs geslachten. Dit proces gaat tot op de huidige dag door. De ontdekking van nieuwe soorten geeft wel een grote stimulans om deze nieuwigheden te kweken. De ontdekking van nieuwe uebelmannia's of discocactussen heeft wel deze geslachten populair gemaakt, maar niet geresulteerd in een hausse op Braziliaanse cactussen. De nu waarneembare golfbeweging is dus gebaseerd op mode, huisinrichting en soms stimulering door nieuwe publikaties.

Veel publiceren over een bepaald genus bevordert aanwijsbaar de kweek van het betreffende geslacht. Zo zijn er over lithops liefst 4 monografieën verschenen en het geslacht is populair als nooit tevoren. Van conophytum is recent de eerste monografie verschenen en het zal interessant zijn om het verloop van de publikaties en de kweek van deze planten te volgen. In chronologische volgorde komt het volgende beeld naar voren.

Vóór 1850 kweekten met een enkele uitzondering van de bevolking alleen de adel en rijken met serres succulenten. De gewone bevolking had noch de tijd noch de gelegenheid om zich met de kweek van kamerplanten bezig te houden. Behalve genoemde bevolkingsgroep kweekten ook botanische tuinen planten. Onze kennis van wat er gekweekt werd, berust dan ook op beschrijvingen van tuinen van de sociale toplaag en botanische tuinen.

Onder deze beschrijvingen zitten buitengewone interessante exemplaren. Een goed

voorbeeld is de plattelandsdokter Duval, die in 1809 een beschrijving gaf van de succulente planten van de hortus van zijn woonplaats Aleçon in Normandië, Frankrijk. De Kaapse periode in deze botanische tuin is duidelijk niet afgelopen, van de 272 in het werk van Duval stammen er niet minder dan 150 uit Zuid-Afrika. De botanische exploratie van Centraal en Zuid-Amerika is dan nog nauwelijks begonnen. Duval noemt slechts vijf cactussen; *Aporocactus flagelliformis*, *Selenicereus grandiflorus*, *Rhipsalis baccifera*, *Opuntia humifusa* en *Nopalea cochenillifera*. Deze vijf cactussen stammen uit de gemakkelijk toegankelijke gebieden van Noord en centraal Amerika en Westindië.

Dit beeld wordt bevestigd door de introductielijst van de Amsterdamse hortus. In de periode 1680-1710 werden uit Westindië en enkele kuststreken van Brazilië, Peru en Mexico de volgende soorten geïmporteerd. *Epiphyllum phyllanthus* (Panama tot Brits Guyana, Bolivia, Brazilië), *Mammillaria mammillaris*, *Opuntia curassavica*, (beiden Curaçao), *O. repens* (Porto Rica en Maagdeneilanden) en *Pereskia guamacho* (kuststreek Venezuela).

Liefst 34 mesem's werden in de Amsterdamse hortus geïntroduceerd, waaronder drie soorten van drosanthemum en acht lampranthussoorten. Het binnenland van Zuid-Afrika is blijkbaar wel betreden, want geïntroduceerde soorten als *Pleiospilobolusii* en *Machairophyllum albidum* groeien niet langs de kust. Ook 15 aloësoorten, één astrolobasoort, vier gasteria's en negen haworthia's werden als nouveautés ingevoerd. Onder de overige Zuidafrikaanse planten drie stapelia's en vier euphorbia's.

Ook uit de Canarische eilanden kwamen nieuwe soorten in de vorm van *Euphorbia balsamifera*, *E. canariensis* en *E. officina-*

narum van nabijgelegen Marokkaanse kust. De Flore des Serres (1850) noemt *Selenicereus grandiflorus*, *Cereus tweediei*, *Echinocactus exculptus*, *E. hybocentrus*, *Echinocactus pectinifera*, *E. visnaga* en *Echinopsis campylacantha*. De invloed van de Oostindische planten komt naar voren met *Ceropegia cuminghami* en Zuidafrika met *Stapelia cactiformis* en *Ceropegia stapeliaeformis*. Orchideeën worden in de Flore veel meer genoemd en blijkbaar als interessanter beschouwd.

De personen die zich daadwerkelijk met de studie van succulenten bezig hielden, waren vaak beroepsbotanici. Belangrijke uitzondering was prins Salm-Reifferscheid-Dyck (1773-1861) die niet door geldgebrek geremd zich volledig aan de succulenten heeft kunnen wijden. De succulentenspecialist Jacquin (1727-1817) heeft zich door handig manoeuvreren later als baron tot de edelen mogen rekenen.

Haworth (1767-1833), Pfeiffer (1805-1877), Otto (1767-1851), Engelmann (1809-1884) zijn slechts enkele uit de lange rij (amateur)botanici, die zeer veel aan het succulentenonderzoek bijgedragen hebben. Vaak waren ze verbonden aan een botanische tuin, of hadden bijvoorbeeld als medicus lucratieve (bij)verdiensten. De overigen moesten op een andere manier in hun onderhoud voorzien, dit liep niet altijd goed af. Als voorbeeld van hoe slecht het kon gaan, noem ik hier Ecklon (1795-1868) en Zeyher (1799-1858). Zij verzamelden planten in de Zuidafrikaanse wildernis om later in Europa te verkopen. Hun collecties verbrandden echter in een pakhuis of vergingen op zee, zodat zij hun laatste jaren zeer kommervol in Kaapstad moesten doorbrengen.

In de twintiger jaren van deze eeuw kweekte men tamelijk veel epiphyllum (Succulenta, 1924). Monstrueuze vormen stonden toen volop in de belangstelling.

Zoals te verwachten was, werden ertoe veel importen opgekweekt. De problemen verschilden niet zoveel, zo klaagt Ploem in dat jaar over aantasting van zijn kiemplanten door larven van de scariavlieg. En ook het zaaien van parodia was toen net zo moeilijk als nu. Vergaderd werd er niet zoveel in die dagen, op tweede kerstdag hield de vereniging haar eerste officiële vergadering in vijf jaar. Gezien de datum blijktbaar een feestelijke gebeurtenis. De Verkade-albums van cactussen (1931) en vetplanten (1932) geven een goede indruk van de toen veel gekweekte succulenten.

Het nut van het gebruik van Latijnse namen is bij het doornemen van deze albums wel erg duidelijk. Bij iedere plant is een veelal zeer geknutselde Nederlandse naam verzonnen. Gelukkig is bij beide albums ook de Latijnse benaming in het register opgenomen. Enkele nu gewone geslachten waren toen nog onbeschreven zoals *Acantocalycium*, *Armatocereus*, *Haageocereus*.

Maar recent weer sterk in de belangstelling staande geslachten als *Arrojadoa* en *Disco-cactus* waren toen al bekend en werden in de Verkade-albums genoemd. Aan monstrueuze vormen werd toen nog ruime aandacht besteed.

Er was naar verhouding tamelijk veel plaats ingeruimd voor *Opuntia* en *Pereskia*, zeldzaamheden als *Ariocarpus*, *Strombocactus*, *Peleciphora* en andere zeldzaamheden. Het is vandaag grappig te lezen dat nu doodgewone soorten als *Notocactus scoparia* toen als zeer gezocht bekend stonden. Bij de vetplanten vinden we veel *Aloë*, *Crasula*, *Gasteria*, *Haworthia*. Ook aan *Conophytum* en lithops werd relatief veel aandacht besteed. Caudex-soorten ontbreken bijna volledig.

De periode na de tweede wereldoorlog kennen veel van onze lezers nog van nabij

en het lijkt niet nodig om hier veel aandacht aan te besteden.

Verschilden onze collega-hobbyïsten van voor de tweede wereldoorlog nu veel van de hedendaagse liefhebbers? Ik denk het niet, zij interesseerden zich voor succulenten, al verschilde het assortiment wat.

Verschillen bestonden er wel ten aanzien van de beschikbare kennis. Toen beschikten men bijna alleen over kennis van de met het blote oog zichtbare details. Rasterelektronenmicroscopen waren nog niet in gebruik voor studie van weefsels en zaad, ecologische kennis, de erfelijkheidswetenschappen en biochemie stonden op een veel lager niveau dan nu. Importen waren toen heel gewoon, men had noch van uitsterven, noch van CITES veel gehoord. Toch hadden onze voorgangers heel veel kennis van de planten. Ik ben er vrij zeker van dat een vroegere hobbyïst gemiddeld zijn planten meer bij naam kende dan een moderne liefhebber. De reden is eenvoudig, er waren minder soorten en er was veel minder tijdbesteding in de vorm van televisie, reizen, telefoneren, autogebruik en dergelijke. En omdat de tijd wat minder hectisch was dan nu, kon men meer tijd aan de planten besteden.

Dit hedendaags tijdsbeeld overziende, denk ik dat wij trots mogen zijn op onze hobby, die ondanks zoveel andere mogelijkheden van tijdspassing groeit en meer dan ooit bloeit.

Heelsumseweg 49, 6721 GR Bennekom

Literatuur

- Duval, H.A. - *Plantae succulentae in horto Alenconio* (1809).
Houtte van, L. (ed.) - *Flore des Serres et des Jardins de l'Europe. Annales générales de l'Horticulture*. (1845-1880). Gent.
Laren van, A.J. - *Cactussen* (1931). Verkade fabrieken, Zaandam.
Laren van, A.J. - *Vetplanten* (1932). Verkade fabrieken, Zaandam

EEN MAATJE TE GROOT..?

3. ECHINOCACTUS GRUSONII Hildm.

A.B.Pullen

Niet alleen een cactus met bijnamen, ook een vereniging werd naar deze cactus vernoemd.

blijkbaar zo welgesteld, dat hij zijn Obergärtner in 1889 naar Mexico stuurde om planten te verzamelen. Ook het geslacht *Grusonia* is naar hem vernoemd. Van de auteur, H.Hildmann, weten we, dat hij als cactuskweker in Duitsland en Frankrijk werkzaam geweest is.

In 1891 beschreef hij *E. grusonii* als nieuwe soort.

E.grusonii is blijkbaar zo'n monument in de cactuswereld, dat de naam tot nu toe ontkomen is aan alle taxonomische veran-

Arrangement van verschillende cactussen gefotografeerd in de collectie van de Gebr. De Herdt in Rijckevorsel, midden jaren zeventig. Behalve de normale *E.grusonii* is hier ook de witbedoornde vorm te zien en, rechtsvoor, een kortbedoornde plant.
Foto's van de schrijver.

Eén der bekendste cactussen, voor velen zelfs het archetype van een cactus, is *Echinocactus grusonii*. Deze soort komt in het wild voor in Centraal Mexico. Het is zelfs een cactus met bijnamen, en die zijn er niet veel.

'Golden Barrel' wordt hij in angelsaksische landen genoemd, 'Schwiegermutterstessel' of 'schoonmoedersstoel' zijn benamingen, die wij hier in Europa regelmatig tegenkomen. Het bekende Verkade-album spreekt over de Gele-Egelcactus. Zijn echte geslachtsnaam *Echinocactus*, al in 1827 bedacht door een tweetal Duitsers, Dr.H.F.Link en F.C.Otto, betekent 'Egelcactus' en de soortsaanduiding *grusonii* is afgeleid van de eigenaam van ene meneer Hermann Gruson (1821-1895), ook al een Duitser, 'Geheimrat' in Magdeburg en

Echinocactus grusonii. Jardin exotique, Monaco, 4 juli 1977.

deringen, waar wij als liefhebbers allemaal zo'n geweldige hekel aan hebben, maar die soms noodzakelijk zijn, naar het schijnt. Vrijwel elke cactusliefhebber bezit wel een exemplaar van deze soort. Meestal zijn dat dan in onze verzamelingen zaailingen of halfvolwassen planten. Bloeibare planten zien we niet vaak. Dat is natuurlijk het gevolg van het feit, dat de planten pas op gevorderde leeftijd en bij het bereiken van een aanzienlijke grootte bloeibaar worden. En wie heeft de ruimte voor zo'n gevaarte? Ook is het volgens mij zo, dat *E. grusonii* op onze geografische breedte niet of slechts bij uitzondering kan bloeien. Er is meestal te weinig licht! Niet zo vreselijk ver naar het zuiden, in Frankrijk, in Zuid-Engeland en op de kanaaleilanden kan deze soort wel tot bloei komen.

In grotere cactuscollecties, in botanische tuinen bijvoorbeeld, zien we dikwijls grote

planten staan, die echt als blikvanger gebruikt worden. In zowel particuliere als botanische tuinen in streken met een aangenamer klimaat dan het onze, bijvoorbeeld in Zuid-Europa en in Californië, worden exemplaren van deze soort, dikwijls in grote hoeveelheden, buiten in de volle grond uitgeplant, waar ze uitstekend groeien en ook tot bloei komen.

Hoewel iedere liefhebber deze plant kent, volgt hier nog een verkorte beschrijving: Planten meestal niet-spruitend (soms wel!), gedrukt bolvormig, soms op hoge leeftijd kort zuilvormig. De planten kunnen meer dan een meter hoog en meer dan 80 cm in doorsnede worden. Er zijn ongeveer 30 ribben. Bij jonge planten zijn de ribben nog opgedeeld in knobbels, een verschijnsel, dat bij het ouder worden verdwijnt. De areolen dragen 8-10 randdorens, die tot 3 cm lang kunnen worden en meestal 4 middendorens, die een lengte van 5-6 cm kunnen bereiken. De dorens zijn goudgeel van kleur. De oudere dorens kunnen wat verbleken of verbruinen.

In de schedel van de plant staan de areolen nog zo dicht op elkaar, dat er een witwolige bovenzijde ontstaat. De bloemen verschijnen in de schedel van de plant en zitten deels in de wol verborgen. Zij zijn bruinachtig van buiten en geel van binnen, enigszins klokvormig, 6 cm lang en 5 cm in diameter. De uitgebloeide bloemen zien we als bruine resten op de planten zitten. De vruchten zijn ongeveer 2 cm lang en lijken geheel in witte wol verpakt.

In de cultuur is ook een wit-bedoornde vorm in omloop. Deze vorm is als *E. grusonii* var. *albispinus* beschreven, maar dat schijnt een illegitieme naam te zijn. Mij is niet bekend of het een cultivar of een standplaatsvorm is, maar Janse (1977) heeft erop gewezen, dat het om een cultuurvorm zou gaan.

Er zijn ook kortbedoornde vormen in onze

Echinocactus grusonii cristaat.
Gefotografeerd in de collectie
van Etienne Lanssens, Ruise-
lede, België.

verzamelingen aanwezig. Wageringel (1972) heeft zo'n kortbedoornde vorm als *E.grusonii* var.*subinermis* voorgesteld, maar Janse (1977) wijst erop, dat ook deze naam ongeldig is. Wel beschrijft hij een kortbedoornde vorm onder de cultivarnaam '*L.J.van Veen*', naar een gelijknamige cactuskweker, in wiens kwekerij de betreffende plant zou zijn ontstaan. Deze vorm zou al op veel jongere leeftijd ribbenvorming vertonen en dus het jeugd stadium beëindigen. Tenslotte heb ik ook wel eens een cristaat gezien.

Men kweekt deze soort het beste op een zonnige en warme plaats. Wat betreft de grondsoort is hij beslist niet kieskeurig, zoals iedereen kan zien, die in Zuid-Europa goed om zich heen heeft gekeken. In een pot dient de grond wel goed te draineren en in de zomer moet men de grond matig vochtig, beslist niet kletsnat, houden. In de winter niet gieten. De beste overwinteringstemperatuur ligt omstreeks de 8 °C., maar ook lagere temperaturen worden wel verdragen. Zelfs korte tijd enkele graden vorst zullen de plant niet doden, mits deze voldoende droog is.

Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen

Echinocactus grusonii. Grote aanplant in Pinya de Rosa bij Sta. Christina, 6 mei 1993.

LEZERS VRAGEN

Ben Groen

De heer **B.S. de Jong** uit Hardenberg stelde de volgende vragen:

De wetenschappelijke naam van een plant bestaat uit twee delen: de geslachtsnaam en de soortnaam.

Bij gekweekte planten nog gevolgd door een derde naam, geschreven tussen aanhalingstekens en met hoofdletter. Soms echter is een derde naam toegevoegd na: f. (=forma), ssp. (subspecies) of variëteit. Of gewoon 3 namen (de derde, soms wel, soms niet met hoofdletter.)

Wat is het verschil?

Antwoord: Botanische soortsnamen bestaan inderdaad uit 2 delen.

Onder soortsniveau zijn nog 3 niveau's mogelijk; ondersoort, variëteit en forma. Deze 3 komen achter de soortnaam. Zij sluiten elkaar niet uit, in extreme gevallen krijgen we bijvoorbeeld *Rosa canina* subsp. *canina* var. *lutetiana* f. *lasiostylis*.

Omdat het botanische namen zijn alle met kleine letter en cursief.

Cultivarnamen worden altijd met een hoofdletter geschreven en niet cursief ter onderscheid van de botanische namen. Er hoort dan ook nog cv. (cultivar) voor of de naam komt tussen quotjes bijvoorbeeld *Taxus baccata* 'Variegata' of *Taxus baccata* cv. Variegata. Door slordigheid worden quotjes of cv. wel weggelaten.

Als de derde naam zonder hoofdletter en cursief is geschreven, is het dus een botanische naam. Als de derde naam zonder hoofdletter is en normaal geschreven is, is er sprake van slordigheid en is het niet duidelijk wat het is.

Een tweede vraag van de heer de Jong houdt hier direct verband mee. Af en toe komt men een herhaling van de soortnaam tegen als variëteit, bijvoorbeeld *Epithelantha micromeris* var. *micromeris*. Hoe zit dat?

Antwoord: Als van een soort een variëteit

wordt beschreven, komt achter de soortnaam een variëteitsaanduiding. De planten die niet tot deze nieuwe variëteit behoren, behoren tot de oorspronkelijke soort.

Omdat het anders niet duidelijk is, worden deze dan aangeduid met een herhaling van de soortnaam, dus *micromeris* var. *micromeris*. Als er van *Epithelantha* een subspecies zou zijn beschreven, dan moeten de tot de „oude” soort behorende planten aangeduid worden als *micromeris* ssp. *micromeris*. Altijd dus op hetzelfde taxonomische niveau.

De achtergrond van een en ander houdt verband met de typificatie, het moet altijd duidelijk zijn waar het type van de naam (herbariumtype) bij behoort. Van de nieuwe variëteit moet dus ook een herbariumtype worden aangewezen.

De heer Hengst uit Waddingsveen schreef ons dat zaden van *Euphorbia*'s direct na vorming en uitzaai zó van de plant willen kiemen. Het heeft dus geen zin om in uw zaadlijst *Euphorbia* op te nemen, omdat het zaad altijd te oud is. Misschien is het zinvol om dit uit te zoeken en te publiceren.

Antwoord: *Euphorbia*zaad kiemt direct, maar dit wil alleen maar zeggen dat het zaad geen kiemrust kent. Dit is iets anders dan de levensduur van het zaad. Sommige zaden zoals die van de wilg blijven maar enkele dagen kiemkrachtig. De meerderheid van de zaden blijft 1 tot enkele jaren goed. Zaden van succulenten behoren in het algemeen tot degene, die lang hun kiemkracht behouden. Ik heb geen cijfers van *Euphorbia* kunnen vinden, maar verwacht mag worden, dat zij minstens 1 groeiseizoen kiemkrachtig blijven.

Heelsumseweg 49, 6721 GR Bennekom

EUPHORBIA MILLOTII URSCH ET LÉANDRI

Frans Noltee

**Een Euphorbia voor de vensterbank
en niet persé een op het zuiden.**

De bloeiwijzen zijn hangend en worden omgeven door bekervormig opgevouwen, meestal wijnrode, maar soms ook lichter gekleurde, cyatophyllen.

E. millotii is nauw verwant aan *E. ankarensis*. Deze is echter niet vertakt en draagt op de stam duidelijk sporen van dorens. Zoals vele andere Euphorbia's uit Madagascari is ook deze soort geen liefhebber van al te veel zon. Verder vraagt de plant een vrij hoge wintertemperatuur (minimaal 15 °C.) Door deze combinatie is het een heel geschikte plant voor de huiskamer. De plant laat zich door stekken gemakkelijk vermeerderen.

Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht.

Euphorbia millotii, bloeiende stengeltop.

Deze soort, die in 1954 werd beschreven is slechts bekend uit de omgeving van het "Lac Bleu" in Noordoost-Madagascar. De vrijwel dorenloze planten vormen dichte, vooral aan de basis rijk vertakte struiken die tot 50 cm hoog worden. De gladde ronde takken zijn in de nieuwgroei groenachtig rood. Later verkurken ze en nemen daardoor een beige kleur aan. De bladeren staan in een rozet aan de top van de stengels en verschijnen tijdens of na de bloei; ze worden in de cultuur zo'n 6 cm lang en zijn bij het verschijnen paarsachtig. Later worden de bovenkanten min of meer groen.

EN DAN KRIJGT MEN EEN STEKJE

Jan Essers

Hoe vaak gebeurt het niet, dat men een prachtige plant ziet.....en stiekum hoopt op een stekje!

Men laat dit niet merken.....tot de eigenaar zegt: Wil je een stekje? Het weerwoord luidt dan gegarandeerd: Nee, nee, ga nu niet die mooie plant beschadigen! Maakt niks hoor, hier heb je er twee, want één is géén!

Dit is een conversatie, die overal tussen ware liefhebbers wordt gevoerd, waar ook ter wereld. Dat is toch fantastisch! Maar er zijn ook nog andere mogelijkheden om aan een stekje te komen.

Zo vroeg ik in maart 1988 een copie aan van een bepaald artikel. Op deze copie kwamen ook nog enige advertenties voor. Een van deze advertenties ging over tephrocacti!

Dit was de eerste keer dat ik over dit (sub)geslacht een advertentie zag en nog wel uit Denemarken! Dus een briefje naar Finn Larsen, dat was de adverteerder en een samenwerking was geboren. Over en weer stekken verstuurd en gegevens uitge-

wisseld, waarmee we nog steeds doende zijn. Zo gaat dat.

Een van zijn planten kon hij absoluut niet thuis brengen en daarom stuurde hij mij een stek met nummer N.K.S.129 *Tephrocactus spec. donkelaarii*.

Donkelaar is een Nederlander en dus zou het voor mij een koud kunstje moeten zijn om eventjes aan de juiste naam te komen! Zo gezegd, zo gedaan.

Vaak gebeurt het namelijk, dat men een plant of stekje bemachtigt zonder naam. Vermeld wordt dan bijvoorbeeld *spec.* van Pieters. Deze naamsaanduiding gaat dan soms een eigen leven leiden als *spec.* pieters of soms zelfs als *spec. pietersii!* Dit even terzijde.

Er werd dus geïnformeerd bij Donkelaar. Ik omschreef het stekje en na enig over en weer verstrekken van subtiële gegevens, was de conclusie: vermoedelijk een *Selenicereus* met korte leden. Het etiket kreeg er dus een tweede naam bij. De aanwinst uit Denemarken had ik geënt op een opuntia om er snel wat extra scheuten bij te krij-

Plant in pot van 7 cm. Geënt op opuntia in 1988. Duidelijke verdiepte liggende areolen. Bloemdiameter en hoogte 3 cm. Drie zeer kleine dunne randdoorns, koper-bruin, 1 tot 3 mm lang. Oude bedoorning grijs met bruine uiteinden.

VERENIGINGSNIEUWS

MAMILLARIA FISSURATA

PAUL ROETTER DEL. 1859

APRIL 1994

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

SUCCULENTA

BESTUUR

Voorzitter: Vacature

Secretaris: J. van Alten, Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere-stad; tel. 036-537.69.70
Penningmeester B.B. Krijnen, Tweelingenlaan 27, 5632 AW Eindhoven, tel. 040-415497.

2e Secretaris: Mevr. J.M. Smit-Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom, tel. 08389-17551.

Propaganda: P.J.M. Knippels, Aakwerf 9, 2804 MZ Gouda, tel. 01820-37364.

Verenigingsartikelen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

LIDMAATSCHAP

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur: M.J. van Eijdsden, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen..

Kosten lidmaatschap:

leden in Nederland en België f 40,--/Bfrs 725, hier wonende jeugdleden f 20,--/Bfrs 365; elders wonende leden f 50,-- perjaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCULENTA EINDHOVEN:

In Nederland: rekg nr. 55.32.38.981 bij de ABN/AMRO of rekg nr. 680596 bij de Postbank.

In België: Rekg nr. 000.1141809-22 bij de Belgische postgiro

In Duitsland: Rekg nr. 15.65.907/019 bij de ABN/AMRO te Aachen, BLZ 390.10200

Overige landen in Europa: bij voorkeur per gekruiste (crossed) Eurocheque.

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Het verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

KOPIJ

kopij voor het tijdschrift zenden aan Mevr. J.M. Smit-Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom.

Kopij voor het eerstvolgende nummer van het verenigingsnieuws voor het eind van de even maanden te zenden aan: J. van Alten, Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere-stad. Advertentie tekst voor plaatsing in het volgende nummer inleveren voor het einde van de even maanden bij Mevr. J.M.Smit-Reesink,

Pr. Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom.
Tel. 08389-17551.

REDACTIE

L. Bercht, Mauritsenhof 124, 3481 VN Harmelen.
L.E. Groen, Heelsumseweg 49, 6721 GR Bennekom.

J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

A.B. Pullen, Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen.
A. van Uijen, Graadt van Roggenweg 5 b, 3531 AA Utrecht

B. Zonneveld, Schubertlaan 196, 2324 BC Leiden.
Secretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom.

ADVERTENTIETARIEVEN

1/16 pag. f 30,-/Bfrs 600, 1/8 pag. f 55,-/Bfrs 1100, 1/4 pag. f 85,-/Bfrs 1700, 1/2 pag. f 140,-/Bfrs 2800, 1/1 pag. f 240,-/Bfrs 4800. Kortingen op aanvraag.

VERKOOP LOSSE NUMMERS

Via de boekenbeurs, zie onder instellingen

INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 XM Twello; tel 05712-72841.

Catalogus à f 1,50/Bfr30 te bestellen door storting op postbank nr 1532584 t.n.v. W.P.C.H. Bervoets.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen. Tel. 04703-2913

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel. 045-272461

PLANTENCENTRALE

Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6771 KM Lunteren. tel. 08388-3579.

BOEKVERKOOP EN VERENIGINGSARTIKELLEN

Mevr. E. van Die van-Wijnen, Molenweg 56, 6771 KM Lunteren. tel. 08388-3579. Zie elders in het verenigingsnieuws voor gedetailleerde opgave.

BOEKENBEURS

W. Aalsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. tel.03484-71083

JUBILEA

Naast het 75 jarig jubileum van de vereniging vieren we dit jaar het 25-jarig jubileum van de afdelingen Drenthe en Flevozoom.

40 jaar lid

A.B. Boelsma Haarlem afd. Haarlem
H. Bult Veendam
H. Schipper Nijkerk
J. van Strijen Edam
H. Vertongen Erembodegem, België

25 jaar lid

D Abbenes Den Helder afd Den Helder
Mw A.K. Agterberg Naarden
F. Assink Almelo afd IJsselstreek
L.H. Bollen Geulle afd Zuid Limburg
A. Brekelmans Nijkerk afd Utrecht
Mw A.A.V. Diest-Vermeij Oudewater afd. Gouda
F. van Dijk Winschoten afd. Delfzijl
G.H. Dohmen Geleen afd. Zuid Limburg
F.L. v.d. Elzen Griendtsveen
A.G. Gasseling Den Helder afd. den Helder
P. de Haan Boxtel afd. Gorinchem-Den Bosch
P. Hofman Appelscha
Mw M.H. Hoogvliet-Verhoeff Hellevoetsluis
H.A. Jonkers Woking Groot Brittannië
G.E. Kamphuis Sappemeer afd Groningen
G.J.M.J. van Klink Rijsburg afd Leiden
F. Lampo Maldegem België afd. Brabant België
H.M. v.d. Linde 's Gravenpolder Afd. Zeeland
J. Mommers Esch Afd. Tilburg
A.F. Morcus Maasdijk afd. 's Gravenhage
J. Redert Vlaardingen afd. Rotterdam
J. Theunissen Oud Gastel
J. Vanhuet Chilliwack Canada
J.H. de Vink Noordwijk afd. Leiden
J. de Visser Oostkapelle afd. Zeeland
J. de Vries Vierpolders afd. Voorne-Putten en Rozenburg
M.J. de Waal Ophemert
J. Zwart Den Oever (1) afd. den Helder
J. Zwart Den Oever (2) afd. den Helder

NIEUWE LEDEN**NEDERLAND**

Dietvorst J.C.M., Wenslauerstraat 48, 1053 BA Amsterdam.
Ras G., Ruysdaelstraat 8, 2021 EN Haarlem.
Colussi Mw R., Joan Blasiusstraat 19, 2533 KK 's Gravenhage.
Bruning H.L., Tulpenpad 11, 2803 AV Gouda.
Jagt C.F. v.d., Gorbassjovstraat 18, 2807 JV Gouda.
Kaptein P.Th., Kerkstraat 53, 2971 AK Bleskensgraaf.
Saudifort A.F., I. Hubertstraat 181, 3034 CS Rotterdam.
Jongh Mw. T. de, Zwaluwplaats 15, 3281 JN Numansdorp.
Renes G.J.P., Kapelsepad 21, 3412 KM Lopikerkapel.
Dorst P. van, Jan Steenstraat 48, 4715 BR Rucphen.
Deutekom P.H.M. van, Baljuwstraat 77, 5345 MB Oss.
Dassen H.A., Passage 20, 6441 BX Brunssum.
Waagmeester J., Hofweg 9, 7971 BK Havelte.

BELGIË

Depaepe C., Minnemolenstraat 18, 01800 Vilvoorde.
Tilburg-Genotte Hr/Mw van, Vogelsangstraat 65, 03070 Kortenberg.
Onkelinx R., St. Evermarusstraat 19, 03700 Tongeren.
Doumen E., Gruitroderkiezel 158, 03960 Bree.

DUITSLAND

Huber G., Duesterhauptstrasse 23, 013469 Berlin.
Thiede J., Eckenforderstrasse 70, 024116 Kiel.

FRANKRIJK

Schweiz D., Rue Jules Vernes 5, 069330 Jonage.

ITALIË

Panarotto P., Via Nanon 2, 037035 S.Giovanni L.Larion.

LEDEN IN BEWEGING

Onze oproep voor vrijwilligers in het december-nummer 1993 is succesvol geweest. Alleen de werkgroep voor een gevorderdencursus is nog niet van de grond gekomen.

Toch een "secretariële" opmerking vooraf. Het valt te betreuren, dat er binnen de vereniging geen normale doorstroming van kader plaats vindt. Er melden zich telkens leden "zonder functie", die dan pardoes in het diepe gegooid worden. Voor een gezonde ontwikkeling van onze vereniging is het wenselijk, dat er een doorstroming komt van het afdelings- naar het verenigingskader. Daarom de volgende overweging voor onze leden: Denk aan doorstroming, als U eens nieuwe afdelingsbestuurders kiest en bepleit zonodig voor afdelingsbestuurders een herkiesbaarheidsoptie gelijk aan die van het hoofdbestuur (Éénmaal herkiesbaar). Daar varen we allen wel bij!

Het bestuur en/of de afdeling Amsterdam overwegen op de eerstvolgende ledenvergadering voor te dragen als **voorzitter** der vereniging de heer Ir. K.F. Zaunbrecher te Heerhugowaard.

Het bestuur en/of de afdeling Kennemerland overwegen op de eerstvolgende ledenvergadering voor te dragen als **penningmeester** der vereniging de heer J.A.M. Schellart te Santpoort.

De **redactie van ons tijdschrift** is versterkt met de heren L. Bercht, T. Pullen en B. Zonneveld. De taken van de redactieraad zijn toegevoegd aan die van de redactie, de raad zelf dient te worden opgeheven. Taakverdeling en -verlichting is het beoogde doel en beter functioneren het verwachte gevolg.

A. van Zuylen wordt belast met de **Lay-out** van ons tijdschrift. Ook hij is voor velen geen onbekende en het bestuur geeft het werk in vol vertrouwen aan hem over.

W. Bervoets volgt J. Magnin op als **beheerder van de bibliotheek**. Zijn adres is Mozartstraat 108 te 7391 XM Twello. Wilt U de boeken in Uw bezit thans terugsturen aan de nieuwe bibliothecaris? **Voor niet teruggezonden boeken** kunt U een rekening verwachten. (Zie jaarverslag van de bibliotheek in het februari-nummer). **DIT MOET TOCH NIET NODIG ZIJN??!!**

In de vacature van **ledenadministrateur** is even-

eens voorzien. Nadere mededelingen volgen, zodra er een datum van ingang is vastgesteld.

Mej. Silvia v/d/ Velde is de heer P. Out opgevolgd in de functie van Voorzitter van de afdeling **Haarlem**. U kunt haar bereiken op het adres Floraronde 3, 1991 HH Velsertbroek. Tel. 023-388079.

Het secretariaat van de afdeling **Noord en Midden Limburg** is gewijzigd. Secretaris is thans: J.H.H. Raemakers, Pater Bleyslaan 4, 6045 BM Roermond. tel. 04750-15934.

West Brabant heeft weer een secretaris. Dit is de heer A.J. Kools geworden. Hij woont Don Boscostraat 14, 4641 JP Ossendrecht; tel. 01647-3983

JAARVERSLAGEN AFDELINGEN

In de afgelopen twee maanden mochten wij de navolgende jaarverslagen ontvangen (2e opgave) Achterhoek, Amsterdam (alleen financieel), Arnhem, Drenthe, Eindhoven, Flevozoom, Gooi- en Eemland, Gouda (alleen financieel), Hoeksewaard, 's Gravenhage, Kennemerland, Noord- en Midden Limburg, Rotterdam, Utrecht, Voorne Putten (alleen secretariael), West Brabant, IJsselstreek, Zaanstreek, Zeeland (alleen secretariael), Zwolle en Zuid Limburg (alleen secretariael).

Wij verzoeken de afdelingen, niet of slechts gedeeltelijk in vorig of dit nummer genoemd, alsnog de ontbrekende stukken in te sturen.

ENQUÊTE SUCCULENTA 2000

Naar aanleiding van de discussie, gevoerd op de "voorzittersvergadering" en de algemene ledenvergadering 1993 over het onderwerp stelselwijziging contributie, heeft het bestuur toegezegd de niet vertegenwoordigde (meerderheid van de) leden te raadplegen.

De te houden enquête is wat uitgebreider geworden en wordt daarom in de maand april aan **alle** leden, woonachtig in Nederland en België toegezonden. Een antwoordenvolpde is bijgevoegd, geen postzegel nodig!

Wij verzoeken de leden om allen mede te werken aan deze enquête, zodat het bestuur voldoende met Uw mening rekening kan houden .

FINANCIËEL JAARVERSLAG 1993

Balans per ultimo	1993		1992	
Banken	30.460		57.025	
Spaarrekening	97.053		111.174	
Activa Clichéfonds	22.848		12.637	
Idem Verenigingsartikelen	20.851		15.510	
Idem Boekenmarkt	1.600			
Apparatuur	3.500		1.500	
Nog te ontvangen rente	9.567		10.000	
Vooruitontvangen contributie		59.754		53.947
Nog te betalen kosten		3.503		20.871
Floriade-fonds	14.433		14.226	
Vermogen		108.189		118.802
	-----	-----	-----	-----
	185.879	185.879	207.846	207.846

Inkomsten en Uitgaven

Begroot 1993 Werkelijk 1993 Werkelijk 1992

Contributie	100.000	102.477	101.018
Clichéfonds	4.000	9.209	5.293
Verenigingsartikelen	1.000	608	1.603
Rente	10.000	10.969	11.280
	<u>115.000</u>	<u>123.263</u>	<u>119.194</u>
Tijdschrift	83.000	92.973	82.602
Handleiding		12.355	
Bibliotheek/Diatheek	2.000	1.114	1.538
Algemene Vergaderingen	3.000	6.395	1.704
Subsidie Afdelingen	4.000	250	-
Propaganda/Jubileum	5.500	2.628	7.516
Reis-/Vergaderkosten	8.000	5.641	7.555
Porti/Telefoon	4.500	5.231	3.460
Bankkosten	2.500	746	632
Materiaal	1.000	4.830	1.242
Diversen	500	687	529
Afschrijving Apparatuur	1.000	1.026	1.000
Batig(+) of nadelig(-) saldo		-10.613	+11.416
	<u>115.000</u>	<u>123.263</u>	<u>119.194</u>

Specificatie Kosten Tijdschrift

Begroot 1993 Werkelijk 1993 Werkelijk 1992

Drukwerk	48.000	52.369	47.880
Fotowerk	14.400	13.675	15.169
Verenigingsnieuws	9.000	9.541	9.033
Adresseren ADP	3.600	4.732	3.577
Portokosten	9.000	10.996	9.848
Enveloppen	2.000	2.612	
Redactiekosten	1.500	1.408	1.789
Overige kosten		890	205
Af: Advertenties	- 4.500	-3.250	- 4.899
	<u>83.000</u>	<u>92.973</u>	<u>82.602</u>

GOUDEN PEN 1993

Genomineerd voor een "GOUDEN PEN" zijn de volgende artikelen uit de jaargang 72 (1993) van SUCCULENTA:

1. **P. Wagenaar Hummelinck**, Agaven op "Curaçau, Aruba en Bonaire". Nr 1 blz 5-11, nr 3 blz 104-109 en nr 5 blz 214-223
2. **Herman Busser**, "Een terugblik op de Floriade". Nr 1, blz 12-17
3. **Bert Jonkers**, "Marokko, een succulentenland om de hoek". Nr 2 blz 55-67
4. **Johan Pot**, "Sulcorebutia, enkele overwegingen". Nr 3 blz 116-123 en nr 4 blz 178-182
5. **Jan Vadorpe**, "Aloë's in Swaziland". Nr 3 blz 128-133
6. **Wim Alsemgeest**, "Arrojadoa eriocaulus". Nr 4 blz 160-161
7. **J. Lambert**, "Minder bekende Opuntia's uit Argentinië". Nr 4 blz 163-170
8. **Frank Vandenbroeck**, "Op zoek naar Parodia chrysacanthion". Nr 5 blz 195-198
9. **Bert Jonkers**, "De bestuivers van succulenten". Nr 6 blz 268-275

JUBILEUMREIZEN NAAR SPANJE

In het decembernummer van 1993 hebben wij uitvoerig stilgestaan bij de jubileumreizen naar Spanje op 22 tot en met 30 april 1994 en van 14 tot en met 22 oktober 1994.

Zeer tot onze spijt waren er veel te weinig aanmeldingen voor de reis in april en hebben wij, in overleg met het reisbureau, moeten besluiten de reis in april niet door te laten gaan.

De leden, die voor de aprilreis hebben geboekt, zijn van het niet doorgaan persoonlijk op de hoogte gesteld. Wij hopen, dat deze leden ook in oktober mee willen gaan.

Om de kans van slagen in het najaar te vergroten, zal deze reis ook buiten de vereniging worden aangeboden. Uiteraard tegen de "Niet ledenprijs" van F 1255,- (leden f 1165,-)

Voor de goede orde wijzen wij erop, dat dit niet een appartementstreis betreft, maar een reis, met verblijf in goede hotels. De bus blijft bij het gezelschap en de reizigers krijgen een uitgebreide informatiemap en worden door een gids begeleid. Wij pogen voldoende belangstellende bij elkaar te krijgen, zodat hier geldt: Wie het eerst komt, die het eerst maalt

In het juninummer volgt nogmaals het volledige programma.

De leden worden verzocht voornoemde artikelen nog eens in te zien. Op de eerstvolgende afdelingsavond kunt U drie punten verdelen over de, naar Uw mening, beste artikelen. (Mogelijkheden: 1-1-1, 2-1 of 3). De toegekende punten per artikel opgeteld, geven de afdelingsuitslag. Verspreid wonende leden kunnen hun waardering per briefkaart aan de secretaris van de vereniging doorgeven.

De afdelingsbesturen worden verzocht aan het voorgaande hun volledige medewerking te geven. Op deze wijze zal het op de afdelingsavond mogelijk zijn, het blad Succulenta eens vanuit een andere invalshoek ter discussie te stellen. De volledige afdelingsuitslag zien wij gaarne voor 15 mei 1994 tegemoet, zodat de uitslag tijdens het jubileumweekend kan worden bekend gemaakt. VOOR UW ALLER MEDEWERKING BIJ VOORBAAT DANK.

Joop van Alten.

BONNEN

In dit nummer vindt U voor een tweetal zaken een bonnetje meegeeniet.

Allereerst betreft dit een bon, die recht geeft op aankoop van "De cactusencyclopedie" bij de boekhandel tegen de speciale prijs voor leden van Succulenta, te weten f 47,90. in plaats van f 59,90.

Deze aktieprij is geldig tot en met 30 april 1994 en is bij de boekhandel geregistreerd onder aktienummer 233-022.

Eveneens is toegevoegd een lidmaatschapskaart van Succulenta voor het jaar 1994. U heeft deze strook nodig om tijdens de jubileummanifestatie toegang te verkrijgen tot de diverse besloten activiteiten binnen de Leidse Hortus. De toegang tot de Hortus moet U (helaas) wel betalen. Onnodig te zeggen, dat wij gaarne zoveel mogelijk leden hopen te begroeten op ons jubileumfeest op 28 en 29 mei aanstaande. En als U dan ook nog meedoet met een van de vele activiteiten, draagt U zeker bij tot het welslagen van dit festijn!

PROGRAMMA JUBILEUMWEEKEND

Zaterdag 28 mei 1994

- 9.00-11.00: inbreng planten voor de plantenkeuring, aansluitend keuring
- 9.30-10.00: Ontvangst van de deelnemers Algemene Ledenvergadering met koffie in de hal van het Rijksherbarium (Rapenburg 70-74)
- 10.00-12.00: Algemene Ledenvergadering in collegezaal van het Rijksherbarium
- 12.00 : Aanvang plantenbeurs en opening plantententoonstelling in de Orangerie
- 12.00-13.30: Pauze en aanvang doorlopende lunch- en koffie/thee-verkoop in de Orangerie
- 13.30-14.30: Lezing 'Excursions in Namaqualand' door John Lavranos (Portugal), in de collegezaal van het Rijksherbarium
- 14.30-15.15: Pauze
- 15.15-16.00: Diawedstrijd in de collegezaal van het Rijksherbarium
- 16.00-16.30: Pauze
- 16.30-18.00: Workshop 1: 'kweken van moeilijke succulenten' in het tuinhuisje
- Workshop 2: 'de rol van de computer in de hobby' in de praktikumzaal bij ingang Hortus
- Workshop 3: 'fotograferen' in de kleine collegezaal van de Sterrewacht
- 18.00 : Sluiting plantenbeurs en einde Hortusdeel zaterdag
- 18.00-20.00: Koud buffet in het Rijksherbarium
- 20.00-22.00: Samenzijn met prijsuitreikingen diawedstrijd en plantenkeuring en benoemingen tot lid van verdienste in de hal van het Rijksherbarium. Uitgenodigd als speciale gast is de ambassadeur van Zuid-Afrika in Nederland.

Locaties: **Hortus Botanicus**: Rapenburg 73.
 Entree: - f 3,50 (volwassenen)
 - f 1,50 (t/m 12 jaar en 65+)
 - gratis voor houders van Museumjaarkaart en C.J.P.,
 Leden van "Vrienden van de Hortus" en studenten met een R.U.L. collegekaart

Rijksherbarium: Rapenburg 70-74, ten opzichte van de Hortus aan de overzijde van de gracht gelegen!!!

Zondag 29 mei

- 10.00 : Aanvang plantenbeurs en openstelling plantententoonstelling in de Orangerie van de Hortus
- 10.30-11.30: Lezing 'succulenten uit Zuid-Amerika' door Frank Vandenbroeck (België), in collegezaal van het Rijksherbarium
- 11.30-13.00: Pauze en doorlopende lunch- en koffie/thee verkoop in de Orangerie
- 13.00-14.00: Adio-Visual Show van Bill en Yvonne Tree (Engeland), in collegezaal van het Rijksherbarium
- 14.00-14.20: Pauze
- 14.20-15.10: Lezing 'Socotra' door John Lavranos, in de collegezaal van het Rijksherbarium
- 15.10-15.40: Pauze en mogelijkheid bezichtiging te veilen boeken en planten
- 15.40-16.30: Planten- en boekenveiling in collegezaal van het Rijksherbarium
- 16.30 : Einde plantenbeurs en einde van jubileumweekend

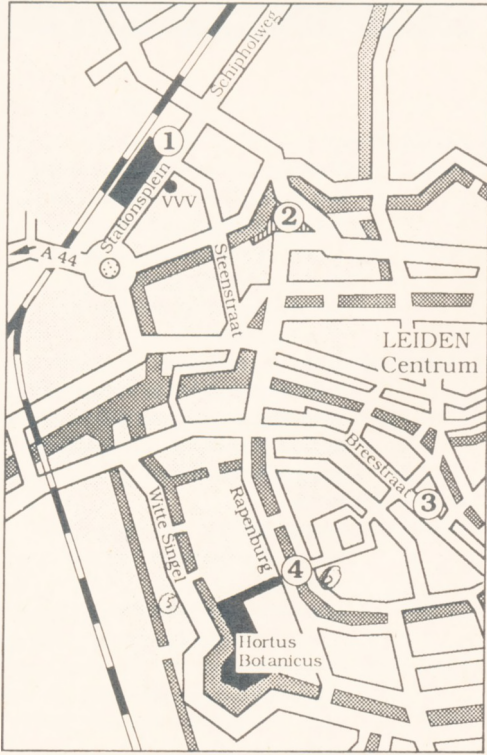
Zalen 10 minuten voor aanvang open, in principe alleen toegankelijk voor leden van Succulenta. Voor locatie zalen in en in de nabijheid Hortus zie plattegrond 2.

Speciaal voor dit weekend zal de Clusiustuin geopend zijn!

Parkeren: parkeergarage aan de Witte Singel (gratis)

PLATTEGROND 1. Bereikbaarheid Hortus en parkeren (zie pagina 20)

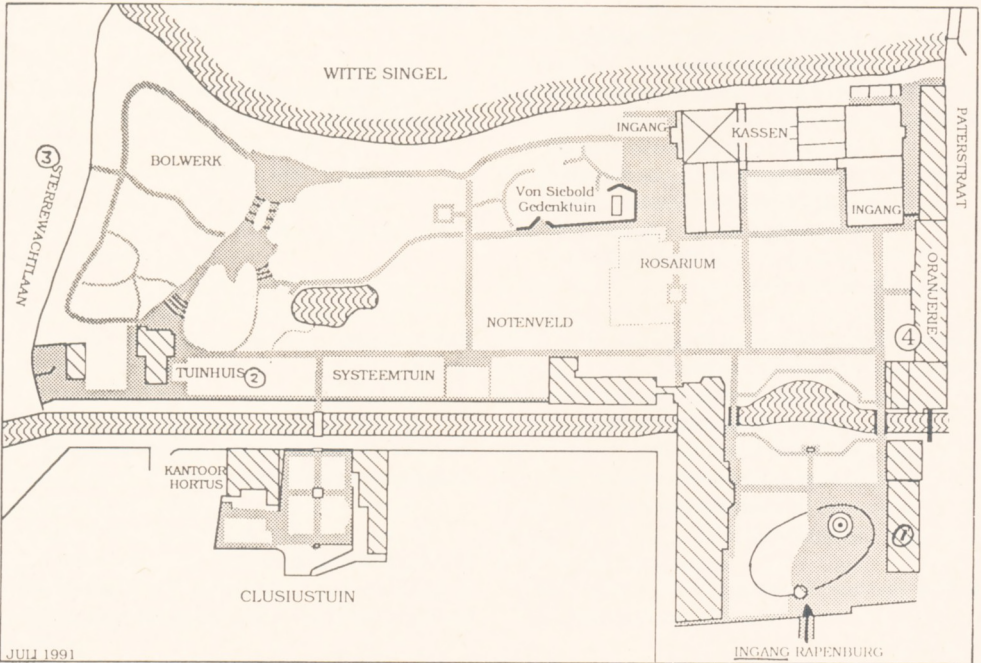
PLATTEGROND 2. Hortus
 1. praktikumzaal, 2. tuinhuisje, 3. collegezaal aan de Sterrewachtlaan, 4. Orangerie. (zie pagina 20)

BEREIKBAARHEID

De Hortus Botanicus ligt op 15 minuten loopafstand van Leiden C.S. Alle N.Z.H. -buslijnen richting centrum Leiden stoppen op de Breestraat, 5 minuten loopafstand naar de Hortus. Parkeren in de directe omgeving van de Hortus is moeilijk. Aangeraden wordt te parkeren bij parkeerterrein Molen de Valk, 15 minuten lopen naar de Hortus.

- 1 = Leiden C.C.
- 2 = Parkeerterrein Molen de Valk.
- 3 = Breestraat - N.Z.H. bushalte.
- 4 = Hortus Botanicus, hoofdingang Rapenburg 73
- 5 = Parkeergarage
- 6 = Rijksherbarium

Koud buffet

Leden kunnen zich opgeven door het overmaken van f 25,- op ABN/AMRO-reknr. 55.32.38.981 of op Postbank-reknr. 680596 van de penningmeester van Succulenta te Eindhoven onder vermelding van "Buffet 28 mei". Inschrijvingen kan tot uiterlijk 1 mei aanstaande. Na deze datum is opgeven niet meer mogelijk. Let op: het aantal plaatsen is beperkt. Buitenlandse leden zie het onderdeel "Financiële Zaken" op pagina 1 van dit Verenigingsnieuws voor betalingswijze.

Overzicht te veilen boeken t.b.v. boeken en plantenveiling 29 mei 1994

BOEKEN (Auteur-titel-startprijs)

- 1.H. Krainz, Die Kakteen (4 banden; compleet) f 400,-
- 2. E. & B.M. Lamb, Monthly Notes on the Exotic Collection 1962 t/m 1979 (5 delen) f 125,-
- 3. E. & B.M. Lamb, Photographic reference Plates (4 delen) f 60,-
- 4. J.A. Janse, Handelingen 4e IOS-congres Den Haag 1957, 1959 f 10,-
- 5. L. Cutak, Night-blooming Cereus and its Allies. Reprint uit Missouri Botanical Garden Bulletin (1945) f 10,-
- 6. K.H. Brinkmann, Die Gattung Sulcorebutia (uitgave KuaS), 1975 f 15,-
- 7. B.K. Boom, Een nieuwe tabel voor het geslacht Lithops (IVT), 1971 f 10,-
- 8. A.F.H. Buining Discocactus; ingebonden met harde kaft, Nederlandstalige versie f 15,-
- 9. F. Pilbeam Mammillaria, A Colour Supplement (complementary to Mammillaria -Collector's Guide) 192 foto's f 100,-
- 10.G. Jekyll, Wall & Water Gardens, with chapters on the rock-garden and the heath-garden, 1920 f 20,-

TIJDSCHRIFTEN (Titelstartprijs)

- 11. The Mammillaria Society Journal vol. 1-20, 1960-1980 (per 2 jaar ingebonden) f 200,-
- 12. Asclepiadaceae vol. 1-21, 1974-1980 (uitgave van The International Asclepiad Society), 3 banden f 210,-
- 13.KUAS, 1976 t/m 1980 f 100,-

- 14. The Sussex Cactus & Succulent Yearbook 1971 t/m 1976/77 f 60,-
- 15. The Cactus and Succulent Journal of Great-Britain, 1952 t/m 1979 (28 jaargangen) f 250,-
- 16. The National Cactus and Succulent Society of Great Britain vol. 1-3 (1946-1948; kopie), vol 13-34 (1958 t/m 1979) .. f 250,-
- 17. Kakteen und Sukkulanten (DDR) 1977 (ex. nr.1) t/m 1982 met 1979 als speciale jaaruitgave over Notocactus f 85,-
- 18.Ashingtonia 1978 (nr. 1 t/m 4) en 1979, nr. 5/6 f 10,-

H(m)-otelaccomodatie in de nabijheid van Leiden

- Bastion Hotel Leiden, Voorschoterweg 8 te Leiden, tel.: 071-768800;
- Bastion Hotel Oegstgeest, Rijnzichtweg 97 te Oegstgeest, tel.: 071-153841;
- Motel De Gouden Leeuw (Van der Valk), Veurseweg 180 te Voorschoten, tel.: 071-615916;
- Motel De Bijhorst (Van der Valk), Zijdeweg 54 te Wassenaar, tel.: 01751-19344;
- Motel Sassenheim (Van der Valk), Warmonderweg 8 te Sassenheim, tel.: 02522-19019;
- VVV Leiden, Stationsweg 210 te Leiden, tel.: 071-146846.

HERHALING

Tot 1 mei kunt u zich nog opgeven voor deelname aan de **plantenkeuring**. In het oktobernummer (nr. 5) van 1993 kunt u het reglement vinden. Om het weekend te realiseren zijn wij op zoek naar leden die tijdens het weekend voor enkele uren willen helpen met het bemannen van de informatiestand, helpen inrichten en opruimen zalen, broodjes smeren enz.. De laatste meters! Bel snel naar de heer Th. Hoekstra (tel.: 01718-71497) als u zich nog niet heeft aangemeld voor de **jubileum-plantenverkoopbeurs** op zowel 28 als op 29 mei.

Toegangsbewijs

Omdat het aantal plaatsten in de collegezaal en in de ruimten voor de work-shops beperkt is, willen wij leden van Succulenta voorrang geven boven niet-leden. Om dit onderscheid gedurende het weekend vast te kunnen stellen is een bewijs nodig. Op vertoon van het lidmaatschapsbewijs in

dit nummer van Succulenta heeft u toegang tot de activiteiten in de collegezalen en de ruimten die worden gebruikt voor de workshops.

Nationale Hortusdag

De Stichting Nederlandse Plantentuinen (SNP) te Utrecht organiseert in samenwerking met de Horti jaarlijks de Nationale Hortusdag. Deze Hortusdag vindt plaats op de eerste zaterdag van juni en staat in het teken van een bepaald thema. De meewerkende tuinen ontvangen op deze dag ca. 15.000 bezoekers.

In 1994 zal de Nationale Hortusdag plaatsvinden op **4 juni** en zal in het kader van het 75 jarig bestaan van Succulenta in het teken staan van Succulenta, succulenten en de verzorging ervan.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Aan de leden van SUCCULENTA,

Hierbij nodigen wij U uit tot het bijwonen van de Algemene Vergadering, welke zal worden gehouden in de collegezaal van het Rijksherbarium te Leiden op zaterdag 28 mei 1994 om 10.00 uur.

AGENDA

01. Opening door de Vice-Voorzitter.
02. Goedkeuring van de notulen van de vergadering van 16 oktober 1993.
03. Mededelingen.
04. Ingekomen stukken.
05. Verslag 1993 van de Secretaris.
06. Verslag 1993 van de Penningmeester.
07. Verslag 1993 van de Kascommissie.
08. Decharge van de Penningmeester.
09. Benoeming kascommissie 1994.
10. Bestuursmutaties. Aftreden van Mevr. van Dieven Wijnen, niet herkiesbaar. Voorstellen nieuwe bestuursleden. Er is slechts één kandidaat per functie.
11. Leden van verdienste. Voordrachten met advies bestuur en een schriftelijke stemming.
12. Rondvraag.
13. Vaststellen plaats en datum van de volgende vergadering. De afdeling Zaanstreek heeft aangeboden de organisatie van deze vergadering op zich te nemen.
14. Sluiting.

J. van Alten, secretaris.

De individuele plantentuinen zullen in samenwerking met de afdelingen zorgdragen voor de organisatie en invulling van de dag. Het programma kan per tuin verschillen, gestreefd wordt naar een 'standaardpakket' per tuin. Dit standaardpakket omvat in ieder geval een zakje succulentenzaad, met toelichting, als presentje voor iedere bezoeker. In het volgende nummer van Succulenta zal een overzicht gepubliceerd worden van de deelnemende tuinen en hun specifieke activiteiten op deze dag.

Voor informatie over de Nationale Hortusdag en de Landelijke Open Dag bij Liefhebbers kunt u contact opnemen met Cees de Bruin, tel.: 078 - 162451.

INSTELLINGEN

Propagandamateriaal, boekenverkoop en verenigingsartikelen.

Propagandamateriaal kan, tegen portovergoeding, bij mevr van Die aangevraagd worden.

Er zijn op dit moment verkrijgbaar:

- "Wat betekent die naam" een verklarend woordenboek van botanische namen van succulente en aanverwante planten, prijs fl 15,50/ Bfrs 310.
- Handleiding voor het verzorgen van cactussen en andere succulenten, prijs fl 10,-/Bfrs 300.
- Discoboek Buining (duitse uitgave), prijs f 7,70/ Bfrs 150.

Verenigingsartikelen:

- de bewaarband voor het tijdschrift (1 jaargang) fl 18,-/ Bfrs 360 (vanaf 2 banden fl 16 Bfrs 320 per stuk)
- de verenigingsspeld. Deze is als steekspeld verkrijgbaar, prijs fl 4,-/ Bfrs 80.
- correspondentiekaarten uitgave 1992, prijs f 8,- Bfrs 160.

Alle artikelen franco thuis. Bestellingen uitsluitend door overschrijving van het juiste bedrag en vermelding van het gewenste artikel op postgiro 3742400 t.n.v. Succulenta te Lunteren.

Voor België, Belgische postgirodienst rekening 000-11-41-809-22 t.n.v. Succulenta te Eindhoven.

BOEKENBEURS

TE KOOP GEVRAAGD; tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten De boeken worden op de jaarvergaderingen aangeboden. Aanbiedingen aan W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel. 03484-71083.

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING,

gehouden op zaterdag 16 oktober 1993 in het 'Elewijt Center' te Elewijt Zemst in België.

De bijeenkomst in Elewijt werd verzorgd door onze afdeling Brabant België, die voorafgaande aan de vergadering een lezing door Frank Vandebroek organiseerde en vervolgens een gezamenlijke maaltijd. Betrekken wij hier ook de smakvolle versiering van de vergaderzaal, dan mag van een bijzonder geslaagde start van deze dag gesproken worden.

OPENING

De Heer van Tricht opent om 14.00 uur de vergadering. Met kennisgeving is afwezig de Heer Pullen. De Heer van Tricht betreurt dit overigens wel, nu de nieuwe handleiding juist van de pers gekomen is en hij graag het eerste exemplaar aan de schrijver, de heer Pullen, had willen overhandigen. Vol trots wordt de handleiding getoond en medegedeeld, dat deze binnen enkele dagen in de bus van ieder lid ligt. Vervolgens wordt de agenda gemeendeerd en een pauze ingelast na punt 7.

NOTULEN VERGADERING 3 APRIL 1993.

Opgemerkt wordt, dat na het verslag van de kascommissie geen nieuwe commissie voor het jaar 1993 werd benoemd. Het verslag wordt onder dankzegging aan de secretaris goedgekeurd.

MEDEDELINGEN

De heer van Tricht gaat in op de problematiek bij het verschijnen van het tijdschrift SUCCULENTA. De Hoofdredacteur kan nog onvoldoende tijd besteden aan het tijdschrift en ondanks dat het bestuur er alles aan gedaan heeft, de werkzaamheden te verlichten, is er geen uitzicht op verbetering. De Hoofdredacteur wil daarom zijn werkzaamheden beëindigen, dan wel sterk terugbrengen. De secretaris heeft zich in de productiewijze van het tijdschrift verdiept en een nieuwe werkwijze ontworpen. Het tijdschrift zal met ingang van december 1993 weer op tijd verschijnen.

Het bestuur heeft in september 1993 een bijeenkomst georganiseerd met de voorzitters en secretarissen van de afdelingen, teneinde een stelselwijziging contributie te bespreken. Het voorstel is nog niet rijp voor behandeling op de ledenvergadering en op suggestie van de voorzitters zullen ook de "verspreid wonende leden" worden geënuquëteerd.

Naar aanleiding van deze enquête en de bespreking op de "Voorzittersvergadering" zal het bestuur zich beraden of het voorstel wordt gehandhaafd en zo ja in welke vorm het wordt gepresenteerd.

Verder werd een overzicht gegeven van de stand van zaken met betrekking tot het organiseren van beurzen, vacatures bibliothecaris en ledenadministrateur, de samenwerking met België en het organiseren van een verenigingsreis.

Ook de Belgisch-Nederlandse kalender kwam ter sprake en Mevrouw van Die gaf een overzicht van de nog aanwezige voorraad en meldde, dat de kalender ter plaatse verkrijgbaar was. Ook deelde zij mede, dat bij de instelling Plantencentrale de belangstelling voor beginnerspakkettjes groot is, doch er voor ruilen en verkoop slechts één aanmelding was binnengekomen.

De vertegenwoordiger van Gouda noemde het een slechte zaak, dat men denkt aan een overleg met voorzitters in plaats van een najaarsvergadering. Hiertoe is er echter géén voorstel. Ook vind hij het maar niets, dat er geen stukken zijn ter ondersteuning van de vergadering. Zoals gebruikelijk worden deze echter in het verenigingsnieuws gepubliceerd, dan wel aan het afdelingsbestuur gezonden. (De punten kunnen dan besproken worden conform art. 21 HHR)

BENOEMING LID VAN VERDIENSTE

Naar aanleiding van de desbetreffende voordracht van de afdeling Zeeland adviseert het bestuur de Heer J. Antheunisse te Vlissingen te benoemen tot lid van verdienste van de vereniging. Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen.

VOORSTEL SYSTEEMWIJZIGING CONTRIBUTIE

Zoals reeds eerder is medegedeeld, heeft het bestuur dit voorstel opgehouden. Het agendapunt is derhalve vervallen. Desondanks ontwikkelt zich tussen de voorzitter en een aantal leden een zinloze discussie. Er is geen voorstel, dus er valt niets te bediscussiëren. De secretaris wenst op deze voet niet door te gaan, maar de vergadering weet hem te bewegen te blijven.

BESTUURSMUTATIE

De eerste ambtstermijn van de Heer van Tricht is verstreken. Daar hij alleen kandidaat is, wordt geconstateerd, dat hij op grond van art. 32 HHR is

herkozen. De vergadering bevestigt dit met applaus.

PAUZE

Tijdens de pauze worden er goede zaken gedaan door de instellingen boekenmarkt en verenigingsartikelen.

BEGROTING 1994

De ontwerp begroting is aangepast in verband met het niet het ophouden van het voorstel systeemwijziging contributie. De verwachte contributie is teruggebracht op basis van het niveau 1993, de betaling aan afdelingen is geschrapt. Extra werd in dit verband opgevoerd de kosten van de enquête in 1994. De begroting wordt bij acclamatie goedgekeurd.

JUBILEUM IN 1994

De Heer Knippels geeft een overzicht van de stand van zaken. Er is nog hulp nodig op het weekend. Mevr. Bouwman en de Heer Bethlem van Amsterdam zeggen hulp toe.

De Heer Essers deelt mee, dat Zuid Limburg op de Hortusdag een manifestatie houdt door de afdeling Zuid Limburg, de Limburgse Cactusvrienden en de Ortsgruppe Aachen. De afdeling Zuid Limburg stelt een "open dag" niet op prijs. Te gevaarlijk, de bezoekers zijn niet te vertrouwen.

De Heer Beukelaers deelt mee, tijdens het jubileumweekend (29-5) jarig te zijn en wil zijn verjaardag in Leiden doorbrengen. Er is voldoende accommodatie ter plekke, dus het feest wordt nog groter!

De heer Keirse vraagt of de plantenbeurs - gelijk aan de E.L.K. - tijdens de lezingen open zal zijn. Ja, de plantenbeurs wordt ten behoeve van de "anderen" opgehouden.

De heer de Wael deelt de bezorgdheid van de heer Keirse. Er blijven tijdens lezingen teveel mensen op de beurs "hangen".

De Heer Essers vraagt naar verzekering en transport van planten naar de plantenkeuring. Nadere mededelingen volgen!

De heer Beukelaers wijst er op, dat bij een plantenkeuring in Engeland bij de Herdt aangeschafte planten de eerste prijs kregen. In Leiden dienen de aangeboden planten tenminste één jaar in eigen bezit te zijn.

KASCOMMISSIE

Voor de kascontrole 1993 wordt na enig aandringen een commissie gevormd, bestaande uit de heren Beukelaers en Puyt.

RONDVRAAG

De heer Keirse brengt de kalender ter sprake. Volgens heer Vrenken is er sprake van een teruggang in kwaliteit. De heer Beukelaers beaamt dit. De heer Essers oppert er een verjaardagskalender van te maken, die dan volgens de heer Beukelaers slechts op het toilet wordt gelezen.

De heer Essers memoreert een te organiseren 5-daagse reis naar de Floralay te Nantes door het reisbureau Jacobs. De prijs ligt op het niveau van de verenigingsreis, f 115,- per dag.

Namens de afdeling den Helder wordt gesteld, dat de handelaar de Herdt moeilijk doet bij de verkoop van planten. De heer Keirse deelt mee, dat er bij de import van planten moeilijkheden zijn geweest. De heer Schellaert vindt verder overleg inzake Cites noodzakelijk. De vereniging wacht op een datumvaststelling voor overleg. De heer Heijnsdijk waarschuwt ervoor, dat bij stemming rekening moet worden gehouden met het aantal stemmen per afdelingsafgevaardigde. Er was op deze vergadering echter geen telling van stemmen noodzakelijk.

SLUITING

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter, onder dankzegging aan de organiserende afdeling, de vergadering.

J. van Alten, secretaris.

SPREKERSLIJST

De Heer Chel Jamin heeft een nieuwe lezing "Rondreis door Zuid Afrika"; zie verder INFO-MAP voor verdere gegevens.

INSTELLINGEN

KALENDERS 1994 (Op is op!)

Er zijn nog een aantal van deze kalenders in voorraad. U kunt deze (niet franco) verkrijgen tegen elk aannemelijk bod. Stelt U zich hiervoor in verbinding met mevr. van Die.

Afd. Achterhoek.

- 14 apr. Voorbereiden tentoonstelling. Zaaïen en tips.
 12 mei Tentoonstelling en beurs.
 9 juni Gastspreker
 plaats: E.N.O. gebouw
 Woordseweg Groenlo
 aanvang: 20.00 uur

Afd. Arnhem.

- 14 apr. Voorjaarsverloting
 4 mei Busreis naar kwekers in het Westland.
 19 mei plantenkeuring, -naamgeving, enten en zaailingenkeuring.
 9 juni Dialezing door CH. Jamin over Mexico.

plaats: Zaalje van de speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Floralaan 18 Wageningen
 aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België.

- 29 apr. Lezing door G. Linssen over moeilijke planten.
 27 mei Lezing door Wim Alsemgeest over Thelocactussen.
 11 jun. Busreis naar Nederland.
 24 jun. Lezing door Staf Cools over Namaqualand.

plaats: Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw de Bavaylei 116 1800 Vilvoorde
 aanvang: 20.00 uur.

Afd. Delfzijl e.o.

- 7 apr. Dialezing door Paul Shirley over andere succulenten.
 17 apr. Dialezing C. van de Wouw over Afrikaanse Succulenten(samen met Groningen en Drenthe
 11-24 mei Cactustentoonstelling op de borg Verhildersum
 24 mei beurs
 2 juni Dialezing door Wim Alsemgeest over zijn reis naar de Verenigde Staten

plaats: Groene Weide, Snelgersmastraat 15 Appingedam, aanvang: 19.30 uur.

Afd. Drenthe.

- 6 apr. Dialezing door Jos Vrenken, "de Echinocerei en ik".
 23 apr. Gezamenlijke reis met de afd. Groningen en Delfzijl.
 4 mei Leden nemen planten voor determinatie mee.
 1 jun. Op kasbezoek bij Piet Ende.
 plaats: Hotel Koopman, de Palz 7 Beilen.
 aanvang:

Afd. Eindhoven.

- 11 apr. Lezing door L. Bercht over de plantenflora van Paraguay
 plaats: Wijkgebouw 't Slot, Kastelenplein 167 Eindhoven, aanvang: 20.00 uur

Afd. Flevozoom.

- 18 apr. Lezing door Chel Jamin over een rondreis door Zuid-Afrika.
 16 mei Eigen avond
 20 juni Onderlinge ruilavond
 plaats: Groen van Prinstererschool
 Verkeersweg 51 Harderwijk, aanvang: 20.00 uur.

Afd. Fryslân.

- 12 apr. Lezing door Wim Alsemgeest over Echinomastus, Escobaria en Matucana.
 23 apr. Reisje naar
 7 mei Cactussen en Vetplantenbeurs in Leeuwarden.
 10 mei Diavertoning deel II door Anne Veenstra.

plaats: Zalencentrum TivoliHuizumerlaan 59 Leeuwarden, aanvang: 19.30 uur.

Afd. Gooi- en Eemland.

- 14 apr. Lezing door Ben Zonneveld over vetplanten voor buiten.
 23 apr. Excursie naar het westland.
 19 mei Lezing Wiebe Bosma over stinkende schoonheden: Stapelia-achtigen
 9 juni Henk Krijnen met Copiapoa's en de overige Chileense Bolcactussen.

plaats: Kleine zaal van Goede Herderkerk Simon Stevinweg 146,ingang Lieve de Keylaan Hilversum, aanvang: 20.00 uur.

Afd. Gorinchem-Den Bosch.

11 apr. In zaal Zidewinde Lezing door Frans Noltee over zijn reis door Namaqualand.

plaats: Herberg De Prins of zaal Zidewinden Hoogstraat 50 resp. Julianastraat 1 in Berlicum resp. Sprang Capelle; zie aankondiging

Afd. 's Gravenhage e.o.

18 apr. Avond verzorgd door Cok Groot-scholten en Peter van de Weerd.

16 mei Praatavond en plantenverkoop.

20 juni Simon Kooy uit Noordwijk laat dia's zien van de heer Buining en die van de eigen verzameling.

plaats: Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201 Den Haag, aanvang: 20.00 uur

Afd. Groningen.

21 apr. Kasbezoek bij de Vries, Drachten.

23 apr. Gezamenlijk reisje naar de VU, Amsterdam - Ubink in Kudelstaart en Ploeger in de Bilt.

7 mei FrieseCactus - en Vetplantenbeurs.

12/23 mei Tentoonstelling Verhildersum.

14 mei Bezoek van de afdeling Bremen der KUAS.

16 jun. Kasje kijken bij 2 afdelingsleden.

plaats: Zaal van de buurt- en speeltuinvereniging SELWERD Elzenlaan 72 Groningen.

TIJDELIJK Scholencentrum de Vinkenborgh, Tracertijnstraat 12, aanvang 19.00 uur.

Afd. Haarlem

7 en 8 mei Beurs en Tentoonstelling

Afd. Den Helder e.o.

16 apr. Lezing A. Klaassen over orchideeën.

4 juni Excursie naar de Hortus Botanicus in Leiden en Cok Groot-scholten in Honselaarsdijk.

11 juni Lezing Nico Uittenbroek over Gringo's.

plaats: Centrum voor Natuuronderwijs "De Groene Poolster", Pasteurstraat 6 Den Helder
aanvang: 13.45 uur

Afd. Hoeksche Waard

14 apr. Discussie over zaaien, cultuur en kweken

19 mei Lezing door Jan Magnin over vetplanten "van Aloë tot Welwischia"

plaats: Natuur Educatief Centrum bij de Rijkshaven Numansdorp, aanvang: 20.00 uur

Afd. N.&M. Limburg

29 apr. Doeavond

27 mei Dialezing door Hr Heyde over Mexico.

24 juni Dialezing door de Hr Goossens "7 maal in Mexico "

plaats: Vikinglokaal, Vikingweg 1 te Venlo; aanvang 20.00 uur.

Afd. Nijmegen

5 apr. Lezing door de heer Groot-scholten over cactussen en vetplanten

3 mei Ruilavond

7 juni Kasbezoek bij Mevr. van Die.

plaats: Opleidingscentrum 't Vanck, Energieweg 19 Nijmegen, aanvang: 20.00 uur

Afd. Rotterdam e.o.

25 Apr. Henk de Looze "Indian Country"

30 mei Ruilavond en Henk Krijnen "Mexico"

27 juni Nico Uittenbroek "Floriade Bloemenpracht"

plaats: bovenzaal van het Wijkgebouw Pier 80

Rösener Manzstraat 80 Rotterdam

aanvang: 20.00 uur

Afd. Tilburg

11 apr. Thema-avond.

24 apr. Plantenbeurs in de Kasteelhoeve.

9 mei Lezing door B. Zonneveld over winterharde cactussen en -vetplanten.

13 jun. Thema-avond over enten door: Huub Kiesebrink.

plaats: Kasteelhoeve, Hasseltstr 256, Tilburg

aanvang: 20.00 uur

Afd. Voorne-Putten en Rozenburg

11 apr. Dialezing door Simon Kooy over Chileense cactussen.

9 mei Bezoek aan de kas van J. Toledo te Rockanje

?? juni Uitje naar v.d. Weert te den Haag en Cok Groot-scholten te Honselaarsdijk.

plaats: Het Trefpunt, Burg. v.d. Blinklaan 5,

Vierpolders (Gem Brielle), aanvang: 19.30 uur

Afd. Ysselstreek

27 mei Doe avond: Verpotten, verspenen, stekken, inkorten etc.

24 jun. Uitzwermavond bij leden in Zutphen

plaats: Autodistribution van Rijn

Manegestr 3 Deventer, aanvang: 20.00 uur

Afd. Zaanstreek

- 8 apr. Lezing H. de Looze over de Zomer in Mexico.
 - 24 apr. Beurs van Cactussen en vetplanten
 - 6 mei Lezing R. Mayer over Zeven weken op een Mesa.
 - 14 mei Jaarlijkse busreis.
 - 3 juni Kasbezoek bij leden.
- plaats: kantine van de sporthal De Springplank Saenedamstraat 34 Assendelft, aanvang: 20.00 uur

Afd. Zeeland

- 16 apr. Open dag Rotstuinen
 - 29 apr. Bijeenkomst
 - 21/23 mei Lentebeurs op de Bockenborch. Nw en St Joosland.
 - 27 mei Bijeenkomst
 - 11 juni Kasbezoek door de afdeling Gouda.
 - 24 juni Bijeenkomst te Kwadendamme (Berkenhof)
- plaats: Thomaskapel aan de Vrijlandstraat Middelburg, aanvang: 19.30 uur

Afd. Zuid Limburg

- 5 apr. Praktijk avond met o.a. Zaaïen, enten en stekken.
 - 3 mei Lezing door W. Alsemgeest over het kweken van moeilijke cactussen
 - 7 juni Het grote cactussen en vetplantenspel door J. Jagerzky.
- plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12 Schimmert, aanvang: 19.30 uur

Afd. Zwolle

- 26 apr. Dialezing over Zuid-Afrikaanse vetplanten door C. Grootsholten.
 - 24 mei Onderlinge clubavond met plantenkeuring.
- plaats: Gebouw de Groene Welle, v/h Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Prinses Margrietstraat 2 Zwolle, aanvang: 19.30 uur

Aylostera

- 8 apr. Dialezing door L. Van de Meuter "Insecten in onze kollektie"
 - 7 mei TOPDAG.
 - 13 mei 'Dialezing door D. Jacobs over Mexico'
 - 10 juni Dialezing door Willy Verelst "Andere Succulenten"
- plaats: Zaal 't Duijken, Zijpstraat 15 9308 Hofstade, aanvang: 20.00 uur

Cactussen en Vetplanten

- 16 apr. Lezing door Freddy Lampo: "Cactussen bekeken, deel 1"
 - 28 mei Lezing door Henk de Looze "California Land of many dreams"
- plaats: Zaal Don Bosco, St Cordulaplein Schoten-Centrum bij Antwerpen, aanvang: 14.00 uur

Cactusvrienden Limburg

- 18 apr. Chili door D. Jacobs
 - 16 mei California, land of many dreams? door H. de Looze.
 - 22 mei Jaarlijkse ruilbeurs
 - 20 jun. Utah door F. Lampoo
- plaats: Cultureel Centrum, Dekenstraat 40 Heusden Zolder, aanvang: 20.00 uur

Grusonia

- 8 apr. Wandeling door de serre door Gilbert d'Eer (Don Bosco)
 - 13 mei Mammillaria's door Alfons Beuke-laers (Vijverhof)
 - 10 juni Tillandsia's door Frans Noltee (Don Bosco)
- plaats: Zaal Vijverhof te Tielt of Don Bosco te Torhout, aanvang 20.00 uur.

BEZOEKT U OOK EENS

Cactuskwekerij Lakerveld

met ± 2500 verschillende soorten cactussen, waaronder veel heel bijzondere.

Wij zijn geopend iedere zaterdag van 8 tot 17 uur en ook op Hemelvaartsdag 12 mei.

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD LEXMOND

Tel. 03474-1718 (tussen Lexmond en Meerkerk) Lakerveld 89.

1994

24 apr.

Cactussen- en vetplantenbeurs van de afdeling Zaanstreek. Plaats: Kantine van de sporthal "De Springplank", Saenredamstraat 34 te Assendelft (Zaanstad). De Beurs is geopend van 10.00 tot 16.00 uur, verkopers kunnen een uur eerder terecht. De huurprijs van de tafels bedraagt f 7,50. Opgeven bij de heer van Smirren, tel. 075-167876. Na storting op girorekening 2807389 van de penningmeester Succulenta Zaanstreek is Uw tafel besteld. Gaarne voor 15 april 1994. Route vanuit Amsterdam: A8, rechts N246, links N203, links Dorpsstraat, tenslotte 2e rechts.

24 apr.

Cactusbeurs afdeling Tilburg met verkoop van en info over succulente planten. Plaats: Kasteelhoeve, Hasseltstraat te Tilburg. Tevens nog enkele meters beschikbaar voor liefhebbers en/of handelaren à f 4,- per meter. Geopend van 10 tot 16 uur. Toegang gratis. Info: H. van Helderer, tel. 013-352747.

1 mei

Sluiting deelname aan de **Jubileum plantenkeuring**

7/8 mei

Beurs afdeling Haarlem i.s.m. Natuur en Milieu van de gemeente Haarlem; manifestatie "Natuurlijk Tuinieren" en kindermiddag I.V.N. Plaats: Stadskweektuin aan de Kleverlaan 9 te Haarlem nabij station en Ripperdakazerne. Deelnamekosten f. 6,- per tafel/dag (2m) of f. 4,- per meter. Open van 10.00 tot 16.00 uur. Toegang gratis! Bel voor opgave/inlichtingen: G. Koerhuis, Weteringstraat 34, 2023 RV Haarlem 023-262624 of Th. Droog, Zwitserlandstraat 4, 2034 BL Haarlem 023-364325

7 mei

Cactus- en Vetplantenbeurs afdeling Fryslân. Deze keer echter niet in de kantine van het A.O.C.. Wegens bouwwerkzaamheden op een andere, gemakkelijk te vinden plaats aan de Huizermerlaan in de zalen van Tivoli. Het is dezelfde straat, die U altijd al bent ingereeden om het A.O.C. te bereiken. Parkeren is geen probleem. Alles is gelijkvloers en de weg wordt aangegeven. Openingstijden van 9.00 tot 15.00 uur. Tafelhuur p/m f4 liefhebbers, f7,50 handelaren. Contactadres: A. Veenstra, Bernhardlaan 48 a, 9291 HP Kollum, tel.: 05114-51966.

12 mei (hemelvaartsdag)

De afdeling Achterhoek organiseert een grote cactustentoonstelling en beurs in- en om het E.N.O. gebouw aan de Woerdenseweg te Groenlo (achter de "Grosch") De openingstijden zijn van 10 tot 17 uur en de toegang is gratis. Info: Mevr. A. Heijnen, tel 05430-64314.

12 t/m 23 mei.

I.v.m. 75jrg bestaan **SUCCULENTA** organiseert **GRONINGEN** een succulentententoonstelling bij de Borg VERHILDERSUM (nabij Leens, weg Groningen naar Lauwersmeergebied). Toegangs-prijs f 5,-, inclusief bezoek tuinen Borg Verhildersum. Geopend van 10.30 tot 17.00 uur. Let op 16 mei gesloten!! Tijdens de tentoonstellingsperiode verkoopbeurs op 14 mei. De tafelhuur bedraagt f5,- p/m. Aanmeldingen voor de verkoopbeurs aan W. ten Hoeve, Watermolendijk 2, 9761 VH Eelde. tel. 05907-95523. Na storting van het verschuldigde huurbedrag op gironummer 3015398 van W. ten Hoeve is de reservering definitief.

14 mei

De **Goudse Cactusbeurs** ook dit jaar op de van verleden jaar bekende lokatie: de schitterende showroom van 'Forddealer Ottocar Gouda B.V.' aan de Burgemeester Jammesingel te Gouda, plattegrond in het aprilnummer 1993. De beurs is geopend voor bezoekers van 9.30 tot 15.00 uur, deelnemers worden niet voor 8.30 uur verwacht. Tafelreserveringen s.v.p. zo spoedig mogelijk bij Herman Busser 01820-29135 op de gebruikelijke voorwaarden: 1 m gratis, 2 m f 10,- en in enkele gevallen 4 m f 25,-. Natuurimporten niet toegestaan, ken Uw verantwoordelijkheid voor de natuur in de cactuslanden.

20 t/m 23 mei

Tentoonstelling "Cactussen en Vetplanten", Kasteellei 111 te Wijnegem bij Antwerpen. 40.000 planten op 800 m2. Toegang gratis. Folder (schriftelijk) verkrijgbaar op voormeld adres.

22 mei

Cactusvrienden Limburg organiseert haar jaarlijkse ruilbeurs in het Cultureel Centrum van Heusden-Zolder. Open van 14-18 uur, toegang bfr 49. Verdere inlichtingen: Paul Theunis, Acacia-laan 53 3583 Paal België tel. 011-428321.

28/29 mei

Zie voor uitgebreide informatie over het jubileumweekend van Succulenta pagina 19 e.v.

4 juni

Hortusdag/Landelijke open dag Succulenta. De Stichting Nederlandse Plantentuinen (SNP) te Utrecht organiseert in samenwerking met de Horti jaarlijks de Nationale Hortusdag. Deze Hortusdag vindt plaats op de eerste zaterdag van juni en staat in het teken van een bepaald thema. De meewerkende tuinen ontvangen op deze dag ca. 15.000 bezoekers.

In 1994 zal de Nationale Hortusdag plaatsvinden op **4 juni** en zal in het kader van het 75 jarig bestaan van Succulenta in het teken staan van Succulenta, succulenten en de verzorging ervan. De individuele plantentuinen zullen in samenwerking met de afdelingen zorgdragen voor de organisatie en invulling van de dag. Het programma kan per tuin verschillen, gestreefd wordt naar een 'standaardpakket' per tuin. Dit standaardpakket omvat in ieder geval een zakje 'succulentenzaad, met toelichting, als presentje voor iedere bezoeker. In het volgende nummer van Succulenta zal een overzicht gepubliceerd worden van de deelnemende tuinen en hun specifieke activiteiten op deze dag.

4 juni

Beurs afdeling Amsterdam i.s.m. de firma Ubink te Kudelstaart, zie advertentie in dit nummer. De kwekerij is te bereiken door vanaf de provincialeweg N221 in de richting van Kudelstaart te rijden. 2e zijstraat rechts is de Mijnsherenweg. Opgave voor deelneming bij J.P. Betlem, tel. 02979-82268 De tafels kosten f 5,- p/m.

4/5 juni

Show en beurs Zuid Limburg, incl tentoonstelling tekeningen Carla Wolters. Georganiseerd onder het motto "Bizarre Vormen" in de botanische tuin van Kerkrade. (10-17 uur) m.m.v. onze "buren" van Belgisch Limburg en Aken. Entree f 3,50, kinderen gratis. Route: autoweg E39, N281, afslag Heerlen Zuis/Kerkrade. Vanaf Station Heerlen bus 42/46, halte Terwinselen. Tafelhuur bedraagt f 7,50 pm/pd. Inl. J.Essers, Hokkelenbergstraat 8, 6444 AG Brunssum. (045-251191)

5 juni 1994

4e Liempde Planten-liefhebbersmarkt aan het Looeind te Liempde. Naast succulenten ook Hoya's, Tillandsia's, Orchideeën, Rots- en orangerieplanten. Openingstijd van 10-16.30 uur. Kraam-

huur f 40,- per kraam van 4 m. Gaarne tijdig reserveren bij F. van Tricht, Bachstraat 3, 5283 KK Boxtel; tel 04116-84250.

16 juni

75e verjaardag van de vereniging SUCCULENTA.

18 juni

Ruil en Verkoopbeurs Aylostera van 10-19 uur in de zaal 't Duifken, Zijpstraat 15 te 9308 Hofstade (Aalst) Inl. Bob de Brouwer, Ramertsstraat 46 1760 Roosdaal, (054/339574)

28 augustus

Cactus en Vetplantenbeurs van het Oosten in de Hanzehof, Coehoornsingel 1 te Zutphen. Openingstijd van 11.00 tot 16.00 uur en de toegangsprijs bedraagt f 1,- Voor standhouders is de zaal open om 9.30 uur. Tafelhuur bedraagt f 4,50 p/m (maximaal 4 m, meerdere op aanvraag). Plaats reserveren uitsluitend door vooruitbetaling van f 5,- op rekg 38.67.96.319 t.n.v. F.J.G. Hilge te Zutphen (tel. 05750-29610) onder vermelding van aantal meters inzake beurs 94 met uiteraard Uw naam en adres.

3 september

Internationale Cactusmarkt te Nijmegen

10/11 september

E.L.K. te Blankenberge in België

17 september

Cactussen- en vetplantenbeurs van het Noorden in "Intratuin", Cuypersweg 5 te Groningen. Als voordeel van "Intratuin" zien wij de ligging aan de Noordelijke Rondweg, parkeergelegenheid, de mogelijkheid, de planten direct bij de ingang uit te laden en de gratis toegang. Wij kunnen 125 metr tafel verhuren a f 5,- p/m, waarbij leden van de organiserende afdelingen bij voorrang plaatsruimte kunnen reserveren. Openingstijd van 10-16 uur, inbreng planten vanaf 8.30 uur. Reservering bij P. van Veen, de Gast 33 a, 9801 AB Zuidhorn. Uw reservering wordt definitief na ontvangst van het huurbedrag op postbanknr 867246 of banknr 37.58.55.718 t.n.v. P. van Veen

14/22 oktober

Jubileum-verenigingsreis Spanje (onder voorbehoud)

15 oktober

Najaarsvergadering te Assendelft

OPEN DAGEN			
16 apr. 10/17 uur	Dorpsstraat 38, Marnixplein 17, Diepeneestraat 4, Koos Vorrinkstraat 31,	Biggekerke West Souburg Borssele Goes	Rotstuin Rotstuin Rotstuin Rotstuin
1 mei 10/17 uur	Molenweg 5,	Herten Limburg	
7/8 mei 10/19 uur	Riststraat 16, Fonteinstraat 18 Meibloemstraat 10, Leiseinde 46, Kapelweg 88,	Turnhout België Turnhout België Turnhout België Turnhout België	
12 en 14/5 mei 9.30/20 uur	Tijl Uilenspiegelstraat 11,	Oostkamp, België.	Mammillaria's
15 mei 10/17 uur	Kommerstraat 56, Hoogertstraat 11, Kortestraat 1, Wolfsberg 29,	Someren Brabant Someren Brabant Asten Brabant Asten Brabant	
4 juni 10/16 uur LANDELIJKE OPEN DAG			
Arnhem	Molenweg 56, De Kweek 20, Pr. W. Alexanderlaan 104, Brinkstraat 50,	Lunteren Lunteren Bennekom Bennekom	
Delfzijl e.o.	H.J. Engelkenslaan 34, Zijlvest 15, Deldenlaan 1, Slochtermeenteweg 30, Nansumerweg 32, Semskaade 18, Bredeweg 29, Ds. Sprengerweg 8, Havendwarsweg 3,	Winschoten. Loppersum, Hellum. Slochteren. Holwierde. Stadskanaal. Westeremden. Appingedam. Uithuizen.	kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd
Dordrecht e.o.	Natuur-Educatief Centrum Weizigtpark, Rotterdamseweg 88,	Dordrecht. Zwijndrecht.	tentoonstelling. kas, gemengd
Eindhoven	Suikerbakker 26, Karel Doormanlaan 27,	Veldhoven Helmond	
Flevozoom	Rederijkerstraat 51,	Harderwijk	
Fryslân	Landgoed De Vijversberg, Op de Bouwen 27, Blauwhoflaan 124, Folgeralaan 2B, Hegedijk 120, Blicklaan 59,	Zwartewegsend, Joure. Joure. Drachten. Langezwaag. Soest.	tentoonstelling (in het bos van Ypey), permanent kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd kas, gemengd tuin, kas met cactussen en vetplanten en tropische gewassen
Gooi- en Eemland	Prof. Struyckenlaan 14,	Baarn.	kas met cactussen, heide-tuin en rotstuin
Gorinchem-Den Bosch	Boscheweg 3, Laantje 1a, V.d. Duinstraat 53, Korte Nieuwstraat 43,	Den Dungen. Werkendam. Sprang Capelle (N-B). Sprang Capelle.	cactuskas, grote tuin zeer grote cactus en succulentenverzameling cactussen en Stapelia's Echinocereus collectie

Gorinchem-Den Bosch	Jan Oomsstraat 6,	Ammerzoden.	cactussen, succulenten en rotstuijn
	Vermeerstraat 3,	Sprang Capelle (N-B).	Gymnocalidium collectie
	Grotestraat 8,	Drunen.	gemengde cactusverzame- ling
's Gravenhage e.o.	Hoefstraat 9,	Oss	Mammillariacollectie
Groningen	Vijverberglaan 5,	Honselersdijk.	kas, gemengd
	Greinerstraat 10,	Groningen	
	Elzenlaan 38,	Groningen	
	Ruimtevaartlaan 39,	Hoogezand	
	Ravellaan 44,	Assen	
	Leliestraat 5,	Vries	
	De Gast 33a,	Zuidhorn	
Haarlem			
Stadskweektuin,	Kleverlaan 9,	Haarlem.	tentoonstelling
Leiden	Boekenburglaan 54,	Voorhout.	kas, gemengd
Noord- en Midden Limburg (ook op zondag 5 juni!)			
	Kortestraat 1,	Asten	
	Wolfsberg 29,	Asten	
	Maricollenweg 63,	Grubbenvorst	
	Bereklaauw 19,	Herkenbosch	
	Bosscherven 46,	Horn	
	Molenweg 5,	Herten	
	Patersstraat 14,	Panningen	
	Industriestraat 70,	Reuver	
	Kast. Verduynstraat 9,	Roermond	
	Snelkensstraat 28a,	Sevenum	
	St. Jozeflaan 8,	Smakt-Venray	
	Boogertstraat 11,	Someren	
	Kommerstraat 56,	Someren	
	Schoolweg 55,	Venlo	
Nijmegen	Dir. Trompstraat 45,	Ewijk.	gemengd, spec. Gymnoc, Phylloc, Aporoc.
	Bocstraat 11,	Boxmeer.	gemengd succ.
	De Chamillylaan 33,	Grave.	gemengd, spec.: Meloc., Discocac.
	Weezenhof 12-31,	Nijmegen.	gemengd succ, spec.: hydrocultuur
	Kruisstraat 80,	Herpen.	gemengd succ, spec.: voeding voor substraat teelt
	Maasdijk 11,	Appeltern.	gemengd, succ.
Rotterdam	Tweede Tocht 40,	Nieuwerkerk a/d IJssel.	kas, gemengd
Voorne Putten & Rozenburg IJsselstreek	Naterseweg 4,	Rockanje.	kas, gemengd
	Kon. Wilhelminaweg 5,	Twello.	succulentenkas en grote rotstuijn
Zaanstreek	Tichelkuilen 208,	Zutphen.	succulentenkas
	Hornlaan 10,	Assendelft	
	Dorpsstraat 714,	Assendelft	
	Genieweg 11,	Assendelft	
	Oosteinde 33,	Wormer	
	Kerkuilplantsoen 9,	Wormer	
	Cluciusstraat 9,	Zaandam	

Zeeland	Marnixplein 17,	Vlissingen
	Noordweg 444,	Middelburg
	Noordweg 476,	Middelburg
	Nachtegaalstraat 12,	Middelburg
	Dorpsstraat 38,	Biggekerke
	Scheldestraat 95,	Goes
	Koos Vorrinkstraat 31,	Goes
	Prunusstraat 55'	's Gravenpolder
	H.A. Hankenstraat 18,	Wilhelminadorp
	Dicpeneestraat 4,	Borselle
11/12 juni 10/19 uur	Stwg op Oosthoven 39	Turnhout België
	Schoolstraat 26	Turnhout België

VARIA

Nieuwe Notocactus Veldnummer-Computerdatabase beschikbaar.

Sinds enige tijd is er een goed werkende database beschikbaar voor notocactus liefhebbers welke eens een overzicht willen hebben van alle bekende Notocactus veldnummers met hun vindplaatsen en plant-beschrijvingen. Via Internoto is het programma verspreid over de diverse notocactus liefhebbers en daar goed ontvangen als zijnde een waardevolle informatie bron voor de fervente verzamelaar. Vanaf heden wordt via Suculenta het programma ook aangeboden in een Nederlandse versie.

De Noto-cactus database bevat momenteel 2700 veldnummers welke in de loop der jaren verzameld zijn door vele verzamelaars in Zuid-Amerika. Veel van deze verzamelaar hebben hun gegevens, verzameld in het veld, beschikbaar

gesteld voor het vullen van deze computerdatabase. Na enkele correctie's is dan nu de versie 2.00 uitgebracht waarvan gezegd kan worden dat 99% van de gegevens correct zijn weergegeven en door derden gecontroleerd.

Het programma kan worden aangeleverd op 720 Kb en 1.44 Kb diskette en is geschikt voor 8086 t/m 486DX66 computer types. Het programma is uitgepakt ongeveer 2.5 Megabyte groot en heeft daardoor min een HD nodig om te kunnen werken. De computer moet een MS-Dos compatibel-achtige computer zijn. Amiga/Sega/MSX/Atari/Commodore systemen kunnen niet overweg met het programma of deze moeten een Microsoft MS-Dos emulatie programma kunnen draaien.

Het programma kan geleverd worden in Dbase formaat, ASCII formaat of WP-Notebook formaat. De tools worden bijgeleverd aan de hand van het gewenste formaat. Dbase is het standaard formaat. De kaartenbak is als volgt opgesteld:

Kaart nr 1

1) Geslacht	Brasiliparodia	(15 tekens lang)
2) Veldnummer	HU 004	(20 tekens lang)
3) Naam	Alacriportana	(50 tekens lang)
4) Eerstbeschrijving	Buxbaum	(50 tekens lang)
5) Literatuur	Die Kakteen. 1 jan 1967 ? ? ? Stuttgart	(80 tekens lang)
6) Vindplaats	Cazuza Ferreira/ Jaquirana	(80 tekens lang)
7) Provincie	Rio Grande do sul	(20 tekens lang)
8) Land	Brasiliën	(20 tekens lang)
9) Opmerkingen	s`Winter droog!!!	(80 tekens lang)
10) Internoto	12, 156, 6512	(40 tekens lang)
Diatheek nr		

Het Internoto-Databank programma kost inclusief 3.5" diskette en porto kosten Fl 37,50.

Indien u interesse heeft en de Internoto-Databank wilt bestellen dient u een brief te schrijven naar onderstaand adres met de vermelding welk computer type u bezit en welke van de drie combinatie's

(ASCII, Dbase, WP) u wilt hebben. Natuurlijk kunt u ook alle drie de versie krijgen zonder extra kosten !

Uw brief/bestelling kunt u sturen naar:

R.A.J. Doek
st Vincentiustraat 7 5981 VK Panningen

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor nr 3 van Vraag en Aanbod voor 30 april 1994 bij Mevr. J.M. Smit-Reesink, Prins Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom

Te koop gevraagd voor cactusvriend in Tsjechie: Werner Rauh: Wondere wereld van cactussen en vetplanten. Edgar & Brian Lamb: Cactussen en andere succulenten in kleur. W.Lohrengel, Kanaalweg 15, 1782 GA Den Helder. Tel.02230-25777.

Te koop gevraagd: het boek Rowley/Caudiciform en Pachycaul Succulents 1987. I.Lokken, Siersteenlaan 25, 9743 EH Groningen. Tel. 050-710663.

Te koop gevraagd: Walther Haage: Kakteen von A bis Z. J.Raema kers, Pater Bleijlsaan 4, 6045 BM Roermond. Tel. 04750-15934.

Te koop gevraagd: Het boek van John Pilbeam: Mammillaria a Collectors Guide. M.J.Verheeren, Ruijsdaellaan 41, 4625 BK. Bergen op Zoom. Tel. 01640-51029.

Gezocht: artikelen over ultra succulente mesems, behalve lithops, om om samen te vatten en te bundelen (zaaien, kweken, grondsoort, PH en bloeibaarheid.) Ieder, die een bijdrage levert krijgt t.z.t. (op verzoek!) een exemplaar. Reacties te zenden aan Jan Enderink, Diepenheimseweg 53, 7161 MA Neede.

Afd. Noord en Midden Limburg

CACTUSVOEDING

volgens recept Jan Hovens

meest geschikte voeding voor alle substraten

Prijs per liter f 3,- (excl. statiegeld)
(vanaf 5 liter f 2,50)

G. Linssen Venlo tel 077-823812

J. Schraets Arcen tel 04703-2913

Bloemen - en plantentuin VAN DONKELAAR

Werkendam, Laantje 1 tel. 01835 - 1430 giro 150983

Onze nieuwe zaadlijst is verschenen. Naast succulenten staan er nog veel bol gewassen, vleesetende planten en kuipplanten in. Na ontvangst van f 3,50 op gironummer 1509830 ontvangt u deze zaadlijst.

Onze nieuwe Hoyalijst is ook verschenen. Kosten f 7,50.

Verder bent u ook dit jaar van harte welkom in onze tuin. Er zijn steeds nieuwe dingen voorradig.

KAKTEENLADEN Verzendhandel hobbybenodigdheden vakkliteratuur

Hunt/CITES Cactaceae Checklist DM 39,- IOS Index of Cactaceae Names 1950-1990 222 blz (alle naamswaarderingen van de Cactaceae tussen 1950-1990) DM 39,-

Leue/Epiphyllum 123 kleurenfoto's DM 49,50

Rauh/Die grossartige Welt der Sukkulanten, 184 blz met 730 afb. DM 48,- (speciaaluitgave)

Rauh/Kakteen an ihren Standorten, 224 blz met 784 foto's DM 38,- (speciaaluitgave)

Rausch/Lobivia 1975 Vol.1-3 eng., 192 blz, 147 kleurenfoto's, 13 zw/w foto's, 180 Tekeningen, 16 geogr.schetsen DM 98,-

Unger/Die grossen Kugelkakteen Nordamerikas Echinocactus Link & Otto, Ferocactus Britton & Rose, 467 blz, 288 kleurenfoto's, 7 schetsen, 3 tab. DM 298,-. Een prachtboek in heel kleine oplage!!!

Weskamp/Gattung Parodia Band 2 gebonden DM 76,- (harde kaft DM 64,-)

Lemaire/Iconographie descriptive des cactees 1841-1847, Herdruk 1993., I-XV, 81 pag. met 16 tab. kleurenschetsen, lat/frans. Tekst, 10 blz. inleiding door Gordon Rowley, formaat 33x50cm DM 360,- (wereldwijde oplage slechts 300 stuks!)

Bestellingen schriftelijk of met fax. Prijzen vrijblijvend en met verzendkosten. Export tegen proforma-rekening. Betalen kunt u per intern. postwissel, met Eurocheque of op ons postgironummer in Arnhem 3440773. U betaalt voor leveringen uit Duitsland geen BTW meer!

Jörg Köpper Verzendboekhandelen Antiquariaat Internationale Boekhandel
Lockfinke 7 D-42111 Wuppertal Tel.: + 49 202703155 Fax + 49 202703158.

EXOTICA

10 JAAR

Europa's grootste selectie van Caudiciforme Planten
Wij danken onze klanten voor hun steun en inspiratie
gedurende het laatste decennium

Aloe richardsiae, Tanzania, Mbeya Prov. spruiten DM 18,-

Brachystelma christianeae RSA, Typ Locality zaailingen DM 15, (nw species, zie Aloe, No.3/4 1992)

Cyphostemma elephantopus Madagascar zaail. DM 12,-

Dorstenia psilurus Tanzania, Iringa Prov. zaail. DM 12,-

Euphorbia antso, Madagascar zaail. DM 18,-

Euph. bongensis Tanzania, Iringa Prov. zaail. DM 48,- (als Euph. rivae)

Euph. brakdamensis RSA, Steinkopf zaail. DM 21,-

Euph. geroldii Madagascar, Typ.Loc. stekken DM 12,- (nieuw, doornloze struik; mooie rode bloemen)

Euph. namibensis Namibie, Duweseb zaail. DM 24,-

Euph. robivelonae Madagascar, Typ.Loc. stekken DM 9,- (kleine doornloze struik, witte bl.; nw srt)

Euph. serendipita Kenia, Typ Loc. stekken DM 12,- (nieuw; zie C. & Succ.J. (US) Vol.65, 1993, No.2)

Euph.spec.nov. MES343 Tanzania, Lake Ngwazi stekken DM 12,- (compact doornige soort; wordt spoedig beschreven)

Monadenium globosum Tanzania, Iringa Prov. zaail. DM 24,-

Pterodisc.sp. Tanzania, Mbeya Prov. zaail. DM 12,- (gelijk aan Pterodiscus speciosus maar gele bloem)

Trichocaulon piliferum RSA, Warmwaterbergzaail. DM 9,-

Een van de grote zeldzaamheden van Madagascar!!! - De wit bloeiende
Uncarina leptocarpa 2 jaar oude zaailingen: DM 120,-

Marita en Ernst Specks
Am Kloster 8, W-5140
Erkelenz-Golkrath, Duitsland
tel: 02431 73956 Fax: 02431 4495

EXOTICA

DE AGAVE Specialist biedt de volgende soorten aan:

Agave: Bovicornuta, Bracteosa, Chrysantha, Ferdinandus-regis, filifera, franzosinii, ghiesbreghtii, kerchovei, macroantha, mitis, ornamental, multifilifera, palmeri, parryi HK 1684, parviflora, schottii, parasana, sp. Isla Ventana, stricta, titanota, toumeyana, utahensis, verschaffeltii en Victoria-Reginae.

Deze mooie gezonde planten zijn 2-6 jaar oud en geprijsd vanaf f 3,50 p.st. Verder vindt u bij ons honderden soorten andere Succulenten vanaf f 1,50 per stuk.

De kwekerij is iedere vrijdag en zaterdag tot 5 uur open.

Telefoon (alleen 's avonds) 05980-93253.

Cactuskwekerij Geling. Noorderstraat 274, 9611 AS Sappemeer.

OPEN DEUR- DAGEN op 7 & 8 mei.

Cactuskwekerij Decoster
Conterdijk 2
8630 Veurne
(Naast kayakclub)
tel.: 058.314678.
Fax. 058.315274.

Gesloten op donderdag
zon - en feestdagen.

CACTUSSEN - EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor GRATIS ZAADLIJST

DOUG EN VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, MK42 8ND

TE KOOP GEVRAAGD

bent U genoodzaakt, om welke reden dan ook,
uw cactusverzameling van de hand te doen,
neem dan contact op met:

Gerrit Melissen, Korenmolen 9,
3738 WL Maartensdijk, tel 03461-3366

DIETER

SCHIERENBERGb.v.
Old rare books-periodicals-
Collections on Natural
Sciences etc.
Prinsengracht 485-487
1016 HP Amsterdam
tel.: 020-622 57 30
fax: 020-626 56 50

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse
boeken steeds voorradig.
Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst
met succulente literatuur aan.

NATUUREN BOEK

Bankastraat 10
2585 EN 's Gravenhage
tel. 070-3505648

Wij zoeken van het maandblad **SUCCULENTA**
de jaargangen 1 t/m 29, 34, 41 t/m 63.

Kunt U ons helpen? Neem dan contact met ons
op.

uhlig kakteen

D7063 KERNENi. R.
(Rommelshausen) bij Stuttgart
Postbus 1017, Duitsland
Tel. (07151)41891 Fax (07151)46728
Kwekerij: Hechnachterstrasse

CACTUSSEN TE KOOP GEVRAAGD

Collecties, zaaisels en Copiapoa's.
J.F.A. Wortelboer, Meer en Vaart 360,
1068 LH Amsterdam, tel. 020-6191055

- * meer dan 200 geslachten, meer dan 1000 soorten zeldzame planten en zaden.
- * verzending over de gehele wereld.
- * bezoekers en groepen zijn van harte welkom.
- * onze planten- en zaadlijst ontvangt U op aanvraag tegen een internationale antwoord-coupon.

OPEN DAG

ZATERDAG 4 JUNI VAN 9.00 TOT 16.00 UUR
BEZOEK ONZE KWEKERIJ MET MEER DAN
10.000 M2 AAN CACTUSSEN EN VETPLAN-
TEN VAN 4 CM TOT 4 METER

HANDELSKWEKERIJ **UBINK v.o.f.**

Gespecialiseerd in cactussen

Mijnsherenweg 18-20, 1433 AS Kudelstaart
tel. 02977 -26880 fax 02977 - 43089

Tevens beurs op de kwekerij, georganiseerd door de kring Amsterdam. Tafels kosten f 5,- per meter. Inlichtingen en reserveringen bij J.P. Betlem tel. 02979 - 82268.

De kwekerij is te bereiken door vanaf de provinciale weg N221 bij AALSMEER in de richting KUDELSTAART rijden. Tweede zijstraat rechts is de Mijnsherenweg.

Detail bloem en knop. Witte stempelbuis, diameter 2,5 mm en stempel met 9 lichtgroene lobben, iets crème-gele helm-draden en gele helmknoppen. Bloeitijd bedraagt 3 dagen.

gen. Dat gebeurde de jaren erna dan ook prompt.

In 1990 kreeg Michael Kiessling uit Beieren dit plantje onder ogen en zei zeer gedecideerd *Tephrocactus mandragora*.

Literatuur erbij en ja hoor, Backeberg had hem beschreven. En nu maar neuzen in de boeken. Eerst bij Backeberg. Wij lezen: *Tephrocactus mandragora* Backeb., half in de grond verzonken kleine groepen, dikke penwortel (dus een diepe pot voor zo een klein plantje, als het tenminste op eigen wortel staat). De leden min of meer eivormig, tot 2 cm lang, spits toelopend aan het uiteinde. Bedoorning heel kort en dun 1-3, tot 2-3 cm lang, wit, haarachtig. Areolen in een kuiltje. Bloemen 3,5 cm doorsnede, glanzend lichtgeel. De standplaats is Noord-Argentinië.

Dat wisten we dan en wij controleerden een en ander bij ons plantje. Op de kleur van de bedoorning na, (deze was aan mijn plant koper-bruinleurig), klopte alles vrij aardig. Tevens was ik nog in het bezit van een uitgave „The Sub-Genus Tephrocacti” uit 1973. Dus ook daar maar even indijken.

De auteurs hadden alles eens op een rijtje gezet, om te proberen enige orde te scheppen binnen dit subgenus. Onze *T. mandragora* kon men echter niet indelen. Men

verwees de problematiek voor nader onderzoek door naar de toekomst.

De auteurs hanteerden echter een nieuwe naam *Opuntia mandragora* (Backeb.) Rowley uit 1958. Dus Rowley had hem ingedeeld bij opuntia. Van deze schrijver bezit ik echter geen literatuur.

In mijn boekenkast stond ook nog een uitgave van Ritter uit 1980. Deze heeft weer een andere indeling gemaakt. Zo vinden wij onze plant nu als *Maihueniopsis mandragora* (Backeb.) Ritter. Hier komt er echter een middendoorn op de propfen en een zeer gedetailleerde bloembeschrijving. En de standplaats is Puerta Tastil prov. Salta, Argentinië. We weten dus weer iets meer, vooral over de bloem, waar we nu niet dieper op ingaan.

Dan verschijnt in 1984 het boek van Roberto Kiesling uit Argentinië met een nieuwe indeling. In de index van zijn boek vinden wij *Maihueniopsis mandragora*. Daar is te zien dat hij daar nu als *Maihueniopsis minuta* (Backeb.) comb. nov. benoemd is.

Ik bezit ook een *Opuntia minuta*. Deze ziet er echter als plant anders uit. Deze heeft nog niet gebloeid en we zullen de vergelijking dus nog moeten uitstellen, hopelijk niet te lang! De komende jaren plaatsen we deze twee planten eens naast elkaar. Zo

kunnen we de zaak in de gaten houden. De beste plek is direct (10 cm) onder het dak, niet afgeschermd!

Mijn *T. mandragora* heeft gebloeid van 25 tot 28 Mei 1993. Dit is dan ook de aanleiding tot het schrijven van dit stukje. Als de plant bloeit, verschijnt het fototoestel ten tonele, eerder niet! Dat zien dus de er omheen staande planten ook. Aangezien planten levende wezens zijn (lang miskend!), gaan ze uit jaloezie ook bloeien. Er zijn liefhebbers die met de planten praten en ook dat schijnt te helpen.

De botanici delen planten iedere keer weer in naar hun nieuwe gezichtspunten en nieuw verworven kennis. Dit zal altijd zo blijven. Anders zou de wetenschap tot stilstand komen! Voor ons blijft het echter steeds hetzelfde plantje. En daar genieten we van. En nu maar wachten op het volgende stekje met een dubieuze naam!

Hokkelenbergstraat 8 6444 AG Brunssum.

Noot Redactie

Volgens het IOS zijn zowel *Tephrocactus mangradora* als *Opuntia mangradora* en *Maihueniopsis minuta* synoniem met *Opuntia minuta*. De identiteit van laatstgenoemde is nog niet vastgesteld.

Literatuur.

- Backeberg, C. (1977) - Das Kakteenlexikon. Gustav Fischer Verlag Jena.
Kiesling, R. (1984) - Estudios en Cactaceae de Argentina. Darwiniana. 25 (1-4): 204.
Leighton, B. G., J. Iliff (1973) - The Sub-Genus *Tephrocactus*. A historical survey with notes and cultivation. The Succulent Plant Trust.
Ritter, F. (1981) - Kakteen in Süd-Amerika 2: 389-390.
Rowley, G.D. (1958) - Nat. Cact. Succ. J. 13 (1): 6.

Bloembuis 13 mm doorsnede en 20 mm hoog met 6 tot 8 koperkleurige doorns per areool. Buitenste bloembladen geel met groen-bruine middenstreep, middelste bloembladen glazig-geel, gekartelde randen en iets bruin zweem, de binnenste geheel geel.

SHOW

Gerard de Lange

Een kort verhaal om over na te

denken

Altijd als er in mijn kas iets spectaculairs staat te bloeien, is er in geen velden of wegen iemand te bekennen om daarvan mee te genieten.

Maar hangt de boel er slap en lusteloos bij: Ja hoor...., daar komen ze, soms in groepjes, of ze even in de kas mogen kijken en vragen dan ook nog heel onschuldig: 'Wanneer bloeien ze eigenlijk?' O, ik wordt daar soms zo moe van. U kent dat wel. De natuur werkt blijkbaar niet graag mee aan onze behoefte om nu en dan de showbink uit te hangen.

Bij een zeer bekende cactuskweker in De Lier klaagde ik mijn nood eens over dit verschijnsel en welbespraakt als hij was kwam hij onmiddellijk met het volgende onwaarschijnlijke maar ware verhaal op de proppen:

Al jaren lang kwam er bij hem in de kas een oude man cactussen kopen. Meestal zo'n 10 tot 15 stuks grote planten en... altijd vol bloemen of knoppen. Namen interesseerden hem niet zo, als het er maar schitterend uitzag. Hij verscheen ook maar één keer per jaar rond een bepaalde datum. Opvallend was ook dat hij soms 3 jaar achter elkaar bijna dezelfde planten kocht, terwijl de meeste liefhebbers toch liever elke keer iets anders aanschaffen. Nieuwsgierig geworden probeerde de kweker

achter het geheim van deze exentrieke klant te komen en stukje bij beetje kwam de trieste waarheid aan het licht. Het bleek dat de man alleen woonde. Zijn vrouw had jarenlang met succes een aantal cactussen verzorgd en jaar op jaar in bloei weten te krijgen. Hij bemoeide zich daar niet mee, maar wel vond hij het leuk dat éénmaal per jaar, tijdens het plaatselijke bloemencorso, grote groepen uit het duizendkoppig publiek van hun normale route afweken om even bij 'het huisje met die bloeiende kactussen' te kijken.

Samen genoot het echtpaar dan van de bewonderende blikken en uitroepen van de passanten. Want iets van de glorie van al dat moois straalt toch af naar de bezitters of verzorgers daarvan. Ze telden dan ook nauwkeurig elk jaar het aantal mensen dat kwam kijken naar hun expositie.

Vaak waren dat enkele honderden! Toen de man alleen overbleef lukte het niet meer zo met de bloei van de pronkstukken. En de dag van de 'show' naderde ras. Om 'zijn' publiek toch maar niet teleur te stellen werden - ten einde raad - de opengevallen plaatsen opgevuld met inderhaast aangeschafte exemplaren. De vele bezoekers pochten als vanouds: 'The show must go on'.

Nou en daarom, eindigde de kweker zijn verhaal, alleen daarom kocht die man elk jaar wel voor 120 gulden, begrijp jij dat nou?.....

Omdat dat blijkbaar van mij werd verwacht schudde ik peinzend mijn hoofd. Eigenlijk was dat een beetje laf van mij, want ik begreep het wel, en maar al te goed ook !

Op de Bouwen 27, 8501 GP Joure.

CAUDICIFORME SUCCULENTEN 3

Peter Knippels

Passifloraceae

De familie der *Passifloraceae* wordt gekenmerkt door “planten met enkelvoudige bladeren die veelal ingesneden of gelobd zijn en die meestal nectariën aan de bladvoet of bladschijf bezitten. De bloemen zijn regelmatig twee- en éénslachtig, vaak groot, met een bijkroon (corona) die zich uit de bloembodem ontwikkelt. Meestal zijn er vijf fertiele meeldraden en daarnaast soms vijf steriele meeldraden (staminodiën). Het vruchtbeginsel is éénhokkig. De vrucht is een bes of een doosvrucht. Het in de vrucht aanwezige zaad heeft een omhulsel: de zaadrok” (Summa, 1973-1978). De familie omvat circa 12 geslachten en ruim 6.000 soorten met als bekende vertegenwoordiger *Passiflora*

coerulea (de passiebloem). Het bekendste geslacht met caudiciforme vertegenwoordigers in de familie der *Passifloraceae* is *Adenia*.

Het geslacht *Adenia* wordt gekenmerkt door succulente struiken die voorkomen in de kuststroken van Somalië en west, oost en zuid-west Afrika, alsmede op het Arabische schiereiland. De planten vormen een bol- tot kegelvormige caudex die zich voornamelijk boven de grond bevindt. De caudex loopt uit in dunnere, verhoutende, ronde stengels. In de groeiperiode groeien de takken sterk uit en vormen ze hechtrancken. In de rustperiode sterft het uiteinde van de nieuw gevormde tak af. In cultuur zijn de planten niet moeilijk. In de groeiperiode verlangen ze een zonnige plaats. In

Adenia fruticosa

Adenia glauca

de rustperiode kunnen de planten bijna geheel droog overwinteren bij een temperatuur van 12 - 15 °C. Indien in het voorjaar de (oksel-)knoppen uitlopen en nieuwe takken vormen, kan gestart worden met watergeven. De *Adenia*-soorten zijn in het algemeen ongevoelig voor dierlijke belagers en kunnen met succes op de vensterbank gekweekt worden.

Vitaceae

De familie der *Vitaceae* (wijnstok-familie) omvat ± 12 geslachten en ruim 700 soorten. In het algemeen wordt de familie omschreven als "klimmende, heesterachtige planten uit de (sub-)tropen, met verspreide, samengestelde bladeren en steunbladeren. Tegenover elk blad staat een rank of bloeiwijze. De kleine groen gekleurde bloemen zijn één- of tweeslachtig en vier- of vijftalig en staan in een cymeuze bloeiwijze. De meeldraden staan op de bloemkronen ingeplant. Het bovenstandige vruchtbeginsel, dat meestal tweehokkig is, ontwikkelt zich tot een besvrucht" (Summa, 1973-1978). De bekendste vertegenwoordiger van deze familie is de druivenstruik (*Vitis sp.*).

Geslachten binnen deze familie met caudiciforme soorten zijn *Cissus* (naar het Grieks "kissos" = klimop) en *Cyphostemma*. Daar deze geslachten erg nauw verwant zijn, worden ze door sommigen onder één noemer geschaard, deze kan zowel *Cissus* als *Cyphostemma* zijn. In het algemeen gelijken de bladeren van de *Cissus*- en *Cyphostemma*-soorten qua vorm op die van de druivenstruik: handvormig (ingesneden of samengesteld).

Cissus verschilt van *Cyphostemma*, doordat bij de *Cissus*-soorten sprake is van gesegmenteerde stengeldelen, terwijl bij *Cyphostemma* de stengeldelen één geheel vormen. Een ander onderscheid wordt gevormd door het feit dat *Cissus*-soorten hechtran-

ken bezitten en dat bij *Cyphostemma*-soorten deze hechtranken ontbreken (Rowley, 1980).

De succulente vertegenwoordigers van *Cissus* komen voor in Tanzania en Kenia. In het algemeen betreft het hier klimplanten met ranken, die soms caudiciform zijn. Een caudiciforme *Cissus* die geen klimplant is, is *Cissus saundersii*. *C. saundersii* vormt een rechtopstaande stam die aan de basis verdikt is. Jaarlijks vormt de plant vanuit de bovenste okselknop nieuwgroei en worden enkele stengelsegmenten en bladeren gevormd. De bladeren zijn opmerkelijk groot (± 10 - 12 cm. in doorsnede), behaard aan de bovenzijde en scheiden aan de onderzijde melksap/honing af. In de rustperiode valt bijna het gehele nieuw gevormde deel af. Alleen het onderste "nieuwe" segment valt niet af en is het restant van de gehele nieuwgroei van één seizoen. Dit betekent dat de plant langzaam groeit. Ook de stam verdikt slechts langzaam. Overigens is de plant erg eenvoudig in cultuur en vraagt geen bijzondere behandeling. Bij mij staat de plant op een zonnige plaats op de vensterbank in de huiskamer. In de winter-/rustperiode houd ik de plant geheel droog. Ik begin met watergeven als de knop uitloopt.

Bekende *Cyphostemma*-soorten zijn *C. bainesii* en *C. juttiae*. Ze kunnen op dezelfde wijze gekweekt worden als *Cissus saundersii*.

Tenslotte

Een belangrijke familie in dit kader is die der *Cucurbitaceae*. Tot deze familie behoort een aantal bekende en wijd verspreide caudiciforme succulenten. Voorbeelden hiervan zijn te vinden bij de geslachten *Kendrotis* en *Neoalsomitra*. Sommigen typeren de caudexplanten in deze familie als het "prototype" van een caudiciforme plant: planten met een cau-

Cyphostemma bainesii en
Cyphostemma sandersonii

dex, waaruit lange, slingerende of liggende, veelal éénjarige stengels ontspruiten. Dat ik in dit artikel geen aandacht aan deze familie besteed, komt omdat ik geen ervaring heb met deze familie.

Met dank aan Frans Noltee voor zijn bijdrage aan dit artikel.

Aakwerf 9, 2804 MZ Gouda.

Geraadpleegde literatuur

- Bally, Peter O., 1961. The Genus *Monadenium*; with description of 21 new species, 32 plates in natural size and 88 figures. Benteli Publishers, Bern, 111 blz..
- Bourdoux, P. 1975. Caudiciforme succulenten; Beknopte beschrijving van de geslachten en soorten. - *Cactus* (Tijdschrift voor liefhebbers van cactussen en andere succulenten), Wijnegem, (7) nr. 3, blz. 47, 48.
1975. *Cactus* (Tijdschrift voor liefhebbers van cactussen en andere succulenten), Wijnegem, (7) nr. 4, blz. 64 - 72.
- The *Euphorbia Journal* Volume 1, 1983. Strawberry Press, Mill Valley, California, 130 blz..
- Volume 2, 1984. Strawberry Press, Mill Valley, California, 154 blz..
- Volume 4, 1987. Strawberry Press, Mill Valley, California, 169 blz..
- Graaf, A. de (eindredactie), 1983. Wat betekent die naam - Succulenta, Nederlands - Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten 164 blz..
- Jacobsen, H., 1974. *Lexicon of Succulent Plants*. Blandford Press Ltd., London, 664 blz..
- Meijden, dr. R. van der (eindredactie), 1983. Heukels/Van der Meijden Flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen, 20e druk, 583 blz..
- Rowley, Gordon D., 1980. *Name that Succulent; Keys to the families and Genera of Succulent Plants in Cultivation*. - Stanley Thornes (Publishers) Ltd, Cheltenham, 268 blz..
- 1987. *Caudiciform & Pachycaul Succulents; Pachycauls, bottle-, barrel- and elephant-trees and their kin: a collector's Miscellany*. - Strawberry Press, Mill Valley, California, 282 blz..
- Summa 1973-1978 - *Encyclopedie en Woordenboek in kleur* - Kluwer Algemene Boeken B.V., Utrecht-Wageningen, 20 delen.

OVER CEPHALOCEREUS SWARTZII VAN DE CAYMAN EILANDEN

P. Wagenaar Hummelinck

**Deze soort van Zuid-Jamaica komt
ook voor op het 200 km oostelijk
gelegen eiland Cayman Brac.**

Tussen Jamaica en Cuba liggen de Cayman islands: Grand Cayman (197 km²), Little Cayman (26 km²) en Cayman Brac (36 km²), geheel bestaande uit jonge kalksteenformaties en met een klimaat dat het verleidelijk maakt hen met de Benedenwindse Eilanden te vergelijken. Bij nadere kennismaking blijkt echter dat slechts het oostelijk deel van Cayman Brac, herinneringen oproept aan het koraalkalklandschap. Hier bereikt het kalksteenterras een hoogte van 40 m en bepalen agaven en zuilcactussen het karakter van de vegetatie grotendeels.

Proctor (1984) vermeldt in zijn "Flora of the Cayman Islands" *Opuntia dillenii*, *O. spinosissima*, *O. cochenillifera*, *Cephalocereus swartzii*, *Leptocereus leonii*, *Harrisia gracilis*, *Selenicereus grandiflorus* en *S. boeckmannii*. Wat de Cereae betreft, gaat

het dus om slechts één soort die door Proctor *Cephalocereus swartzii* Grisebach wordt genoemd en in zijn Flora als volgt wordt omschreven: "Stems simple or branched, to 3 m tall or more, slightly glaucous, ribs about 10, obtuse, indented between the areoles; spines 8-20 from an areole, variable in length from 0,5 to 3 cm or more. Flowers greenish or pinkish, subtended by masses of wooly hairs; perianth 3-5 cm long. Fruit depressed-globose, 2,3-5 cm in diameter".

Deze beschrijving is vrijwel gelijk aan die welke Adams (1972) geeft in zijn "Flowering plants of Jamaica", en nauwelijks verschillend van die van Britton & Rose (1920). Geen van hen geeft kenmerken die het mogelijk maken de verschillende vormen waarin *Cephalocereus* op de Antillen voorkomt, duidelijk te onderscheiden. Ook Backeberg (1960) doet dit niet voor zijn *Pilosocereus swartzii* Grisebach. De type localiteit die Grisebach (1890) noemt is "Jamaica in the dry southern savannahs", het droge kustgebied bij Port Henderson waarvan in Britton & Rose (1920) een beeld wordt gegeven. Tot hetzelfde droge kustgebied ten zuiden van Kingston behoort de Palisados, een grote, zandige landtong waarop, bij de Old Military Cemetery van Port Royal enig materiaal werd verzameld met de volgende aantekeningen: Stam ruim 3 m, olijfgroen met geelachtig-bruine tot donkerbruine doorns en grijsgroene wolharen. Takken meestal 60-70 cm dik, met (9-)-10(-12) ribben met vlakke of soms iets holle zijden van (15-)-18(-20) mm hoogte (30 waarnemingen). Areolen van niet-oude takken 3-4

Cephalocereus schwartzii
foto van Michael Nathan (Mosquito Research and Control Unit, Grand Cayman).

mm in doorsnede, (9-)12(-15) mm van elkaar, elk met 15-20 naalddorens, waarvan de 12-14 randdoorns soms langer zijn dan de 3-6 middendoorns van 10-15 mm lengte met uitschieters tot 32 mm. Wolharen 10-15 mm, in dichte bosjes in of nabij bloeiende areolen.

De plaatselijke, zeer geschonden vegetatie bestaat uit ijl struikgewas met veel *Acacia tortuosa* en enkele verspreid staande cactussen (*Opuntia*, *Lemaireocereus*, *Hylocereus* en *Harrisia*). Deze komen ook voor in de minder schaarse begroeiing waarin *Cephalocereus* op Cayman Brac werd aangetroffen.

Op dit eiland is de "dildo" een opvallende verschijning langs de rand van het kalksteenterras aan de zuidoostkust. Het weinige materiaal dat hier kon worden verzameld, verschilde nauwelijks van de Palisados op Jamaica. Dit materiaal heeft 11-12 ribben, wat wel lijkt te passen in de variatiebreedte van de 10 ribben die in de literatuur als min of meer kenmerkend voor *C. swartzii* wordt opgegeven.

Cephalocereus swartzii van de Cayman Eilanden is een nachtbloeier die laat in de middag open gaat. De binnenste dekbladen zijn crêmig-wit, de buitenste groen. De stamper is crêmeachtig-groen, de helmhokjes crêmig-geel.

Cromhoutstraat 38, 6971 AV Brummen

Literatuur

- Adams, C. (1972) - Flowering plants of Jamaica.
 Backeberg, C. (1960) - Die Cactaceae IV.
 Britton, N.L., J.N. Rose 1920[1937] - The Cactaceae .
 Grisebach, A.H.R. (1890) - Flora of the British West Indies .
 Proctor, G.R. (1984) - Flora of the Cayman Islands: 323-324.
 Wagenaar Hummelinck, P. (1984) - Agavenproblemen op de Cayman-Eilanden. Succulenta 63.

DE GRASHEUVELBIJEENKOMSTEN

VAN 1950 TOT 1965

S.K. Bravenboer

**Een verslag van een bij oudere
lezers bekende serie succulen-
tenconferenties in de zestiger jaren.**

Het was 1950, dus een jaar na het dertigjarig bestaan van Succulenta. In het eerste nummer van ons maandblad schrijft voorzitter Buining in zijn nieuwjaarsgroet onder meer, dat er in dit jaar een proef zal worden genomen, om in de prachtig gelegen jeugdherberg 'De Grasheuvel' te Amersfoort, een studie-conferentie te organiseren.

Nu had er al een oproep gestaan op de groene omslag - waar ons blad in die dagen in gehuld was - van het laatste nummer van 1949. Het bleek echter dat bij het uitkomen van no 1 van 1950, zich nog maar enkele leden hadden aangemeld. En dat waren dan nog de hoofdbestuursleden op één na. Dus op de laatste bladzijde van het eerste nummer nog een extra oproep.

Het bleek te helpen, want in het maartnummer werd de bijeenkomst definitief aangekondigd. De kosten voor dit weekeinde waren - en schrik niet - drie gulden en vijftig cent, alles inbegrepen. Wij, mijn vrouw en ik, hadden ons ook opgegeven. Ik was toen nog verspreid wonend lid en ik wilde graag in contact komen met andere liefhebbers. Op Zaterdag 11 maart omstreeks 4 uur namiddags kwamen de mensen binnen druppelen. Zij werden ontvangen door de voorzitter. Deze eerste keer waren er 25 deelnemers. Voor de avondboterham was er volop kans, onder het genot van een kopje thee, om met elkaar kennis te maken en dat ging dan ook uitstekend. Uit deze kennismakingen ontstonden vele vriendschappen, welke jarenlang stand konden houden. Het was toen zo dat, behalve de mensen van het hoofdbestuur, de meeste leden elkaar niet kenden, maar al gauw was iedereen in gesprek en meestal over de cactussen en vetplanten.

De meesten van de 25 deelnemers kan ik me nog heel goed herinneren en wel: Buining, Mol, mevrouw Grullemans, mej. v.d. Thoon, Uitewaal, Bommeljé en echtgenote, Jansen, Smulders en echtgenote, Wakka, v.d. Velde v. Gelder, Buitenhuis, Timmermans, Noteboom, Wurtz en echtgenote, mevrouw Vrijberghe-de Koningh, de Koningh, mijn vrouw en ik. Van de rest ben ik niet zeker, maar mogelijk waren dat Romunde, Wolf en van der Steeg.

Het eerste deel van de avond werd gevuld met een lezing, door Uitewaal over *Aloinae*, in het bijzonder het geslacht

haworthia, met natuurlijk lichtbeelden. De tweede helft werd verzorgd door Buining. Hij sprak over Zuidamerikaanse cactusgroepen, in hoofdzaak het geslacht *Gymnocalycium*. Er werd bij beide inleidingen veel genoteerd en gediscussieerd. Nog wat napraten en men ging om 11 uur ter ruste. De dames hadden een flinke slaapzaal en de heren gingen naar de grote zolder, waar de bedden tweehoog waren. Wurtz die boven lag, was bang dat hij er uit zou duikelen en bond zich vast met zijn sjaal, onder grote hilariteit van de anderen. Maar spoedig was alles in diepe rust. De volgende morgen na het ontbijt trokken we met zijn allen naar de mooie verzameling van Buining. De prachtige planten werden bewonderd en besproken. De vele rebütia's en lobivia's die al in een platte bak stonden en de cereussoorten, de mammillaria's, de noto's, de parodia's en vele andere soorten die in de kas werden gekweekt, alles werd grondig bekeken. Mevrouw Buining zorgde voor de koffie en dat viel ook in goede aarde. Terug op de Grasheuvel stond de warme maaltijd al klaar, alles prima verzorgd. Daarna hield Buining nog een lezing over rebütia en lobivia, met weer een levendige discussie. Om half vijf sloot Buining de bijeenkomst, nadat was besloten om in het najaar wederom bij elkaar te komen. De meeste aanwezigen gaven zich gelijk op. Het is maar één jaar geweest dat er twee bijeenkomsten waren. Toen wij vertrokken hadden wij reeds uitnodigingen ontvangen van een aantal leden om eens naar hun verzamelingen te komen kijken. Al gauw bezochten we de fam. Bommeljé en bewonderden daar de prachtige *Astrophytums*. Uitewaal had een ingegraven looppad in zijn kas en had last van grondwater. Ik beloofde hem dat op een keer te komen repareren. En dat gebeurde dan ook die zomer. Voordat wij van de Grasheuvel vertrokken, zei Buiten-

huis uit Amsterdam - hij had gemerkt dat wij nog beginners waren - dat hij ons een paar plantjes zou sturen. Enkele weken daarna kwam er een grote doos met een hele serie cactussen en vetplanten, alles in prima staat. Wij werden er haast verlegen onder. Nou van die planten hebben wij jaren lang plezier gehad. In die jaren was ruilen en weggeven heel gewoon. Als je iemand op bezoek kreeg, ging die na een paar uur genieten in de kas, nooit met lege handen weg.

Ik zal niet alle bijeenkomsten zo uitvoerig behandelen als deze eerste omdat de gang van zaken meestal wel op dezelfde manier verliep. Het verhaal zou dan te lang en misschien te eentonig worden.

Het bezoek aan de Grasheuvel nam bij elke volgende bijeenkomst toe. Er zijn weekenden geweest, dat vooral op de zaterdagavonden zo'n 60 personen aanwezig waren. Die toeloop op zaterdag kwam doordat leden uit de omtrek 's avonds weer vertrokken en de andere dag niet meer verschenen. Dat was wel jammer, ook al omdat sommigen er door slipten en hun bijdrage vergaten te betalen. Later is daar een regeling voor getroffen.

Buiten de reeds genoemde sprekers volgen nog vele anderen. In de loop der jaren waren dat onder meer Buining met diverse onderwerpen, Uitewaal met *Aloinae*, Bommeljé met *astrophytum*, Janse met *euphorbia* en naamgeving, dr. de Boer met *ultrasucculenten*, dr. Boom met *Crassulaceae* en systematiek, van der Steeg over groei en bloei en rustperioden en over een reis naar Californië, mevrouw van Idenburg met dia's over Zuid-Afrika en het Kruger Wildpark, Rubingh over enten en diverse cactusgeslachten, van Keppel over de andere succulenten, Sterk over 'wat zijn succulente planten', Guldemont over *ferocactussen*, Königs over *parodia*, Bonefaas over mest en bestrijdingsmiddelen.

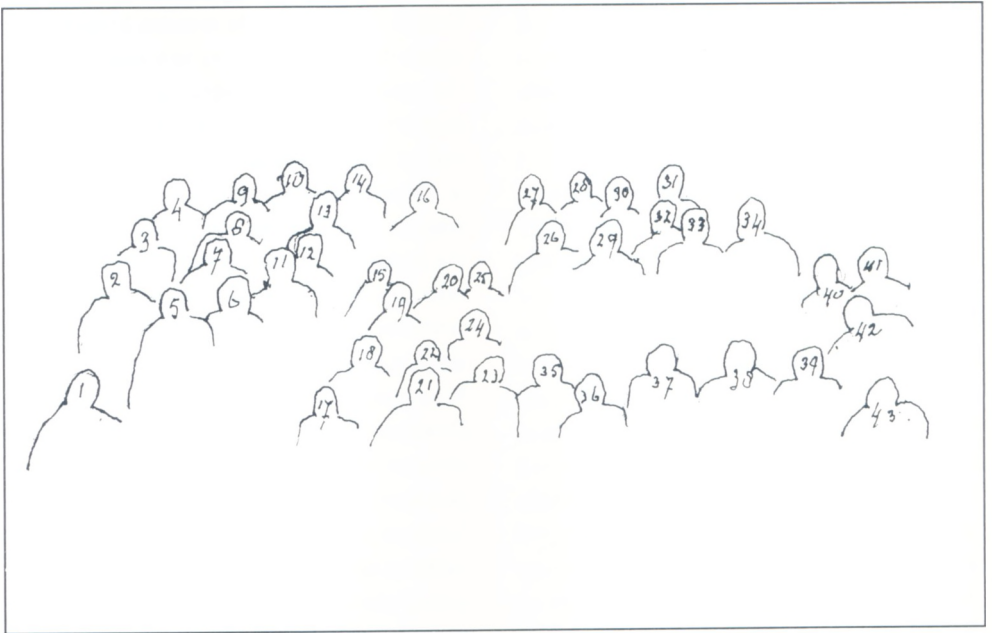

Foto van deelnemers aan de 2e of 3e Grasheuvelconferentie najaar 1950 of voorjaar 1951.

1 van Gelderen, 2 Uitewaal, 3 mevr. Kooyman, 4 ?, 5 mevr. Bravenboer, 6 mevr. Bommeljé, 7 ? Mol-Hengelo, 8 mevr. Grullemans, 9 ?, 10 Noteboom, 11 Bommeljé, 12 mej. van Thoorn, 13 Bravenboer, 14 ?, 15 Vogel, 16 ?, 17 ?, 18 Kooyman, 19 ?, 20 ?, 21 Buining, 22 mevr. Vryberghe-de Koningh, 23 ?, 24 mevr. Vogel, 25 Wurtz, 26 mevr. Brouwer, 27 Brouwer, 28 Boers, 29 Wakka, 30 ?, 31 Buitenhuis, 32 van der Steeg, 33 ?, 34 ?, 35 mevrouw Wurtz, 36 mevr. Smulders, 37 Gaemaes, 38 ?, 39 ?, 40 Timmermans, 41 van der Velde, 42 Jansen (met de snor), 43 Smulders.

Mogelijk ben ik er nog wel één vergeten. We hebben ook buitenlandse gastsprekers mogen ontvangen, onder meer: Prof. Rauh uit Heidelberg, Andreae uit Bensheim, dr. Hilberath en Gerards uit Wesseling en Backeberg uit Hamburg. Ik meen dat ook prof. Buxbaum op de Grasheuvel is geweest, maar dat kan ook op een ander soort bijeenkomst zijn geweest.

Er zijn door de buitenlanders ook mooie onderwerpen behandeld, teveel om alles op te noemen.

In het jaar 1955 liep het een keer mis. De Grasheuvel was in het voorjaar niet vrij. Er is nog getracht om in oktober bijeen te komen, maar dat lukte niet. Zodoende werd alles verschoven naar 1956. Of het nu kwam omdat we een jaar hadden overgeslagen, weet ik niet, maar er veranderde iets. Er kwam een andere sfeer. Oudere deelnemers van de eerste jaren kwamen niet meer en een hele groep nieuwe kwam opdagen. Niettemin liep alles nog prima. In 1958 was de bijeenkomst waar prof. Rauh zijn reis naar Peru besprak en ons verraste met schitterende dia's. Daarnaast bracht Andreae een mooie diaserie van zijn uitgebreide verzameling. Die zaterdagavond waren er dus 80 bezoekers.

Op deze bijeenkomst ging er weer iets veranderen. Er werd een zogenaamde Grasheuvelcommissie gevormd. Buining kreeg het te druk met andere werkzaamheden. De commissie bestond uit Rubingh, Bonefaas en mijn persoon als derde en met Buining op de achtergrond. In 1959 - Succulenta bestond toen 40 jaar - kwam Backeberg als gastspreker, die toen in de week na de bijeenkomst ook verschillende afdelingen bezocht met zijn lezing.

Een jaar later, in 1960, viel de deelname flink tegen, ondanks het programma. Prof. Rauh sprak over zijn reis naar Madagascar en Andreae weer over zijn verzameling. Vanaf 1962 werd enkele jaren de Alge-

mene Vergadering eveneens op de Grasheuvel gehouden, voorafgaand aan de bijeenkomst. Ook kwam er een nieuwe commissie bestaande uit van Vliet, Braun en Taalman Kip. In 1963 was ondanks het programma het aantal deelnemers weer minder en in 1964 gebeurde er helemaal niets.

In 1965 werd de bijeenkomst aangekondigd op een hele pagina in het maandblad. Helaas het bezoek was weer verminderd tot 30 personen.

In 1966 kon de Grasheuvelbijeenkomst niet doorgaan wegens gebrek aan belangstelling.

Je vraagt je dan wel af hoe dat zo mogelijk is, waar eerst veel belangstelling voor was na een paar jaar geheel weg kan zakken. Eigenlijk is dat moeilijk te beantwoorden. De tijd veranderde, de mensen kregen het steeds drukker en er was van alles te doen. De verdere vrije tijd werd op allerlei manieren ingevuld. Daarbij komt nog dat ook in Succulenta de tijd niet stil stond en in de liefhebberij veel aan het veranderen was. Er kwamen meerdere afdelingen en die hadden een eigen programma met bijeenkomsten en excursies. Ook was er sinds enige tijd een landelijke studiegroep aan het werk met weekeinden, eerst in Wageningen en later in Hoekelum te Ede. Daarnaast is in die jaren de zogenaamde drie landen conferentie ontstaan. Er was dus alom veel te doen. Toch hebben de Grasheuvelbijeenkomsten zeer veel aan het verenigingsleven van Succulenta bijgedragen. Velen, die er aan deelnamen, hebben er hele goede herinneringen en daarnaast vele goede vrienden en kennissen aan overgehouden.

Kwartellaan 34 3135 KD Vlaardingen

REACTIES VAN LEZERS

Cactusaaltjes

Geachte redactie van Succulenta, langs deze weg wil ik graag reageren op het artikel cactusaaltjes van André van Zuijlen in december 1993 op bladzijde 252 en verder.

Gelukkig is deze liefhebber nog op tijd achter de oorzaak van het 'kwaad' gekomen! Velen onder ons, vooral beginners, geven dan de moed op en er is weer een lid verloren voor onze mooie hobby. Hoewel er natuurlijk ook nog andere mooie hobby's zijn, dat wil ik zeker niet ontkennen.

Nu weet ik niet of André nog een beginner is, ik denk het eigenlijk niet, gezien zijn doorzettingsvermogen en zijn contacten die hij noemt aan het einde van zijn verhaal. Maar of André al in 1977 met onze hobby bezig was? Dat denk ik niet, want juist in de jaargang 1977 van Succulenta heeft een hele artikelenreeks gestaan betreffende de aaltjesproblematiek en dan met name de cystevormende aaltjes in onze liefhebberij. Op bladzijde 126 deel 1, blz 145 deel 2, blz. 206 deel 3 en slot op blz 230. Geschreven door ondergetekende.

Het slot is geenszins gedateerd, dan zou ik nu anders geschreven hebben. Zo ziet u, niet nieuws onder de zon, waarbij weer overduidelijk blijkt dat de beste en misschien ook wel de goedkoopste lectuur nog altijd OUDE JAARGANGEN van Succulenta of andere periodieken zijn (BIBLIOTHEEK). Echter wel lezen door een bril uit 1993!

Nog enkele opmerkingen betreffende het artikel: het is niet juist dat er maar in een beperkt aantal plantensoorten aaltjes gevonden zijn. Zo goed als alle planten kunnen door aaltjes aangetast worden. Groot verschil is echter de aaltjessoort. Er zijn namelijk onder meer bladaaltjes,

stengelaaltjes, wortelknobbelaaltjes, wortel-lesieaaltjes, vrijlevende aaltjes en voor onze cactussen onder andere het cystevormende aaltje. Daarnaast zijn er nog vele niet planteparasitaire aaltjes. Bijvoorbeeld de biologische bestrijding van de larve van de taxuskever, door middel van het uitzetten van grote aantallen aaltjes, die daarvoor worden gekweekt. Cystevormende aaltjes zijn heel specifiek in hun aantasting, zo tast het cactuscysteaaltje alleen cactussen aan, het ficuscysteaaltje alleen ficus etc. Een juiste conclusie is, om oude potgrond nimmer meer te gebruiken, ook niet zelf opnieuw composteren. Ook geen oude plantenresten van cactussen op de composthoop, als u deze weer gebruikt voor uw cactussen in de toekomst.

Dan het onderwerp CHEMIE:

Beide middelen mogen niet door particulieren gebruikt worden, zo luidt nu eenmaal de wet. Het zijn namelijk beide **doodshoofdmiddelen**.

Echter, voor grote collecties zijn deze middelen onmisbaar: aldicap (merknaam Temik) valt zonder meer af, is extreem giftig, niet in vloeibare vorm verkrijgbaar. Wanneer Temik na het strooien met vocht in aanraking komt, ontstaat een gaswerking, die lange tijd aanhoudt. Het gas is bij inademing zeer giftig! En correct opgemerkt, niet toegestaan op potplanten. Enige tijd na het schrijven van de reeks artikelen in 1977, is oxamyl (merknaam Vydate) op de markt gekomen. Is echter ook een doodshoofdmiddel, maar toch niet zo extreem als Temik.

De L achter Vydate staat voor liquid (vloeibaar), er is namelijk ook Vydate verkrijgbaar met een G erachter (granulaat), dit zijn korreltjes zoals bij Temik. Het voordeel van vloeibaar is de eenvoudige toediening, zonder aanraking en knoeien.

Naast aaltjesdodende werking, kan Vydate

ook worden gebruikt tegen wortel- en wolluis, volwassen spint, luis en wittevlies (werkt systemisch). Wat ik echter mis in het relaas van André, is het gebruik van **handschoenen** (waterdicht) en altijd een **gasmasker** (met ieder jaar een nieuw filter).

Vydate mag ook verspoten worden! (staat in de gebruiksaanwijzing André). Na enkele dagen afluchten kan weer normaal in de kas gewerkt worden.

Tot slot nog een opmerking in het algemeen:

Met de opkomst van andere teeltwijzen, bijvoorbeeld de zogenaamde eb en vloed-systemen (populair gezegd, de planten krijgen van onder af water en de rest loopt weer terug), worden de aaltjes heel gemak-

kelijk verspreid via het water van de ene naar de andere pot. Ook hier geldt: zonder water geen leven. Toevoeging van Vydate aan het gietwater gedurende het groeiseizoen kan dat probleemoplossend werken. 1 keer per seizoen is voldoende.

Eenvoudig met de gieter.

Ach ja, nog even de wetenschap, dat hoort erbij nietwaar?

„Ons” aaltje heette al lang *Heterodera cacti*, nu is de juiste naam *Cactodera cacti*, dat geeft de verbondenheid toch heel goed aan. Met 1 I trouwens. Al die naamsveranderingen, waar ken ik die nog meer van?

Joh. de Vries.

Prinsenweg 5, 3237 LN Vierpolders (gem. Brielle).

Bedankt Aat

Joop van Alten

Het jubileumjaar schijnt het jaar van de “wisseling van de wacht” te worden. Aat van Uijen liet halverwege 1993 reeds weten, zijn taak als hoofdredacteur te willen neerleggen of in ieder geval zeer aanzienlijk te willen beperken. De ontwikkelingen in zijn carrière en andere bezigheden veroorzaakten een chronisch tekort aan tijd. Zoveel tekort zelfs, dat er in de periode tussen het verschijnen van twee nummers te weinig tijd overbleef, ondanks alle inspanning van het bestuur om de werkzaamheden te vereenvoudigen. Zijn afscheid is derhalve daar.

Vier jaar heeft Aat aan het roer van ons tijdschrift gestaan, waarbij een duidelijke koers is uitgezet. Het meest ingrijpende wellicht waren de ontwikkeling van de nieuwe lay-out en veranderde frequentie van verschijnen. De frequentie werd teruggebracht van twaalf naar zes maal per

jaar. Hierdoor was er meer gelegenheid om voor “elk wat wils” te brengen, alhoewel niet ieder lid dit “elk” nu echt op prijs stelt. Naamgeving is in discussie, zolang de vereniging bestaat. Zeer veel planten hebben nu eenmaal meer dan één geldig beschreven naam. Naast de toegestane vrijheid om zo’n naam naar eigen keuze te gebruiken, werd door de redactie met het oog op de toekomst gekozen voor een nieuwe standaard. Ook hier veel voor en tegen. Eerst na vele jaren zal kunnen worden vastgesteld, hoe goed of slecht deze keuze was. In ieder geval is het illustratief voor de richting waarin gedacht wordt.

Wij zijn Aat dankbaar voor het resultaat van zijn inspanningen en wensen hem voor de komende jaren alle goeds toe.

Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere-stad

NOTOCACTUS, TOWARDS A CONSENSUS!? (1)

Dirk J. van Vliet, lid IOS

In hun artikel „Genera of the Cactaceae: towards a new consensus” verstouten D. Hunt en N. Taylor zich te schrijven, dat er ongelukkigerwijs geen methode bestaat om de geslachten *Parodia* en *Notocactus* te scheiden (Hunt & Taylor, 1986). Dit maakt het voor genoemde auteurs gemakkelijk om *Notocactus* nomenclatorisch met *Parodia* samen te voegen.

Toch bestaat zulk een methode wel; er zijn er zelfs twee en wel het verwantschapsonderzoek en de veldstudie. Men zal aan deze methoden hogere waarde moeten toekennen dan tot dusver en minder, veel minder waarde zelfs aan andere, nu gebruikelijke onderscheidingsmethoden, die op kenmerken gebaseerd zijn. Deze twee methoden zullen van ingrijpende invloed zijn op de samenvoeging van de geslachten *Notocactus* en *Parodia*. Dit vereist een verklaring mijnerzijds, die ik met genoegen zal afleggen.

De voorgeschiedenis

In 1982 neemt Brandt de geslachten *Eriocactus* Backeb. (= *Erioccephala* Backeb.) (Backeberg, 1938) en *Brasilicactus* Backeb. (= *Acanthocephala* Backeb.) (Backeberg, 1938) op in het geslacht *Parodia* Speng. (Brandt, 1982). Voor Hunt en Taylor was dit een systematisch voordeel (Taylor, 1989; Theunissen, 1981). Zij wilden immers een nieuw systeem vervaardigen dat aanvankelijk uit 86 (Hunt & Taylor, 1986), maar uiteindelijk uit 93 geslachten zou bestaan (Hunt & Taylor, 1990). Deze Huntse en Tayloriaanse mutaties brachten vele pennen in beweging (Engel 1992; Herm 1993; Hofacker 1993; Theunissen 1993; Weskamp 1993). In werkelijkheid veranderde er niets, alleen werd *Parodia* hierdoor een inconsequent vergaarbakgeslacht, nomenclatorisch wel juist, maar taxonomisch onjuist. De gevolgen zullen dan ook desastreus zijn voor de verdere studie omdat *Parodia* zowel als *Notocactus* geslachten zijn, waarvan nog lang niet vaststaat welk een omvang zij hebben. Men kan het aantal

Dit artikel werd eerder gepubliceerd in het blad INTERNOTO en hoewel wij als regel geen eerder geplaatste artikelen opnemen, menen wij in dit geval een uitzondering te moeten maken. De commotie rond de plaatsing van *Notocactus* in het geslacht *Parodia* is dermate groot, dat wij meenden velen een genoegen te doen met bijgaande, afwijkende mening.

geslachten en soorten niet bij voorbaat vaststellen. Hunt en Taylor menen van wel en zij produceerden een groot aantal synoniemen zonder aannemelijke argumentatie. Naar mijn mening hebben zij geen synoniemen, maar uiteindelijk homoniemen geproduceerd, omdat zij diverse duidelijk verschillende soorten onder één en dezelfde naam hebben samengebracht. Als voorbeeld diene een vraag van A. Goossens (1992) of de echte *Notocactus concinnus* (Monv.) Backeb. nog voorkomt. Jawel, die komt nog voor, zij het dat je werkelijk naar de overlevende moet zoeken. Hunt en Taylor, die alle soorten die verwant zijn aan *Notocactus concinnus* op één synonieme hoop gooien, zijn er verantwoordelijk voor, dat over een poosje er werkelijk geen „echte” *Notocactus concinnus* meer is, maar wél één hybride *Parodia concinna*. Dit staat gelijk aan het uitroeien van verwante soorten! Werk voor CITES? Er wordt zo hier en daar opgemerkt, dat samenvoegen en weer splitsen van geslachten

ten een soort ziekte van cactusliefhebbers zou zijn. Maar ook andere plantengeslachten lijden hieronder. Wat de ene botanicus het grote geslacht *Anemone* noemt, wordt door de andere opgesplitst in *Anemone*, *Hepatica* en *Pulsatilla*. Beiden dragen hun eigen argumenten daarvoor aan. Leuenberger (1986) schrijft dat de begrenzing van een soort niets buitengewoons is. Walther Rausch spreekt in zijn voorwoord van „LOBIVIA 85” over zulke systemen die beslist niets nieuws onder de zon brengen (Rausch, 1985).

De juiste indeling

Natuurlijk dient de taxonomische indeling juist te zijn (Neduchal & Vich, 1987). Dit kan men bereiken, door vóór alles de verwantschap vast te leggen. Twee planten met convergente eigenschappen, die niet te hybridiseren zijn, kunnen onmogelijk verwant genoemd worden. Ook al zou men een monotypisch geslacht moeten opstellen, dan is dat verkieslijker, zeker als dat

Notocactus amplicoctatus op de vindplaats in bloei in de rotsen
foto Buining (ex internoto)

Notocactus rubrigemmatuS 11060 in
rotsspleet met knop.
Foto Herm (ex Internoto)

de duidelijkheid ten goede komt, maar ook omdat de uitzondering nog altijd de regel bevestigt. Als men in de botanie discontinuïteit niet erkent, valt er niets meer te rangschikken. De zaak is dan homogeen. We kunnen dan spreken van de accurate plantenlijst, up to date, die nooit meer verandert (Engel, 1992). Een utopie in een plantenwereld met nog slechts 400.000 beschreven soorten!

De veldstudie

Naast de verwantschap bestaat er een tweede methode, de veldstudie. Dr B.K. Boom (1967) was van mening, dat veldstudie een van de voornaamste pijlers van de taxonomie is. Naast andere mogelijkheden

zegt hij daar ondermeer over: „Er bestaat natuurlijk maar één betrouwbare methode, de veldstudie.”

Ik werd door zijn zienswijze geïnspireerd, pakte mijn rugzak en trok het veld in. In dat veld werd mij spoedig duidelijk, dat indelen een bezigheid is die terdege overdacht dient te worden en niet al te gevoelsmatig uitgevoerd moet worden. Je kunt bijvoorbeeld gevoelsmatig tot een idee komen, dat er maar 86 cactusgeslachten zijn, hetgeen wel eens niet met de werkelijkheid overeen zou kunnen komen, zeker niet als een dergelijk inzicht al weer spoedig bijgesteld dient te worden!

Indelen naar de vorm van de planten

Teruggekeerd van mijn eerste studie- en verzamelreizen in Uruguay, Zuid-Brazilië en Argentinië, stelde ik in mijn verzameling de meegebrachte planten van de geslachten *Notocactus* en *Wigginsia* zodanig op, dat de ene soort overging in de andere via variëteiten, vormen, intermedia's en zelfs andere soorten (Theunissen, 1980). Zodoende kwam men van *Notocactus scopae* (Sprengel) Backeb. naar *Notocactus concinnus* of naar *Notocactus mammulosus* (Lem.) Backeb. en weer terug naar *Notocactus scopae*. Je zag in deze drie soorten als het ware de smaakmakers van het geslacht *Notocactus*.

Ik combineerde verder van *N. concinnus* via *N. vanvlietii* Rausch naar *N. werdermannianus* Herter. Van *N. mammulosus* naar *N. buiningii* Buxbaum via intermedia's. Dit gold evenzo voor *N. allosiphon marchesi*. De hier niet genoemde soorten bevonden zich ergens tussen de bovengenoemde drie soorten in, of combineerden er in het geheel niet mee. Hoe liggen de betrekkingen met de bovengenoemde notocactussoorten en de nog niet genoemde *N. ottonis* (Lehm.) Backeb., die een smaakje apart vormt, alsmede tussen de geslachten *Notocactus* en *Wigginsia*? Naarmate het veldonderzoek vorderde en het terrein zich uitbreidde naar Zuid-Brazilië, konden verbindingen verondersteld worden tussen *N. ottonis* en *N. laetivirens* Ritter. Van deze soorten lopen de lijnen naar *N. horstii* Ritter en verder naar *N. uebelmannianus* Buining. Deze laatste vier soorten vertegenwoordigen plantengroepen, die zeer variabel zijn, ook in hun bloemkleur. Van *N. ottonis* vond ik oranje-rood bloeiende exemplaren. Zeer variabel is ook de groep planten rondom *N. herteri* Werdermann. Diens paarsrode kleur (redpurple 66B, R.H.S. colour chart) verschilt van plant tot plant. Deze kleur is

min of meer aanwezig in een groot aantal planten, waaronder *N. fuscus* Ritter, *N. rauschii* van Vliet en *N. rutilans* Krainz om er enkele te noemen. Er zijn er meer. Een andere, eveneens zeer variabele groep is die tussen *N. mammulosus* en *N. mueller-melchersii* Backeb., die via *N. rauschii* naar *N. fuscus* reikt en waar ook (de mogelijk weergevonden) *N. rubriflorus* Koli-scher toe behoort. Deze soort bloeit werkelijk rood, zoals zijn beschrijving vermeldt en is verwant aan *N. roseoluteus* van Vliet. Men kan hier het nut zien van een soortbeschrijving. Toen *N. rubriflorus* was verdwenen en *N. herteri* ten tonele kwam, veronderstelden sommigen dat het een synoniem was van de verdwenen *N. rubriflorus*, die men niet kende.

N. minimus Buining is een plant die ik niet kan indelen. Ik denk wel eens aan *N. mueller-melchersii*, omdat deze soort meestal samengroeit met *N. minimus* en *N. mammulosus*. De bloem van *N. mueller-melchersii* staat zo ongeveer tussen die van *N. minimus* en die van *N. mammulosus* in. De „Frailea” onder de Noto's geeft zodoende grote problemen. Er hebben zich speciale ontwikkelingen voorgedaan bij de planten rond *N. alacriportanus* (Backeb. & Voll) Buxbaum. Bovendien is het wel zeker, dat vele vroegere groeiplaatsen niet meer bestaan; talloze zijn er verwoest door menselijk handelen (Hofacker & Herm, 1990). In de vijfentwintig jaren, dat ik veldwerk verricht, moet ik helaas constateren, dat werkelijk hele bergen zijn verdwenen. Ook de Cerro Galgo aan de ingang van de Uruguayaanse stad Rivera, en de oorspronkelijke vindplaats van *N. herteri*, staat op de nominatie om te verdwijnen.

Notocactus op vindplaats.
Litho geselecteerd en beschikbaar gesteld door Internoto

Beschrijven of niet beschrijven?

De veldstudent zal bovenstaande plantkenmerken vastleggen in beschrijvingen van soorten, variëteiten en vormen. Bij de soorten komt de vraag naar voren, hoe te handelen met intermedia's. Het is een verarming van de literatuur als men dit verschijnsel afdoet met een verwijzing naar de synonymiteit, waarmee de situatie in het veld niet wordt erkend en verworpen als

van geen betekenis. Des te stuitender, indien men bedenkt, dat diezelfde literatuur al bol staat van nonsens, die men wetenschap noemt. Dit is een absoluut botanisch falen of met andere woorden, een taxonomische blunder (Nyffeler, 1992). Het is volkomen onjuist te veronderstellen, dat de veldstudenten er nu maar op losschrijven (Schosser, 1981).

Wanneer men kennis heeft genomen van het voorgaande, zal men begrijpen, dat de veldstudent meer aandacht schenkt aan de individuele plant dan de „vakman” lief is (Ritter, 1979). Dat zulke beschrijvingen niet passen in een bepaald systeem (dat in een studeerkamer is uitgedokterd) is het probleem van de ontwerpers van dat systeem. Dit dient nodig bijgesteld te worden, hetgeen dan ook bij deze geschiedt! Het zal zeker voorkomen, dat de veldstudent een eenmaal ingenomen standpunt moet herzien, of zelfs geheel moet verlaten. Dat overkomt mij ook. Het is dan nu het moment de hoop uit te spreken, dat recente boekschrijvers en lijstensamenstellers een evenzo loyaal standpunt innemen indien zij tot het besef mochten komen, dat hun stellingen niet de juiste zijn.

Uitzonderingen

In bovenstaand overzicht zijn de geslachten *Brasilicactus* en *Eriocactus* niet vermeld. Hun verschijningsvormen komen op geen enkele wijze overeen met de thans bekende soorten van het geslacht *Notocactus* en vallen in dit opzicht al totaal buiten dit overzicht van die soorten. Wat betreft hun verwantschap met *Notocactus* en *Parodia* volgt verderop meer (Backeberg, 1938, 1959; Engel, 1990).

De verspreiding van *notocactus* en *wigginsia*

Na de uiteenzetting aangaande de taxa van *Notocactus* is het van belang de verspreidingsgebieden van dit geslacht, maar ook van *Brasilicactus*, *Eriocactus*, *Wigginsia* en *Parodia* wat nader te bekijken, te beginnen met *Notocactus* en *Wigginsia*.

Tijdens mijn reizen kreeg ik een goed overzicht van de verspreiding van deze geslachten. In Argentinië (afgezien van de kuststrook langs de Rio de la Plata) komt bij mijn weten alleen *N. submammulosus* (Lem.) Backeb. voor. Verspreid over een

enorm gebied ($\pm 1.000.000 \text{ km}^2$) zijn de planten nagenoeg identiek aan het type (van der Hoeven, 1991). *Wigginsia sessiliflora* (Hook.) Port. is alleen over de provincie Buenos Aires verspreid en daar ook in overeenstemming met het type, afgezien van een vorm met sterk gereduceerde bedoorning (Piltz, 1992). Deze twee soorten laten zich proefondervindelijk in het geheel niet hybridiseren.

Het gebruik van de geslachtsnaam *Wigginsia* geeft een beter onderscheid met *Notocactus*. Hieraan kan men zien, dat werken met kleine eenheden de duidelijkheid ten goede kan komen, zeker als die eenheden op goed geargumenteerde gronden als zodanig zijn gebaseerd. Als men de gegevens niet kent, argumenteert men nauwelijks of niet. Men is dan aan zichzelf verplicht met zeer grote en dus zeer onduidelijke (vergaarbak)eenheden te werken. De verspreiding van *Notocactus* en *Wigginsia* is in Uruguay en Zuid-Brazilië volkomen tegengesteld aan die in Argentinië. Op een in verhouding tot het Argentijnse veel kleiner gebied, vindt men daar een ontwikkeling met vele soorten, variëteiten en vormen (Schlosser, 1985). Men krijgt de indruk dat *Notocactus*, *Wigginsia* en, hoewel in dit overzicht niet terzake doende, *Frailea* hier als het ware geëxplodeerd zijn. Daarna neemt die ontwikkeling en verspreiding in alle richtingen snel af, zoals we al in Argentinië zagen. In Paraguay vindt men alleen *Notocactus ottonis*-achtigen (Arzberger, 1985; Metzging, 1991), evenals in het noorden van Rio Grande do Sul en de nog noordelijker gelegen staten Santa Catarina en Parana. In het oosten van Rio Grande do Sul komt alleen *N. linkii* (Lehm.) Herter voor, die op de hogere gebieden van de staat (Aparados) wordt vergezeld van *N. alacriportanus* of *N. alacriportanus*-achtigen. Deze laatste plantengroep komt in Santa Catarina ook voor.

De verspreiding van *Brasilicactus* en *Eriocactus*

Eriocactus heeft zich ongeveer vanuit het midden van Rio Grande do Sul verspreid. Daar groeien op een betrekkelijk klein areaal *E. magnificus* Ritter, *E. claviceps* Ritter en *E. warasii* Ritter. *E. leninghausii* (Haage Jr) Backeb. groeit meer oostelijk vanuit dit areaal (niet, zoals Brandt beweert, in Paraguay) en is een buurplant van *Brasilicactus haselbergii* (Haage Jr) Backeb. Beide soorten groeien op tegenover elkaar liggende hellingen van hetzelfde dal, ± 20 km van elkaar. In het zuiden van Paraguay groeit *E. schumannia-*

mus (Nicolai) Backeb. met de vormen *grossei* (Schumann) Backeb. en *nigrispinus* (Schumann) Buining (Buining, 1970).

Tenslotte groeit *B. graessneri* (Schumann) Backeb. het meest westelijk in Rio Grande do Sul en wordt dikwijls vergezeld van *N. linkii* en *N. alacriportanus*-achtigen.

C.P. 50, 13825 000 Holambra, Sao Paulo, Brasil

wordt vervolgd

Tijdschriften

Ben Groen

THE CACTUS FILE

Aan het firmament van succulentenbladen is een nieuwe ster verschenen. Het Engelstalige blad is een buitenbeentje in de bonte collectie tijdschriften, omdat het blad niet verbonden met een vereniging. De hoofdredacteur is David Neville, bijgestaan door de bekende John Pilbeam als redacteur. Het blad heeft volgens de redactie de gemiddelde cactus en vetplantenliefhebber als doelgroep. Het blad verschijnt 4 x per jaar in begin februari, mei, augustus en november. Het formaat is A4, een abonnement kost UK £ 14,- inclusief verzendkosten. Voor abonnementen, inlichtingen: The Cactus Subscription Dept., Cirio Publishing Service Ltd, 25 Shamrock Way, Hythe, Southampton SO4 6DY, United Kingdom.

De algemene indruk is goed, de foto's en drukwerk zijn van goede kwaliteit en de artikels zijn goed leeswaardig.

Vol 1, Nr 1 van mei 1991 bevat een hoofdstuk nieuws met informatie over de cactus en vetplan-

ten bijeenkomsten van de Britse en Duitse zusterverenigingen, en een aankondiging van Exotica 91. De hoofdredacteur opent met een artikel over de kleinblijvende aloësoorten *A. albiflora* (*Guillaumina albiflora*), *A. bakeri* en *A. descoingsii*. De auteur behandelt naast de groeiwijze de kweek en vermeerdering. David Neville wijdt verder nog een artikel aan *Euphorbia columnaris* een bedreigde soort uit Somalië. Bill Weightman neemt de lezer mee naar de wereld van ariocarpus. Behalve een korte beschrijving van de 6 soorten en hun variëteiten worden teelgegevens vermeld, ondersteund door fraaie foto's. Het blijkt dat ariocarpus er waarschijnlijk 10 jaar over doet om te gaan bloeien, maar dat het gemakkelijk 20 jaar kan duren!

John Pilbeam behandelt *Haworthia springbokvlakensis* en *sulcorebutia*'s, hetgeen hem gemakkelijk moet afgaan gezien zijn 2 boeken over *haworthia* en *sulcorebutia*. In het artikel van *sulcorebutia* geeft hij een interessant overzicht van de 6 be-

langrijkste verzamelaars van dit geslacht. Ook het artikel over nieuwe mammillariasoorten is van zijn hand.

Een gedeelte van het tijdschrift wordt gevuld door redactieartikels zonder auteursaanduiding. Hieronder is een interessante publikatie over zaaien met wat aantekeningen in apart kader.

Een ander redactieartikel behandelt schermen en ventilatie in de kas. Ingebed in advertenties en nuttige adressen en zonder auteursvermelding doet het verhaalsterk denken aan een promotiepublikatie van ventilatoren en schermmateriaal. Een uitgebreid artikel over zaaien behandelt tevens de kiemingsduur en behandelt de zaaiaspecten van de belangrijkste succulentenfamilies.

Roger Labbert geeft ons interessante informatie over zijn kweekervaring met pseudolithos. Ook zijn verhaal over de cactussen in het Organ Pipe Cactus National Monument is zeer lezenswaardig. In de boekbespreking geeft Labbert zijn indrukken over de meer dan 1100 foto's met bijschriften in Cacti- the illustrated Dictionary van Rod en Ken Preston-Maf. Naar zijn mening is het een boek voor de beginnende liefhebber en de breed georiënteerde liefhebber.

In zijn behandeling van „The illustrated Encyclopaedia” van Clive Innes en Charles Glass kan Labbert niet enthousiast zijn over de sleutel. De behandeling van de soortnamen volgens de IOS lijst is niet consequent, maar het boek is goed bruikbaar voor de liefhebber van de kleinere soorten.

Vol 1, Nr 2, augustus 1991. Roger Labbert vertelt iets over het opkweken uit zaad van *Melocactus*. Dit is niet moeilijk. Het blijkt dat de wat grotere soorten + 10 °C kunnen verdragen. *M. matanzanus* is de gemakkelijkste soort. John Pilbeam bespreekt het *Adromischus marianae* complex. Dit taxon telt heel mooie gevlekte vormen. Roger Labbert bezocht *Coryphantha recurvata* in het veld. Een vrij zeldzame soort in cultuur, die bij de US-Mexicogrens voorkomt. John Pilbeam bespreekt 2 Mammillariasoorten, *M. beneckeii* uit 1844 en *M. perezdelarosae* uit 1985. Bill Putman brengt *Gymnocalycium cardenasianum*, *G. euryleurum* en *G. schickendantzii* naar voren. Een redactioneel artikel belicht de meest algemene cactus- en vetplantenplagen. John Pilbeam vermeerderd *haworthia* van bladstek. Ook in het buitenland heeft men moeite met *parodia* zaaien, John Brickwood behandelt de zaaifinesses van kleinzadige *parodia*'s. Robin Alabaster behandelt *Echinocereus parkeri* var. *gonzalezii*, een nieuwkomer met paars-roze bloemen, verspreid als Lau 1375. De plant vormt gemakkelijk zijspruiten. Een nogal vernietigende boekbespreking van David Neville

over The world of cacti van Danny Schuster. Een bijzondere succulent, de in zijn natuurlijke omgeving van Socotra tot 4 m hoge *Dorstenia gigas* is niet gemakkelijk te vermeerderen volgens Keith Grantham. David Neville breekt een lans voor de teelt van *Monadenium*. Een winterminimum van 12 °C is noodzakelijk. De afdeling ingezonden brieven verwerkt brieven over vermeerdering van *Pseudolithos*, de redding in de natuur van *Saphesia flaccida* en *Gasteria baylissii* en een treurige brief uit de Wild Animal Park in San Diego over 320 in beslaggenomen *Ariocarpus fissuratus*. Het laatste artikel in dit nummer verhaalt over de Southern Area Show van onze Britse zustervereniging. In een onderlinge wetijver laten onze collega's hun monstrueuze, zeldzame of grote planten zien.

Vol 1, Nr 3 van november 1991. Keith Graham bijt de spits af met een artikel over *Euphorbia poissonii*, een doornloze soort uit een groep van weinig in cultuur zijnde westafrikaanse euphorbia's uit de monacanthaegroep. John Pilbeam bespreekt *mediolobivia*, waarbij hij de groep apart houdt van *rebutia* in tegenstelling tot Walther Rausch die de groep voor het overgrote deel bij *lobivia* onderbrengt. Cris Rodgerson beschrijft de nietige en vrije recente *Conophytum reconditum*, een mooie afwijkende soort. John Pilbeam legt uit dat Lau 331 er uit ziet als *Lobivia draxteriana*, *L. cinnabarina*) en geen *sulcorebutia*. Bill Putnam neemt ons mee naar Bolivia, waar hij de lokale *Gymnocalycium saglione* en *G. pflanzii* nader belicht. David Neville breekt een lans voor *Monadenium*, en bespreekt de meer geteelde soorten *M. schubei*, *M. reflexum*, *M. rubellum*, *M. torrei*, *M. lindenii* en *M. renneyi*.

In een redactieartikel wordt een tabel gegeven met de geschiktheid van een mammillaria voor een bepaalde potgrootte. Er zijn 3 kolommen voor potgrootte; 4 inch, 8 inch en groter dan 8 inch. In een ander redactieartikel komt verwarming aan de orde, paraffine, flessegas (butaan of propaan), gas van het nutsbedrijf, elasticiteit en vaste brandstof (kool, hout). Eigenaardig is dat de mogelijkheid van aansluiting op de centrale verwarming niet als mogelijkheid genoemd wordt. John Pilbeam vraagt in een variant van het wie van de drie spel of de echte *Echeveria subrigida* op wil staan. John Brickwood behandelt de kleinzadige *parodia*'s *P. rubellithamata* en *P. herzogii*. Cris Mattison beschrijft de succulentenflora van de eilandjes in de golf van Californië tussen Baja California en Sonora. In de boekbespreking komt *Euphorbia* 7 ter sprake door Ron LaFon en Herman Schwarz.

Heelsumseweg 49, 6721 GR Bennekom

Boeken

Aat van Uijen

Ton Pullen

Cactussen Geheel geïllustreerde encyclopedie - Rod & Ken Preston-Mafham - Uitgeverij Helmond, Helmond (1993), prijs f 59,90 (ISBN 90.252.9468.5)

Geheel geïllustreerd is dit boek inderdaad, het wordt gevuld met afbeeldingen van cactussen, maar om dit boek een encyclopedie te noemen, is nogal vreemd. In een encyclopedie vinden we een groot aantal trefwoorden met hun verklaring. Daarvan is hier geen sprake, er staan alleen cactussen in (maar dan ook wel erg veel, 1100 st.). Als men de inleiding leest, blijkt dat de schrijvers er niet naar hebben gestreefd om alle cactussen af te beelden. Het gaat alleen om bolcactussen (dit in brede zin, ook *Echinocereus* is opgenomen).

Dat neemt verder niet weg dat de opgenomen foto's van goede kwaliteit zijn. Ze gaan vergezeld van een korte beschrijving van de plant en van de groeiplaats. Er wordt een groot aantal soorten afgebeeld, uit vrijwel alle bekende geslachten met bolcactussen. Hiermee krijgt men een aardig idee van de omvang en variatie van een geslacht. Dit boek is dan ook heel geschikt om de soortskennis te vergroten. De beginner die dit boek een aantal keren goed heeft bekeken, zal al gauw in staat zijn een bepaalde plant als notocactus, matucana of coryphantha te herkennen. Wat betreft die namen stellen de auteurs zich redelijk progressief op, in die zin dat ze de oude Backebergiaanse systematiek niet meer gebruiken. Aan de andere kant kunnen ook zij een aantal oude namen niet loslaten en blijven bijvoorbeeld *Notocactus* en *Lobivia* gebruiken. Voor het overige wordt heel zorgvuldig met de naamgeving omgegaan en wordt duidelijk aangegeven of een soortnaam geldig is of dat het een onacceptabele naam is.

Alles bij elkaar een prettig boek om af en toe door te bladeren en te genieten van al die mooie soorten bolcactussen die al of niet binnen bereik van de verzamelaar zijn.

Graadt van Roggenweg 5B, 3531 AA Utrecht

Dit boek is tot en met 30 april 1994 bij de boekhandel verkrijgbaar voor de ledenprijs van f 47,90 (actienummer 233-033) Zie bijgesloten actiebon!

Kweektabel voor cactussen en andere succulenten door Frans Noltee. Formaat A5, 50 pag., gebrocheerd. Prijs F 7,50.

Dit nuttige boekje, geschreven door een man, die zijn sporen in de succulentenwereld ruimschoots verdiend heeft, wil een hulpmiddel zijn bij de kunst van het kweken van succulente planten. In ongeveer 4 pagina's worden doel en opzet van dit werkje uiteengezet, waarbij vooral de originele benadering van de groeifactoren opvalt.

Daarna volgt een aantal tabellen, waarin de diverse geslachten alfabetisch gerangschikt zijn en hun behoefte aan warmte en licht en hun tolerantie t.o.v. cultuurfouten alsmede opmerkingen en uitzonderingen zijn aangegeven. Vervolgens wordt, ook weer voor de hele reeks geslachten, een 'giettabel' gepresenteerd, waarin de waterbehoefte door de maanden van het jaar op uniforme wijze is aangegeven, met uitzonderingen en opmerkingen.

Het is wellicht een aardige gedachte dit soort tabellen op een groot stuk hardboard te plakken, het geheel te plastificeren en op te hangen in de kas.

De teksten in dit boekje zijn in het nederlands, engels en Duits opgesteld. Aanbevolen, zowel voor beginners als voor gevorderde liefhebbers. Het boekje is te bestellen bij Frans Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht.

Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen

RECTIFICATIE "KENT U ZE NOG ?"

Bij de , in dit artikel op pag. 19 van het februari-nummer opgenomen, groepsfoto is de vermelding van de geportretteerden weggevallen.

Van links naar rechts zijn afgebeeld: Leopold Horst, Albert Buining, Werner Uebelmann, Dirk van Vliet, Walter Rausch en Ernst Zechner.

Inhoud

Uw mening	
Ben Groen	50
Een park in de Verenigde Staten	
Wim Alsemgeest	51
Niet genoeg..	
Gerard de Lange	54
Pediocactus bradyi	
Fritz Hochstätter	55
Lezers vragen...	
Ton Pullen	62
Sempervivum tectorum	
Herdruk 75 jaar geleden	63
Een terugblik	
Ben Groen	64
Een maatje te groot 3 - Echinocactus grusonii	
Ton Pullen	67
Lezers vragen	
Ben Groen	70
Euphorbia millotii	
Frans Noltee	71
En dan krijgt men een stekje	
Jan Essers	72
Show	
Gerard de Lange	75
Caudiciforme succulenten 3	
Peter Knippels	76
Over Cephalocereus swartzii van de Caymaneilenden	
P. Wagenaar Hummelinck	79
De grasheuvelbijeenkomsten	
S.K. Bravenboer	81
Reacties van Lezers	
Joh. de Vries	85
Bedankt Aat	
Joop van Alten	86
Notocactus	
Dirk J. van Vliet	87
Tijdschriften	
Ben Groen	93
Boeken	
Aat van Uijen	95
Boeken	
Ton Pullen	95

Bij de voorplaat:

Opuntia polyacantha var. rufispina in het gebied met de reuze zwerfkeien. Zie het artikel "Een park in de Verenigde Staten" op pag. 51